

12026-R

HALK EĞİTİMİ MERKEZLERİNDE UYGULANAN
TEMEL GİYİM KURSU EĞİTİM PROGRAMI
HAKKINDAKİ KATILIMCI GÖRÜŞLERİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ

Esmâ ÜRKMEZ

(Yüksek Lisans Tezi)

Eskişehir, 1996

T.C.
ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

HALK EĞİTİMİ MERKEZLERİNDE UYGULANAN
TEMEL GİYİM KURSU EĞİTİM PROGRAMI
HAKKINDAKİ KATILIMCI GÖRÜŞLERİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ

Esmâ ÜRKMEZ

Danışman
Y.Doç.Dr. Ferhan ODABAŞI

Anadolu Üniversitesi
Merkez Kütüphane

Eskişehir, 1996

ÖZET

Bu araştırma, Halk Eğitimi Merkezleri'nde uygulanan Temel Giyim Kursu Eğitim Programı hakkındaki katılımcı görüşlerini belirlemek ve görüşlerin kişisel özelliklere göre değişip değişmediğini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Araştırma, 1995-1996 öğretim yılında Adana ili Seyhan İlçesi Halk Eğitimi Merkezi'ne bağlı kurslara katılan 187 kursiyer ile çalışılarak gerçekleştirilmiştir.

Araştırma tarama modeliyle gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın verileri, iki bölümden oluşan bir anket aracılığıyla toplanmıştır. Anketin birinci bölümünde kişisel özelliklerle, ikinci bölümünde eğitim programı ile ilgili maddeler yer almıştır. Anketin birinci bölümünde yer alan kişisel bilgilerin frekans ve yüzde dağılımları hesaplanmıştır. Anketin ikinci bölümünde yer alan görüşlerin frekans, yüzde, aritmetik ortalama ve aritmetik ortalamaların ortalaması bulunmuştur, ayrıca görüşler arasında kişisel özelliklere göre farklılık olup olmadığı varyans analizi ve t testi ile belirlenmiştir.

Bu çalışmada, yapılan istatistiksel çözümlenmeler sonucunda elde edilen bulgular şöyle özetlenebilir:

1. Katılımcıların amaçlara iyi derecede ulaşıldığına inandıkları belirlenmiştir.
2. Katılımcıların eğitim programının içeriğinin iyi seçildiği görüşünde oldukları ortaya çıkmıştır.

3. Eğitim programının öğretme-öğrenme süreci boyutuyla ilgili olarak şu bulgular elde edilmiştir:
 - a. Programda kullanılan yöntem, teknik ve araç-gereçlerin yeterliliğinin orta düzeyde olduğu belirlenmiştir.
 - b. Programda yer alan destek ve sosyal etkinliklerin katılımcıların beklentilerine orta derecede uygun olduğu belirlenmiştir.
 - c. Programın zamanlamasının katılımcıların beklentilerine iyi derecede uygun olduğu belirlenmiştir.
 - d. Katılımcıların görüşlerine göre öğretim elemanlarının öğretime ilişkin davranışları iyi derecede gösterdiği belirlenmiştir.
4. Kursta başarının değerlendirilmesi için yapılan değerlendirmelerin yeterliliğinin iyi derecede olduğu belirlenmiştir.
5. Katılımcıların kişisel özelliklerine göre eğitim programı ile ilgili bazı görüşlerinde farklılıklar belirlenmiştir.

SUMMARY

The purpose of this research was to determine the opinions of participants of a Basic Tailoring Course as applied in community education programs and whether these opinions differed from one participant to another.

This research was accomplished with the participation of 187 trainees at the Seyhan Community Education Center in the city of Adana during the 1995-1996 course term.

The research data were derived by means of a survey consisting of two sections. The first section contains personal data, the second section contains basic information about the course curriculum.

The frequency and percentage of people according to age, sex, education level, and prior knowledge of tailoring were calculated.

In addition to that, it was determined that if there were differences or not among these ideas according to personal datum by applying variance analysis and (t-test) were used to determine whether there were differences among the opinions according to personal data.

The results determined by statistical analysis in this research are summarized below;

1. Participants stated that they believed that curriculum objectives were reached to at the maximum extent possible.
2. Participant agreed that the content of the curriculum was selected with a high consideration.

3. The results below were determined about the teaching and learning process aspect of the curriculum.
 - a. It was observed that the sufficiency of the techniques, methodologies, and the equipment and tools or teaching aids were sufficient.
 - b. It was determined that supporting and social activities in this program were sufficient according to participants' expectations.
 - c. The length of the program was outstanding in line with participants' expectations.
 - d. In the opinions of participants, the instructors were extremely knowledgeable.
4. The results of evaluation in assessing this course showed this course had been successful in meeting its established goals.
5. Some differences were determined in the opinions of the participants on curriculum depending on their personal characteristics.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET	i
SUMMARY	iii
İÇİNDEKİLER	v
TABLolar	viii
ÖNSÖZ	x
BÖLÜM I	1
GİRİŞ	1
Yaygın Eğitim (Halk Eğitimi)	3
Halk Eğitiminin Tanımı	3
Halk Eğitiminin Kapsamı	4
Halk Eğitiminin İşlevleri	5
Halk Eğitiminin Zaman İçinde Gelişimi	6
Türkiye’de Halk Eğitimi Çalışmaları	7
Cumhuriyet’ten Önce Halk Eğitimi Çalışmaları	7
Cumhuriyet Döneminde Halk Eğitimi Çalışmaları	8
Ana Görevleri Halk Eğitimi Olan Kuruluşlar	9
Ana Görevlerine Ek Olarak Halk Eğitimi	
Yapan Kuruluşlar	9
Milli Eğitim Şuraları ve Kalkınma Planlarında	
Halk Eğitimi	10
1. Milli Eğitim Şurası	10
4. Milli Eğitim Şurası	10
6. Milli Eğitim Şurası	10
7. Milli Eğitim Şurası	11
9. Milli Eğitim Şurası	11

10. Milli Eğitim Şurası	11
11. Milli Eğitim Şurası	11
13. Milli Eğitim Şurası	11
15. Milli Eğitim Şurası	12
1. Beş Yıllık Kalkınma Planı	13
2. Beş Yıllık Kalkınma Planı	13
3. Beş Yıllık Kalkınma Planı	13
4. Beş Yıllık Kalkınma Planı	14
5. Beş Yıllık Kalkınma Planı	14
6. Beş Yıllık Kalkınma Planı	14
Bakanlıklararası Temel Eğitim ve Halk Eğitimi Komisyonu	14
Eğitim Milli Komisyonu Raporu	15
Milli Eğitim Reformu Strateji ve Koordinasyon Komisyonu	15
Milli Eğitim Bakanlığı Tarafından Yürütülen Halk Eğitimi Çalışmaları	15
Halk Eğitimi Merkezleri	16
Eğitim Programı	18
Program Geliştirme	19
Eğitim Programlarının Değerlendirilmesi	20
İlgili Araştırmalar	22
Problem	27
Araştırmanın Amacı	28
Araştırmanın Önemi	29
Sayıtlılar	30
Sınırlılıklar	30
Tanımlar	30

BÖLÜM II	
YÖNTEM	32
Araştırmanın Modeli	32
Evren ve Örneklem	33
Veri Toplama Araçları	37
Verilerin Analizi	37
BÖLÜM III	
BULGULAR VE YORUMLAR	39
BÖLÜM IV	
SONUÇLAR VE ÖNERİLER	83
Sonuçlar	83
Öneriler	85
KAYNAKÇA	89
EKLER	94
EK 1 Araştırma İçin İzin Yazısı	95
EK 2 Halk Eğitimi Merkezleri Temel Giyim Kursu Eğitim Programı	97
EK 3 Araştırma Anketi	125

TABLÖLAR

Tablo		Sayfa
1	Katılımcıların Yaşlara Göre Dağılımı	34
2	Katılımcıların Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı	35
3	Katılımcıların Daha Önce Bir Halk Eğitim Merkezi Kursuna Katılıp Katılmama Durumlarına Göre Dağılımı	35
4	Katılımcıların Daha Önceden Dikiş Bilip Bilmeme Durumlarına Göre Dağılımı	36
5	Katılımcıların Programın Amaçları Hakkındaki Görüşleri	40
6	Katılımcıların Programın İçeriği Hakkındaki Görüşleri	48
7	Katılımcıların Programda Kullanılan Yöntem, Teknik ve Araç-Gereçlerle İlgili Görüşleri	56
8	Katılımcıların Programda Yer Alan Destek ve Sosyal Etkinliklerle İlgili Görüşleri	60
9	Katılımcıların Programın Zamanlaması İle İlgili Görüşleri	62

Tablo	Sayfa
10 Katılımcıların Programdaki Öğretim Elemanlarının Davranışları İle İlgili Görüşleri	64
11 Katılımcıların Kursta Başarının Değerlendirilmesi İle İlgili Görüşleri	69
12 Katılımcıların Yaşlarına Göre Eğitim Programı ile İlgili Görüşlerine İlişkin Varyans Analizi Sonuçları	71
13 Katılımcıların Öğrenim Durumlarına Göre Eğitim Programı ile İlgili Görüşlerine İlişkin Varyans Analizi Sonuçları	74
14 Katılımcıların Önceden Kursu Katılıp Katılmama Durumlarına Göre Eğitim Programı ile İlgili Görüşlerine İlişkin t Testi Sonuçları	77
15 Katılımcıların Dikiş Bilip Bilmeme Durumlarına Göre Eğitim Programı ile İlgili Görüşlerine İlişkin Varyans Analizi Sonuçları	80

ÖNSÖZ

Günümüzde eğitimin önemi giderek artmaktadır. Eğitim programları da eğitimi amaçlarına ulaştırmak için düzenlenir. Toplum ve ülke kalkınmasının bir yolu olarak kabul edilen eğitime, gereken önem verilmelidir. Bir ülkenin ekonomik olarak kalkınması, eğitim yoluyla yetiştirilen nitelikli insangücüyle doğrudan ilişkilidir.

Türkiye’de bir çok il ve ilçe merkezlerinde bulunan Halk Eğitimi Merkezleri uyguladığı eğitim programları ile nitelikli insangücü yetiştirilmesine katkıda bulunmaktadır. Bu merkezlerde açılan kurslara çok sayıda öğrenci katılmakta, program süresince öğretimi gerçekleştirmek için pek çok emek, enerji ve zaman harcanmaktadır. Bu nedenle bu programların değerlendirilmesi gereklidir. Halk Eğitimi Merkezlerinde uygulanan Temel Giyim Kursu Eğitim Programı hakkındaki katılımcı görüşlerini belirlemeye yönelik bu araştırma da, bu gereksinimden kaynaklanarak gerçekleştirilmiştir. Daha sonra araştırma sırasında elde edilen bulgulara dayalı olarak geliştirilen önerilerin eğitim programlarının geliştirilmesine katkıda bulunacağı umulmaktadır.

Araştırmanın başlangıcından bitimine kadar pek çok değerli insanın destek ve katkıları olmuştur.

Bu araştırmanın her aşamasında rehberlik ve eleştirileriyle beni yönlendiren danışman hocam Sayın Y.Doç.Dr. Ferhan Odabaşı,’na tezimi okuyarak değerli eleştirileri ve yardımlarını esirgemeyen hocalarım Sayın Prof. Dr. Gürhan Can, Doç. Dr. Bekir Özer ve Doç. Dr. Şefik Yaşar’a teşekkürlerimi sunarım. Araştırmanın başlangıcından beri yazılı kaynaklarından ve görüşlerinden yararlandığım hocam Sayın Y.Doç.Dr. Zeki Kaya ve araştırma verilerinin çözümlemesinde büyük yardımı olan hocam Sayın Doç.Dr. Embiya Ağaoğlu’na teşekkürlerim sonsuzdur.

BÖLÜM I

GİRİŞ

Çağımız büyük bir değişim ve gelişim çağıdır. Meydana gelen bilimsel ve teknolojik değişme ve gelişmeler, toplumların yapısını da hızla değiştirmektedir. Bu nedenle, yarının işlerini, dünün becerileri ile yapmak da olanaksızlaşmaktadır. Bilgi ve teknoloji patlamasının yaşandığı günümüzde ülkeler; kalkınmış ülkeler seviyesine ulaşabilmek için eğitimin ne denli büyük bir öneme sahip olduğunu kabul etmişlerdir. İçinde bulunulan bilgi ve teknoloji çağı, değişik tür ve nitelikte bilgi ve becerilerle donanmış insangücünü gerektirmektedir.

Gerek kalkınmış, gerekse kalkınmakta olan ülkelerde kalkınmanın anahtarının ve çağın gerektirdiği bilgi ve becerileri bireylere kazandırmanın tek yolunun eğitim olduğunu düşünölmektedir. İnsanları sürekli yenilemek, değişme ve gelişmelerin getirdiği yeniliklere uyumlarını gerçekleştirerek, eğitimin görevidir.

Eğitim, ülkenin eğitilmiş insangücünü hazırlayan bir araç olarak kabul edilirse; eğitimin giderek ekonominin temel yatırımı haline dönüştüğü görülür. Artık ülkelerin kalkınmışlık düzeyleri kişi başına düşen milli gelirle değil, ülkenin sahip olduğu eğitilmiş insangücü sayısı ile anlaşölmaktadır (Başaran, 1987, s. 24).

Kalkınmanın anahtarı olarak kabul edilen eğitim genel olarak, insanları belli amaçlara göre yetiştirme sürecidir. Bu süreçten geçen bireylerin kişiliğinde farklılaşma meydana gelir. Bu farklılaşma, eğitim sürecinde kazanılan bilgi, beceri ve tutumlar yoluyla gerçekleşir. Zaten bir tanıma göre eğitim, "bireyin

davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir" (Ertürk, 1991, s. 12).

Eğitim, davranış değişikliği oluşturma görevinin yanısıra dört önemli işlev üstlenir. Eğitimin bu önemli işlevleri, toplumsal, siyasal, bireyi geliştirme ve ekonomik işlevdir (Fidan ve Erden, 1993, s. 56). Eğitimin toplumsal işlevi, toplumun sürekliliğini ve gelişimini sağlayacak, toplumla uyumlu bireyler yetiştirmektir. Eğitim kurumları bu işlevi yerine getirmek için; bireylere toplumun kültürel mirasını aktarır, bireylerin toplumsallaşmasını sağlar ve yenilikçi ve toplumun kültürünü geliştirecek bireyler yetiştirir.

Eğitimin siyasal işlevi, toplumdaki bireylere milli değerleri kazandırarak milli bilinci oluşturma ve mevcut siyasal düzeni koruma, lider yetiştirme ve seçmen yetiştirmedir.

Eğitimin bireyi geliştirme işlevi, bireylere doğal ve toplumsal çevresini tanıma ve bu yolla temel ihtiyaçlarını karşılama yollarını öğretmekle ilgilidir. Günümüz toplumlarında bireye verilen değer artmasıyla birlikte bireyi geliştirme, eğitim kurumlarının önemli işlevlerinden biri durumuna gelmiştir. Bu amaçla eğitim kurumlarında zihinsel, bedensel ve duygusal gelişimi sağlayacak etkinliklere yer verilir. Eğitim etkinlikleri, bireyin yaşamında kendisi için anlamlı olan ve gerçekleştirmek istediği amaçlar arasından seçilirse eğitim; bireyi geliştirme işlevini gerçekleştirmiş olur.

Eğitimin ekonomik işlevi ise, toplumdaki bireylere belli beceriler kazandırarak, onları üretici durumuna getirmek ve ihtiyaç duyulan insangücünü yetiştirmektir. Eğitim bu yolla toplum kalkınmasına yardımcı olur. Eğitim ekonomik işlevini yerine getirebilmek ve toplum kalkınmasına katkıda bulunabilmek için ihtiyaç duyulan insangücünü yetiştirmek zorundadır. Eğitim kurumları, toplumdaki bireylere ülke ekonomisinin gerektirdiği tüketici davranışlarını kazandırarak da ekonomik gelişmeye yardımcı olur (Fidan ve Erden, 1993, ss. 56-64).

Yaygın Eğitim (Halk Eğitimi)

Ulusal kalkınmayı gerçekleştirmek için eğitimi, toplumun tümüne yaymak şarttır. Eğitim yukarıda belirtilen dört önemli işlevini örgün ve yaygın eğitim sistemleriyle yerine getirir.

1973 tarih ve 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nda Türk Milli Eğitim Sisteminin örgün ve yaygın eğitim alt sistemlerinden oluştuğu belirtilmektedir (Milli Eğitim Temel Kanunu, 1973).

Örgün eğitim; okulöncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim kurumlarını kapsayan eğitimidir. Örgün eğitim bireyleri geleceğe hazırlayan, sınırlı yaş gruplarına yönelik belli programları olan ve okullarda planlı olarak yürütülen eğitimidir.

Toplumdaki bireylerin üretken hale gelmesi, mesleğinde ilerleyebilmesi için örgün eğitim sisteminde kazanılan bilgi ve beceriler her zaman yeterli gelmeyebilir. Örgün eğitimin eksiklerini tamamlamak, bilim ve teknolojideki yenilik ve gelişmeler karşısında uyum güçlerini geliştirmek açısından yaygın eğitim önem kazanmaktadır (Fidan ve Erden, 1998, s. 225). Gelişmiş ülkelerde yaygın eğitim; okul dışında yürütülen ve katılanların kayıt yaptırmalarını gerektirmeyen eğitsel etkinlikleri belirtmekte; halk eğitimi yerine yetişkin eğitimi terimi kullanılmaktadır (Okçabol, 1994, s. 938).

Türkiye'de yaygın eğitim; halk eğitimi ya da okul dışı eğitim yerine kullanılan bir kavramdır.

Halk Eğitiminin Tanımı

Yaygın eğitim, "örgün eğitim sistemine hiç girmemiş, bu sistemin herhangi bir kademesinde bulunan veya bu kademelerin birinden ayrılmış olan kişilere ilgi ve gereksinme duydukları alanda yapılan eğitim" olarak tanımlanmaktadır (Taymaz, 1985, s. 4).

Bu araştırmada yaygın eğitim, halk eğitimi terminolojisiyle karşılanacaktır.

Halk eğitimi halkın yaşam biğimini, bilgi, beceri ve alışkanlıklarını, değer yargılarını ve değer sistemlerini birbirlerine ve kendilerinden sonraki kuşaklara aktarmaları ve oğretmeleri biğiminde toplumda sũregelen bir eğitim etkinliğidir (Kılıç, 1983, s. 470).

Miser (1993, s.36), halk eğitimini "insanların mevcut sorunlarına yũnelen, katılanların yaşı, oğrenim dũzeyi gibi Ȗzelliklerini dikkate alan; yaşamın birbirinden farklı pek çok mekanını oğretim ortamı olarak kullanabilen planlı bir eğitim biçimi" olarak ele almaktadır.

Halk Eğitiminin Kapsamı

Yaygın eğitim, Ȗrgũn eğitime gȖre daha kapsamlıdır. Yalnızca okuyup yazabilen, Ȗrgũn eğitim sisteminin belli bir kademesinden ayrılan, herhangi bir kademesinde bulunan ya da Ȗrgũn eğitimi tamamlayan tũm bireyler halk eğitimi kapsamına girer (Kılıç, 1983, s. 472).

Bu bireyler okuma-yazma oğrenme, Ȗrgũn eğitimi tamamlama, mesleğe yũnelme, meslek edinme gibi etkinliklere katılabilirler. Halk eğitiminin yũneldiđi kitle yaş, eğitim dũzeyi, oğrenme isteği ve nitelikleri birbirinden farklı kişilerden oluşur.

Gũnũmũzde yaşam boyu eğitim gerekliliği halk eğitiminin tũm yaş kũmelerini kapsaması zorunluluğunu getirmektedir. Yaygın Eğitim Enstitũsũ'ne gȖre bu yaş kũmeleri şunlardır:

- Okul yaşına gelmemiş çocuklar,
- Okula devam eden çocuklar ve gençler,
- Okula gitmemiş ya da okulu tamamlamış genç ve yetişkinler,
- Eğitimlerini tamamlamış genç ve yetişkinler (Miser, 1993, s. 38).

Halk eğitiminin yöneldiği kitle, yaş grubu, eğitim düzeyi açısından çok çeşitli grupları kapsamaktadır. Bunun yanında halk eğitiminde uygulanan eğitim programlarının kapsamı da oldukça geniştir. Halk eğitimi programları kapsamında yer alan konular şunlardır.

- Akademik halk eğitimi
- Temel eğitim
- Genel kültür
- Demokrasi ve yurttaşlık eğitimi
- Ev yönetimi
- Güzel sanatlar eğitimi
- Yaşlılar eğitimi (Geray, 1978, ss. 12-13).

Halk Eğitiminin İşlevleri

Halk eğitimi OECD üyesi ülkelerde yetişkin nüfusa yönelik olarak altı işlevi yerine getirmiştir. Halk eğitiminin üstlendiği işlevler şunlardır (Bülbül, 1991, ss. 16-17):

- Okula hiç gitmemiş yetişkinlere tamamlama eğitimi ya da temel eğitim vermek,
- Temel eğitimi bitirmiş ya da üst düzeyde eğitim görmüş bireylere, sonunda bir diploma verilsin ya da verilmesin, kültürel gelişmelerini sağlayıcı olanaklar vermek,

- Az sayıda işçi önderlerinin eğitim düzeylerini yükselterek, onların işçilere daha yararlı hale gelmesini sağlamak,
- Küçük bir grup yetişkine mesleklerle ilgili kurslar sağlamak,
- İyi vatandaşlığı geliştirmeye yönelik kurslar düzenlemek,
- Göçmenlerin uyumlarını sağlamaya yönelik kurslar düzenlemek.

Halk Eğitiminin Zaman İçinde Gelişimi

Halk eğitimi, diğer bir deyişle yaygın eğitim, eğitim gibi insanoğlunun varolduğu günden beri vardır. İnsanoğlu, biriken deneyim ve bilgilerini yakınlarına aktarmış, sürekli bir öğretme-öğrenme süreci içinde olmuştur. 17. ve 18. yy'da halk eğitimi, alt sınıfta bulunanlara İncil'i öğretmek amacındaydı. 19 yy.'da bilim, sanat, teknoloji alanında gelişmeler ortaya çıktıkça, insanların merakını gidermek, ilgilerini geliştirmek amacı önem kazanmıştır. 20. yy'ın başlarında ise, örgün eğitim olanaklarından yoksun kalan yetişkinlerin eğitilmesi amacıyla halk eğitiminden yararlanılmıştır. Halk eğitiminin zaman içindeki gelişiminde, önceleri gönüllü din ve yardım kuruluşları halk eğitimini üstlenirken, bir kamu hizmeti olarak devletin görevi haline gelmiştir. Halk eğitimi, örgün eğitimden yararlanamayanların eğitilmesi yanında, örgün eğitimini tamamlamış olanların yaşam boyu eğitilmesini de üstlenmiştir. Belli bir kesimin, sınıfın eğitilmesi yerine, tüm toplumun eğitilmesi zorunlu hale gelmiştir (Geray, 1978, ss. 2-4).

Günümüzde halk eğitiminin eğitim sistemi içindeki yeri oldukça farklıdır. Artık tüm ülkeler, halk eğitimini, eğitim sisteminin bir alt sistemi olarak kabul etmektedir. Toplumun ve bireylerin eğitim ihtiyaçlarını karşılamada halk eğitimi bir gereklilik olarak görülmektedir. Yetişkin bireylere yaygın eğitim hizmeti sunmak toplumsal ve ekonomik olduğu kadar, kültürel nedenlerle de ulusal bir eğitim politikası zorunluluğu haline gelmiştir. Çünkü günümüzde kitle iletişim araçları sayesinde çeşitli ülkelerde elde edilen bilgi ve deneyimler hızla yayılmakta; bunun sonucunda da yeni fikirler, deneyimler, bilgiler ortaya çıkmaktadır (Bülbül, 1991. s. 16).

Sözü edilen gelişmeler tüm ülkeleri etkilemektedir. Türkiye’de de halk eğitimi bir gereklilik olarak görülmektedir. Bugün ülkemizde örgün eğitimin bir yaşam boyu gereken bilgi ve becerileri kazandırmada tek başına yeterli olmadığı; eğitimin bir yaşam boyu sürmesi gerektiği kabul edilen bir gerçektir. Türkiye’de de uzun yıllardan beri halk eğitimi çalışmaları yapılmaktadır.

Türkiye’de Halk Eğitimi Çalışmaları

Türkiye’deki halk eğitimi çalışmalarını, Cumhuriyet’ten önce ve Cumhuriyet Döneminde halk eğitimi çalışmaları ile milli eğitim şuralarında ve kalkınma planlarında halk eğitimi başlıkları altında incelemek mümkündür.

Cumhuriyet’ten Önce Halk Eğitimi Çalışmaları

Türkiye’de ilk resmi halk eğitimi çalışmaları üniversitede başlamıştır. 1862 yılında üniversitede halka açık olarak fizik, kimya, genel tarih ve diğer konularda dersler vermeye başlanmıştır. Dersler bilim adamları, kamu görevlileri ve öğretmenler tarafından verilmiştir.

1864 yılında İslam Öğretim Derneği tarafından halkı okutmak, toplumsal yönden yetiştirmek amacıyla kurulan Çırac Okulu, esnaf çocukları ve çevre halkına okuma-yazma, aritmetik, din bilgisi dersleri veren ve meslek kazandıran bir halk eğitimi kurumu olmuştur. Osmanlı Bilim Derneği (1860), Beşiktaş Bilim Derneği (1869), İttihat ve Terakki Fırkası (1910), Türk Ocağı (1911) tarafından bu dönemde gece kursları ve konferanslar yoluyla halk eğitimi konusunda çalışmalar yapılmıştır. Bu kurslarda Kuran, hesap, okuma-yazma, muhasebe, tarih, coğrafya gibi konularda dersler verilmiştir (Bülbül, 1991, s. 227).

1911 yılında İzmir Öğretmen Okulu Müdürü Ethem Nejat, halk eğitimine ilişkin görüşlerini bir broşür yayınlayarak belirtmiştir. Ethem Nejat bu broşürde halkın aydınlatılması ve yetiştirilmesinin önemine değinerek, halkın eğitimiyle çocuk eğitimi arasında ilişki bulunduğunu belirtmiştir. Ayrıca halk eğitimi konusunda ilköğretim müfettişlerince halka konferanslar verilmesini, sinema ve projeksiyonlardan yararlanılmasını, gezici kurslar açılmasını, müzik, tiyatro, müze, gezinti, okul bayramı, yürüyüş gibi etkinliklerden halk eğitimi amacıyla yararlanılmasını ve aydınlardan danışma kurulları kurulmasını önermiştir.

1914 yılında eğitimci İsmail Hakkı Baltacıoğlu verdiği konferasta "bir ülkede halk eğitimi kurulmadıkça, yalnız birkaç düşünürün, aydının isteği ve görüşü ile ilerlemenin doğması, başarılması olanağının bulunmadığı"nı savunmuştur (Bülbül, 1991, ss. 226-229).

Gerek Ethem Nejat ve gerekse İsmail Hakkı Baltacıoğlu'nun görüşleri bugün de geçerliliğini korumakta; günümüzde bile çağdaş görüşler olarak kabul edilmektedir.

Cumhuriyet Döneminde Halk Eğitimi Çalışmaları

Cumhuriyet'in ilk yıllarında izlenen eğitim politikaları milli kültür birliğinin sağlanması, vatandaşlık eğitiminin yaygınlaştırılması ve ülkenin ihtiyaç duyduğu insangücünün yetiştirilmesi amacına yönelmiştir (Bülbül, 1991, s. 2).

Cumhuriyet Döneminin ilk Milli Eğitim Bakanı İsmail Safa, 25 Kasım 1923 tarih ve 7971/3655 sayılı emirle valilerden, milli eğitim görevlileri ile birlikte, yaygın eğitim çalışmalarına başlamalarını istemiştir. Bu amaçla halk ile okullar ve öğretmenler arasında yakın ilişkiler kurulması, eğitimin her yaş

ve sınıftaki halk için gereksinme haline getirilmesi, yerel yayınlara önem verilmesi, bu çalışmaların sonucunun on gün içinde Bakanlığa bildirilmesi istenmiştir (Kılıç, 1983, s. 479).

Milli Eğitim Bakanlığında ilk halk eğitimi örgütü, 1926'da "Halk Terbiyesi Şubesi" adıyla Talim ve Terbiye Dairesi'ne bağlı olarak, İlköğretim Genel Müdürlüğü'nde kurulmuştur. Daha sonra kapatılan Halk Terbiyesi Şubesi 1952 yılında Yüksek Öğretim Genel Müdürlüğü'ne bağlı olarak yeniden açılmış, sonra yine İlköğretim Genel Müdürlüğü'ne devredilmiştir.

Cumhuriyetin ilk yıllarında başlatılan belli başlı halk eğitimi çalışmaları şu şekilde sıralanabilir: Halk Derslikleri ve Halk Konferansları, Harf Devrimi ve Ulus Okulları, Halk Okuma Odaları, Halkevleri Eğitim Kursları ve Köy Enstitüleri, Köy Gezici Kadın ve Erkek Kursları, Halk Yayınları, Halk Eğitimi Araştırması, Halk Eğitimi Merkezleri, Temel Eğitim Merkezi, Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü (Kılıç, 1983, s. 479-486).

Türkiye'de Cumhuriyet'in ilanından bu yana halk eğitimi yapan kuruluşlar ise görevlerine göre iki başlık altında incelenebilir.

a) Ana görevleri halk eğitimi olan kuruluşlar: Bu kuruluşlar doğrudan halkın eğitimini gerçekleştirmek ya da desteklemek amacıyla kurulmuşlardır. Bu alanda yaygın olarak görev yapan kuruluş Milli Eğitim Bakanlığı ve Bakanlığa bağlı olarak çalışan Çıracılık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü'dür. Bu genel müdürlük, Çıracılık Eğitim Merkezleri ve Halk Eğitimi Merkezleri'nde halk eğitimi hizmeti vermektedir.

b) Ana görevlerine ek olarak halk eğitimi yapan kuruluşlar: Bu kuruluşlar, ana görevi olmamakla birlikte, asıl görevlerinin yanında halk eğitimi de yapmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Kız ve Erkek Teknik Öğretim, Ticaret Turizm Öğretim, Ortaöğretim Genel Müdürlükleri, Kültür

Bakanlığı'na bağlı kitaplıklar, Güzel Sanatlar, TRT ve üniversiteler bu gruba girmektedir (Bülbül, 1991, ss. 3-4).

Milli Eğitim Şuraları ve Kalkınma Planlarında Halk Eğitimi

Cumhuriyetin ilanından bu yana, halk eğitiminde çeşitli arayışlar ve halk eğitimini geliştirme çalışmaları dönem dönem hız kazanarak devam etmiştir.

Bireysel uzman raporları, komisyon raporları, milli eğitim şuraları kararları ve kalkınma planları halk eğitimi konusunda yapılan çalışmalara değinerek; halk eğitimi konusunda alınması gereken tedbirleri dile getirmektedir. Aşağıda bu çalışmalar tarihsel gelişimi içinde verilmeye çalışılmıştır.

Birinci Milli Eğitim Şurası (1939): 1939'da toplanan Birinci Milli Eğitim Şurası Yükseköğretim Komisyonu Raporu'nda, yükseköğretim kurumlarının verdikleri konferanslarla halk eğitimi yaptıkları belirtilerek; fakültelerin bu konuyla ilgili olarak Halkevleri ile yakın ilişki kurmaları önerilmiştir (1. MEŞ, 1991).

Dördüncü Milli Eğitim Şurası (1949): Dördüncü Milli Eğitim Şurasında, okullarda verilen demokrasi eğitiminin yanısıra, halka okul dışında demokrasi eğitimi verilmesi gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca, devlet tarafından kurulmuş bir halk eğitimi örgütü bulunmadığına değinilerek, bakanlığa bağlı olarak bir Halk Eğitimi Birimi kurulması önerilmiştir (4. MEŞ, 1991).

Altıncı Milli Eğitim Şurası (1957): 1957 yılında toplanan Altıncı Milli Eğitim Şurası'nda, halk eğitimi çalışmalarının amacı, ilkeler, yöntemler ve araçları açıklanarak; halk eğitimini yürütecek örgüt ve bu örgütte çalışacak

görevlilerin yetiştirilmesi konusunda öneriler getirilmiştir (6. MEŞ, 1991). Bu şura halk eğitimine gündeminde yer veren ilk şuradır.

Yedinci Milli Eğitim Şurası (1962): Bu şurada halk eğitimi "okul eğitimi dışında bulunan yurttaşların çalışma gücünü artırmak yaşam düzeyini yükseltmek, milli ve insani meziyetlerini geliştirmek amacıyla yapılan eğitim ve öğretim çalışmaları" şeklinde tanımlanarak; Türkiye'de halk eğitimi gerekli kılan nedenler, amaçlar ve ilkeler vurgulanmıştır. Şura'da halk eğitiminin konuları okuma-yazma, temel ve genel bilgi eğitimi, işe hazırlama ve iş içinde geliştirme eğitimi ile toplum eğitimi olarak belirlenmiştir (7. MEŞ, 1991).

Ayrıca bu şura'da, Milli Eğitim Bakanlığı birimleri ile diğer kuruluşlarca yürütülecek halk eğitimi çalışmalarının ilgili birim ve kurumlara dağılımı yapılmıştır. Yedinci Milli Eğitim Şurası, Milli Eğitim Bakanlığı'nda halk eğitimi hizmeti veren kurumları belirleyerek, bunların amaçlarını ve görevlerini açıklayan bir şura olmuştur.

Onuncu Milli Eğitim Şurası (1981): Onuncu Milli Eğitim Şurası Sistem Komisyonu Raporu'nda, halk eğitiminin örgün eğitimle bütünleştirilmesi, aralarındaki yapay ayrımın giderilmesi için; mesleki-teknik ve genel halk eğitiminin, çok amaçlı okullarla mesleki ve teknik okulların görevi olduğu belirtilmiştir (10. MEŞ, 1991).

Onbirinci Milli Eğitim Şurası (1982): Onbirinci Şurada halk eğitimi uzmanının tanımı yapılmış, görevleri belirlenmiş, yetiştirilmeleri ve istihdamına yönelik sorunlara değinilerek, Türkiye'nin 1460 halk eğitimi uzmanına ihtiyacı bulunduğu saptanmıştır (11. MEŞ, 1991).

Onüçüncü Milli Eğitim Şurası (1990): 1990 tarihli Onüçüncü Milli Eğitim Şurası "Yaygın Eğitim"i gündem konusu olarak alan ilk şuradır. Bu şurada dört komisyon şu konularda çalışmalarını yapmıştır (13. MEŞ, 1991).

- Yaygın eğitimde kavram, kapsam, ve eğilimler
- Yaygın eğitimde organizasyon ve işbirliği
- Yaygın eğitimde yatırım ve finansman
- Yaygın eğitimde personel

Komisyonlar çalışmalarını tamamladıktan sonra hazırladıkları raporlarda, yaygın eğitimle ilgili kararlarını dile getirmişlerdir. Yaygın eğitim konusunda "Yaygın Eğitim Terimleri Sözlüğü" hazırlanması, hedef alınacak kitlenin toplumdaki değişme ve ihtiyaçlarına göre belirlenmesi öngörülmüştür. Yaygın eğitimde programlar halk eğitimi, mesleki yaygın eğitim, çıraklık eğitimi ve hizmet-içi eğitim olmak üzere dört grupta toplanmıştır. Üniversitelerin eğitim ve eğitim bilimleri fakültelerinde yaygın eğitim bölümleri açılması öngörülmüştür. Yaygın eğitimde yatırım konusuyla ilgili olarak yatırım alanları ve finansman kaynakları belirlenerek, kaynakları geliştirici, finansman kaynaklarını arttırıcı önlemler önerilmiştir (13. MEŞ, 1991).

15. Milli Eğitim Şurası (1996): Bu şurada toplanan, "Toplumun Eğitim İhtiyacının Sürekli Karşılanması Komisyonu" raporunda halk eğitimi merkezleri, çıraklık eğitimi merkezleri, meslek liseleri gibi kurumlarda yapılan benzer hizmetlerin bir bütünlük içinde ele alınması gerektiği; halk eğitimi merkezlerinde araştırma, geliştirme hizmetlerini yürütmek üzere uzman ve uzman yardımcısı kadroları oluşturulması gerektiği belirtilmiştir. Raporda ayrıca, resmi, özel, kamu kurum ve kuruluşları ile gönüllü kuruluşların yaygın eğitim etkinliklerinde işbirliği yapmaları konusunun teşvik edilmesi; üniversitelerin yaygın eğitime çok daha etkili biçimde katılımının sağlanması; yaygın eğitimde gerekirse gezici eğitim ve taşınabilir eğitim yapılabilmesi; öğretmen yetiştiren yüksek öğretim kurumlarının eğitim programlarına yaygın eğitimle ilgili dersler konulması da önerilmektedir (15. MEŞ, 1996).

Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (1963-1967): Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda halk eğitimi konusu, "toplum kalkınması" kavramı içinde ele alınmakta; monitör ve ustabaşı yetiştirmek üzere "Mesleki Eğitim Merkezleri" kurulması, sanayi içinde eğitim imkanlarından yararlanılması, işletmelerde işbaşında eğitim kursları açılması, eğitim sisteminde yatay ve dikey geçişlere yer verilmesi, geçişlerde iş tecrübesine kredi verilmesi karara bağlanmıştır (1. BYKP, 1963).

İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (1968-1972): İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda yaygın eğitim "örgün eğitim yanında yetişkinlere okuma-yazma öğretmek, temel bilgiler vermek, en son devam ettikleri öğrenim kademesinde kazandıkları bilgi ve kabiliyetleri geliştirmek ve hayatını kazanmasını sağlamak, yeni imkanlar kazandırmak amacıyla verilen okul dışı eğitimidir" şeklinde tanımlanarak; köyden kente göçmüş vatandaşların uyumunu sağlayacak programlara ağırlık verilmesi, ilkokulların ve lise seviyeli kız meslek okullarının yaygın eğitim merkezleri olarak geliştirilmesi öngörülmüştür (2. BYKP, 1968).

Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı (1973-1977): Bu planda Türk Eğitim Sistemi, örgün ve yaygın olmak üzere iki alt sistemden oluşmaktadır. Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda yaygın eğitimin genel ve mesleki-teknik programlarla birbirini kendi içinde tamamlayacak ve örgün eğitimin imkanlarını kullanacak şekilde örgütlenmesi istenmektedir.

Bu planda ayrıca, yaygın eğitimin ekonominin gerektirdiği insangücü ihtiyacını karşılamaya yöneltilmesi; bunun örgün eğitimle bütünlük içinde yapılması; kız meslek liselerindeki geleneksel programların yaygın eğitim çerçevesinde ele alınması, mesleki-teknik örgün ve yaygın eğitimde sanayi ile ilişkilerin geliştirilmesi öngörülmektedir (3. BYKP, 1973).

Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı (1978-1983): Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda örgün ve yaygın eğitim arasında bütünlük sağlama ilkesi yinelenerek, bu konuda çeşitli tedbirler getirilmektedir. Ayrıca bu Plan'da, istihdam alanında kazanılan beceri ve deneyimlerin okul içi eğitimle eş olarak değerlendirilmesi bir kez daha dile getirilmektedir (4. BYKP, 1978).

Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (1985-1989): Bu Plan'da orta seviyeli teknik insan gücü yetiştirilmesine öncelik verilmiştir. Bu amaçla kalifiye işçi yetiştirme konusunda temel tercihin yaygın eğitim ve hizmet-içi eğitim olacağı belirtilmektedir. Beşinci Plan'da "Genel İlkeler" başlığı altında örgün eğitim sisteminin belli bir kademesinden daha ileri gidemeyerek hayata atılacak gençlere örgün eğitim imkanlarından da yararlanılarak düzenlenecek yaygın eğitim programları yoluyla meslek kazandırma uygulaması başlatılacaktır, denilmektedir (5. BYKP, 1985).

Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planı (1990-1994): Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda, plan döneminde yaygın eğitimin önem kazanacağı belirtilmekte, "yaygın eğitim, uluslararası ekonomik ilişkilerin gelişmesi, bilim ve teknolojiye yenilikler, bilgi toplumu çağına girme, mesleklerin yapısındaki hızlı değişimler gibi nedenlerle daha fazla önem kazanacaktır" denilmektedir. Ayrıca yaygın eğitime ayrılan kaynakların artırılması, çıraklık eğitimi ve yaygın eğitimin kamu ve özel kesim işbirliği içinde sürdürülmesinin sağlanması ve bu konuda gönüllü kuruluşlardan yararlanılması öngörülmektedir (6. BYKP, 1990).

Bakanlıklararası Temel Eğitim ve Halk Eğitimi Komisyonu (1951): 1951 yılında halk eğitimi ile ilgili bakanlıkların temsilcilerinden oluşan bir komisyon toplanmıştır. Komisyon, Türkiye'de yapılan halk eğitimi çalışmalarını incelemiş ve bunları yeterli görmemiştir. Bunun üzerine halk eğitimi alanında hizmet verecek örgütler kurulmasına, konuyla ilgili olarak UNESCO ile işbirliğine gidilmesine ve bakanlıklar arası koordinasyon sağlanmasına yönelik öneriler getirilmiştir (Bülbül, 1991, s. 289).

Eğitim Milli Komisyonu Raporu (1959): 1959 yılında Türkiye'nin eğitim sorunlarının ele alındığı bir komisyon kurulmuştur. Bu komisyon çalışmaları sonunda "Eğitim Milli Komisyonu Raporu" olarak bilinen bir rapor yayınlanmıştır. Raporda "yetişkinler eğitimi" başlığı altında, köyde ve kentte Halk Eğitimi Merkezleri kurulması önerilmiştir (Bülbül, 1991, s. 289).

Milli Eğitim Reformu Strateji ve Koordinasyon Komisyonu (1971-1972): 1971 yılında Milli Eğitim Bakanlığı'nda merkez ve taşra örgütünün yeniden düzenlenmesine yönelik çalışmalar sonucunda "Milli Eğitim Reformu Strateji ve Koordinasyon Komisyonu" adıyla bir komisyon kurulmuştur. Bu komisyona bağlı olarak çalışan "Yaygın Eğitim Çalışma Grubu", eğitim sisteminin değişen koşullara ayak uydurmasını sağlayacak ilke ve yaklaşımlar geliştirmeye çalışmıştır. Bu çalışmalarda temel alınan bir ilke de, eğitim sistemi ile toplum sistemi arasındaki ilişkilerin kurulması olmuştur. Bunun yanında, örgün eğitim ile halk eğitiminin kendi içinde ve birbiriyle bütünleştirilmesi ilkesi de öngörülmüştür (Bülbül, 1991, s. 305).

Milli Eğitim Bakanlığı Tarafından Yürütülen Halk Eğitimi Çalışmaları

Türkiye'de halk eğitimi çalışmaları yapan en büyük kuruluş Milli Eğitim Bakanlığı'dır. Bu bakanlığa bağlı olarak halk eğitimi çalışmaları yapan genel müdürlükler şunlardır:

- Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü
 - Halk Eğitimi Merkezleri
 - Çıraklık Eğitim Merkezleri
 - Okuma-Yazma Kursları
- Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü
- Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü
- Ticaret ve Turizm Öğretimi Genel Müdürlüğü (Bülbül, 1991, s. 5-10).

Halk Eğitimi Merkezleri

Türkiye’de çok partili demokratik yaşama geçilmesiyle birlikte, yaygın eğitim politikasını saptamak üzere çeşitli eğitimcilerden raporlar istenmiştir. 1951 yılında Amerika Birleşik Devletleri’nden halk eğitimi uzmanı Prof. Watson Dickerman ülkemize gelerek yaygın eğitim konusunda bir rapor hazırlayarak bakanlığa sunmuştur. Dickerman bu raporda halk eğitimi çalışmalarının bilimsel ve sistemli şekilde ele alınmasını ve Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı bir örgütün kurulmasını önermiştir. Bu öneriler doğrultusunda 1952 yılında Milli Eğitim Bakanlığı’nda Halk Eğitimi Bürosu kurulmuştur. 1953 yılında da il ve ilçelerde “Halk Eğitimi Merkezleri” açılmaya başlamıştır.

Halk eğitimi merkezleri halkın toplumsal, kültürel ve ekonomik kalkınmasına katkıda bulunmak amacıyla açılmıştır. Halk eğitimi merkezleri, günün her saatinde, sürekli olarak yaygın eğitim hizmetlerine hazır bulundurulurken, çevre halkının ihtiyaç duyduğu eğitim, kültür, sanat çalışmaları yürütülmektedir (Kılıç, 1983, ss. 484-485).

Halk eğitimi merkezleri dünyada başka benzeri olmayan, Türkiye’ye özgü kuruluşlardır. Halk eğitimi merkezleri sadece kendilerine ait binalarda değil, bulabildikleri tüm uygun yerlerde, kiralık binalarda, okul binalarında çeşitli kurslar açarak, çalışmalarını sürdürmektedir (Bülbül, 1991, s. 6).

Kurulduğu günden bu yana gerek sayısal, gerekse etkinlik alanı olarak çeşitli gelişmeler gösteren halk eğitimi merkezleri, kuruluş yıllarına oranla geniş olanaklara kavuşmuştur.

Başlangıç olarak bir merkez müdürü ile hizmete açılan bu kurumlar, zaman içinde müdür yardımcısı, rehber öğretmen, kadın ve erkek kurs öğretmeni, usta öğretici gibi öğretim elemanları ile memur, daktilograf, şöför,

kaloriferci, bahçıvan, odacı gibi yardımcı personele sahip olmuşlardır (Kılıç, 1983, s. 486).

Halk eğitimi merkezleri Türk halkı tarafından benimsenmiştir ve açılan çeşitli kurslara halkın büyük ölçüde katıldığı görülmektedir.

Halk eğitimi merkezleri toplumumuza özgü özellikleri olan ve daha da geliştirildiği takdirde daha etkili ve verimli çalışmalar yürütebilecek kuruluşlardır.

Halk eğitimi merkezlerinin gerçekleştirdiği etkinlikler, halk dersaneleri ve okuma yazma kursları, toplumsal ve kültürel çalışmalar, bir üst öğrenime hazırlama, ev ve aile yönetimi, mesleki yaygın eğitim, toplum kalkınması çalışmaları, yayım çalışmaları ve gezi, inceleme, gösteri ve sergileme çalışmaları şeklinde sıranabilir (Kılıç, 1983, s. 486).

Halk eğitimi merkezlerinde okuma-yazma, mesleki bilgi-beceri ve sosyal-kültürel kurslarla ilgili olarak üç farklı türde eğitim programları uygulanmaktadır.

Okuma-yazma kurslarında ilk aşamada okur-yazarlık öğretilmekte ve ikinci aşamada ilkokul denklığında bir eğitim verilmektedir.

Sosyal-kültürel kurslar içinde en yaygın katılım 1989-90 öğretim yılı için Genel Kültür Kursu'nda görülmektedir. Bunun ardından Besin ve Beslenme, Sağlık Bilgisi, Folklor ve Ana Çocuk Sağlığı kursları gelmektedir (Okçabol, 1994, ss. 939-940).

Mesleki beceri kurslarında örgün eğitim dışında kalmış kesime, kısa sürede gelir sağlamaya, ev ekonomisi bilgileri vermeye, iş bulmalarına ya da işlerinde ilerlemelerine yarayacak bir beceri kazandırmaya, varolan bir beceriyi geliştirmeye yönelik eğitim verilmektedir (Okçabol, 1992-93, s. 18).

Mesleki beceri kursları, makine nakışı, el sanatları, çiçek, el nakışı, halıcılık, kalorifer ateşçiliği, daktilo, bilgisayar, ev idaresi, peynircilik, konservecilik, sebzeçilik, ipek böcekçiliği, fotoğrafçılık kursu gibi çok çeşitli alanlarda düzenlenmektedir.

Halk eğitimi merkezlerinde düzenlenen mesleki beceri kurslarından birisi de "Temel Giyim Kursu"dur (EK 2).

Temel Giyim Kursu kursiyerlere; giyimın önemini tanıtan, giyimle ilgili temel beceri ve alışkanlıkları kazandıran, giyimde kullanılan araçların tanımı, bakımı ve basit onarımı ile ilgili bilgi ve beceri kazandıran ve çalışmalarda ekonomik olma ilkesini benimseten, endüstri alanında ihtiyaç duyulan nitelikli eleman yetiştirilmesini, bununla birlikte istihdam imkanı ve kolaylığı sağlayan bir eğitim programıdır (MEB, 1994, s. 5).

Bu tanımda farklı olarak "eğitim programı" kavramı ile karşılaşılmaktadır. İster örgün eğitim isterse yaygın eğitim ya da halk eğitimi olsun, eğitimin en önemli ögesinin eğitim programı olduğunu söylemek mümkündür.

Eğitim Programı

Örgün ve yaygın eğitim kurumlarında eğitim etkinlikleri önceden hazırlanan bir programa göre yürütülür. Eğitimin niteliği ve amaçlarına ulaşması eğitim programına bağlıdır. Uygulanan programların yanlışları ve eksiklikleri giderildikçe ve meydana gelen bilimsel ve teknolojik gelişmeler doğrultusunda geliştirildikçe eğitimin niteliği de artacaktır.

Eğitim programı çok boyutlu bir kavramdır ve bu nedenle pek çok farklı tanımı yapılmaktadır. Saylor ve Alexander, eğitim programını "okulun, okul

içi ve dışındaki bütün durumlarda arzu edilen sonuçlara ulaşmak için giriştiği çabaların tümü" olarak tanımlamaktadır (Çilenti, 1988, s. 13).

Christine'e göre program, "öğrenci davranışlarının istenen yönde oluşturulması için yapılan etraflı planlama süreci"dir (Varış, 1988, s. 18).

Tyler ve Taba programı, "istendik amaçlara ulaşmak için stratejileri içeren bir eylem planı ya da yazılı doküman" olarak ele alınmıştır (Erden, 1993, s. 2).

Ertürk (1991, ss. 95-96), eğitim programı için "yetişek" kavramını kullanmakta ve yetişegi "eğitim durumları düzeni" ya da "eğitim yaşantıları düzeni" olarak tanımlamaktadır.

Varış'a göre (1988, s. 18) program, "bir eğitim kurumunun çocuklar, gençler ve yetişkinler için sağladığı, milli eğitimin ve kurumun amaçlarının gerçekleşmesine dönük tüm etkinlikler" şeklinde tanımlanmaktadır. Varış öğretim, ders dışı kol etkinlikleri, özel günlerin kutlanması, geziler, kısa kurslar, rehberlik, sağlık v.b. hizmetler ve fonksiyonları eğitim programı içinde ele almaktadır. Bu tanımda program sadece ders ya da konular listesi olmanın ötesinde, okul dışı öğrenim etkinliklerini içine alan çok boyutlu ve kapsamlı bir şekilde ele alınmaktadır.

Program Geliştirme

Program geliştirme, genel olarak eğitim programının tasarlanması, uygulanması, değerlendirilmesi ve değerlendirme sonucu elde edilen veriler doğrultusunda yeniden düzenlenmesi sürecidir (Erden, 1993, s. 3).

Program geliştirme bir kez yapıp biten bir işlem değildir. Program geliştirme bir süreçtir. Başlangıçta denencel bir niteliğe sahip olan program

taslağının uygulanması ve uygulamadan elde edilen veriler doğrultusunda, programda görülen eksiklik ve aksaklıkların giderilmesi işlemi, program geliştirme sürecinin bir gereğidir.

Çilenti'ye göre (1988, s.15) "bireylere toplumun arzu ettiği davranışların kazandırılması anlamına gelen bir eğitimin planlaması, yürütülmesi ve değerlendirilmesi" işlemlerine program geliştirme denir.

Variş (1988, s.21), program geliştirmeyi şu şekilde tanımlamaktadır: Programın kapsadığı amaçların sağlıklı ve etkin bir şekilde saptanması ve gerçekleşmesi için faydalanılan esasları, prensipleri ve etkinlikleri operasyonel anlamda ele alan bir çalışmadır.

Eğitim programlarının geliştirilmesi, değerlendirmeye bağlıdır. Değerlendirme program geliştirme sürecini tamamlar ve yeni gelişmelere olanak sağlar.

Eğitim Programlarının Değerlendirilmesi

Eğitim davranış değişikliği oluşturma süreci olduğuna göre değerlendirme; bu tür davranış değişmelerinin program taslağında saptanan ölçütlere göre beklenen sonuca ulaşmış olup olmadığını, nerede, ne oranda başarılı olduğunu anlamak için başvurulan bir süreçtir. Program hakkında bir karara varabilmek ve buna göre programı geliştirmek, ancak değerlendirme ile mümkün olmaktadır.

Ertürk (1991, ss. 107-109) yetişekin denencelliği, kalite kontrolü ihtiyacı ve değerlendirme katkılarının vazgeçilmezliği gerekçeleriyle, değerlendirmenin gerekli olduğunu belirtmiştir. Ne kadar özenle hazırlanırsa hazırlansın yetişek, başlangıçta denencel bir nitelik taşımaktadır. Bu yüzden yetişek tasarısını uygulamak ve değerlendirme verileri ışığında geliştirmek

şarttır. Yetişek unsurlarının uygulama sonrasında getireceği sonuçlar ışığında değerlendirilmesi gereği, sürekli bir kalite kontrolünü zorunlu kılmaktadır. Yetişeğin amacına hizmet edip etmediğine bakmak için ürüne, yani öğrencinin istedik davranışlarını kazanıp kazanmadığına bakılmalıdır. Son olarak, değerlendirme katkılarının vazgeçilmezliği program değerlendirmeyi zorunlu kılmaktadır. Değerlendirme, eldeki yetişeğin yeniden düzenlenmesi ve geliştirilmesi yanında, iyi bir öğretmen yetiştirme aracı ve eğitim ve öğretim bilimine yeni katkılar kaynağıdır.

Bu açıklamalar ışığında bir tanım vermek gerekirse program değerlendirme "gözlem ve çeşitli ölçme araçları ile eğitim programların etkililiği hakkında veri toplama, elde edilen verileri programın etkililiğinin işaretçileri olan ölçütlerle karşılaştırıp yorumlama ve programın etkililiği hakkında karar verme sürecidir" (Erden, 1993, s. 9).

Erden'e göre (1993, s. 8) değerlendirme iki amaçla yapılır. Birincisi, öğrencilerin başarısını değerlendirerek bir dersin hangi öğrenciler tarafından tekrar edilmesi gerektiğine karar vermek amacıyla yapılan değerlendirme; ikincisi, eğitim programlarının etkililiği hakkında karar vermek ve programdaki aksaklıkların hangi öğelerden kaynaklandığını belirleyerek gerekli düzeltmelerin yapılmasına olanak sağlamak amacıyla yapılan değerlendirmedir.

Ertürk (1991, ss. 112-113), kıyaslama esasına göre ve yönelik olduğu amaca göre iki tür değerlendirmeden söz eder. Kıyaslama esasına göre norma dayalı ve hedefe dayalı olmak üzere iki tür değerlendirme söz konusudur. Yönelik olduğu amaca göre değerlendirme ise, tanıma-yerleştirmeye dönük değerlendirme, biçimlendirme-yetiştirmeye dönük değerlendirme ve durum muhasebesine dönük değerlendirme olmak üzere üç çeşittir.

Erden (1993, s. 17), program değerlendirmeyi iki başlık altında incelemektedir. Değerlendirmede cevabı aranan soru, "eğitim programı

hedeflerini ne ölçüde gerçekleştirmektedir ?” şeklinde ise bu tür değerlendirme, ürüne ve erişime bakarak değerlendirme olarak adlandırılır. Değerlendirmede cevabı aranan soru “eğitim programındaki eksiklik ve aksaklıklar nelerdir ?” sorusu ise, öğelere dönük değerlendirme adını alır.

Yukarıda da değinildiği gibi eğitimin niteliği uygulanan programlara bağlıdır. Programlar günün koşullarına göre geliştirildikçe, eğitimin niteliğinin artırılması gündeme gelebilir. Bu da ancak programı değerlendirme ile mümkündür. Program hakkında karara varıp programı geliştirmek, değerlendirme sayesinde olmaktadır.

Eğitim sistemi içinde örgün ve yaygın eğitim programları aynı derecede öneme sahiptir. Eğitimde beklenen verimi elde edebilmek için hem örgün, hem de yaygın eğitim kurumlarına ve kurumlarda uygulanan eğitim programlarına aynı önemi vermek gerekir.

Halk eğitimi merkezlerinde uygulanan “Temel Giyim Kursu Eğitim Programı” da yaygın eğitim kurumlarında uygulanan bir programdır.

Temel Giyim Kursu Eğitim Programı’nda kursiyerlere toplam 640 saatlik bir eğitim verilmekte, kursa katılacaklarda eğitim düzeyi aranmamakta ve kurs sonunda “Kursa Katılma Belgesi” verilmektedir.

Bu araştırma, “Halk Eğitimi Merkezleri Temel Giyim Kursu Eğitim Programı”nı değerlendirmek amacıyla yapılmıştır.

İlgili Araştırmalar

Halk eğitimi merkezlerinde yapılan halk eğitimi çalışmaları, yetişkinlere yönelik olarak uygulanan mesleki beceri kursları ve eğitim programlarının

değerlendirilmesi ile ilgili olarak çeşitli yayın ve araştırmalar vardır. Bu araştırmalardan bazıları aşağıda verilmiştir.

Ayhan (1990), Ankara'daki Halk Eğitimi Merkezlerinde açılan kurslara katılanların özellikleri, katılmalarını güdüleyen etmenler ve programlara ilişkin görüşlerini saptamaya yönelik olarak yaptığı araştırma sonunda, kurslara katılanların cinsiyet, yaş, medeni durum ve öğrenim düzeyi gibi kişisel özelliklerinin; katıldıkları kurslar, kursa katılma nedenleri, program hakkındaki görüşleri ve kursta öğrendikleri becerileri kurs sonrasında nasıl kullanacakları hakkındaki görüşleri açısından anlamlı bir fark gösterdiğini belirlemiştir. Ayrıca, benzeri tarama çalışmalarının sürekli ve sistemli olarak yapılması gerektiği de araştırma sonuçları arasındadır. Elde edilen bulgular ışığında Ayhan, varolan programların yöre ihtiyaçlarını karşılayacak biçimde geliştirilmesini; yetişkinler için düzenlenen meslek ve beceri programlarının farklı ihtiyaçları kademeli olarak karşılayacak modüller halinde düzenlenmesini; eğitim ortamlarının daha fazla uygulamaya olanak tanıyacak şekilde geliştirilmesini; programlarda yer alan mesleki konuların yanısıra, sosyal-kültürel konulara yer verilmesini; sınıf atmosferi konusuna önem verilmesini ve son olarak, halk eğitimi kurslarına katılanların, kurs bitiminde öğrendikleri ile ilgili olarak ne yaptıkları konusunda izleme araştırmaları yapılmasını önermektedir.

Okçabol (1988), yetişkin eğitimi ve beceri kursları ile ilgili olarak yaptığı araştırmada, beceri kazandırmaya yönelik kursların değerlendirmesini yaparak; bu kursların yetişkin eğitimindeki yerini belirlemeyi, kurslarla ilgili sorunları ortaya çıkararak çözüm yolları üretilmesine yardımcı olmayı amaçlamıştır. Çalışma İstanbul'da halk eğitimi merkezlerinde ve özel kurs yerlerinde açılıp bir bakanlıkça desteklenen beceri kurslarına katılan kursiyerler ile bu kurslarda eğitimci olarak çalışan bireylerle gerçekleştirilmiştir. Beceri kurslarında çalışan eğitimcilerin yüzde ellisi ile bu kurslara katılan kursiyerlerin üçte birinin, kursların okuldaki derslerden ayrı özellikte olduğunu ve özellikle olması

gerektiğini düşünmedikleri anlaşılmaktadır. Eğitimcilere göre kurslarda kuramsal bilgi yanında uygulamaya yer verilmesi, kursları derslerden ayıran özelliklerden biridir. Kursiyerlerin % 50'sinin daha önceleri de örgün eğitim dışında sürdürülen etkinliklere katılmış olması, Türkiye ortalamasının çok üzerinde olan bir durum olarak belirtilmektedir. Kurslara katılma nedenleri arasında % 80 meslek edinme, işte ilerleme, iş bulma, iş kurma ve gelir sağlama gibi kişinin geçimiyle ilgili nedenler yer almaktadır. Kursiyerlerin çoğunlukla "orta halli" ailelerden geldiği; beceri kurslarının gereksinimi daha çok olan yetişkin kesime ulaşamadığı; bu kurslara gerçekten ihtiyacı olanların kurslardan habersiz oldukları, kursların yararına inanmadıkları ve kursa katılacak zamanları olmadıkları elde edilen sonuçlar arasındadır.

Halk eğitimi merkezleri ile ilgili olarak yapılan araştırmalardan birisi de Boz'un (1986) Ankara İli Halk Eğitimi Merkezi öğretmenlerinin yetiştirme, yönetim ve çalışma koşullarına ilişkin sorunlarını belirlemeye yönelik olarak gerçekleştirdiği tarama çalışmasıdır. Araştırma sonucunda, öğretmenlerin yarısından çoğunun 30 yaş ve altında ve kadın olduğu; görevlendirme türleri bakımından kurs öğretmeni ya da öğretici olarak görevlendirilen öğretmenlerin birbirine yakın oranlarda olduğu belirtilmiştir. Öğretmenlerin kendilerini en çok yeterli buldukları görev "kurs programında yer alan üniteleri önemine göre öncelik sorasına koyma" dır. Kendilerini en az yeterli buldukları görev ise, "kurs çevresinde yaygın eğitim hizmeti yapan diğer kamu görevlileri ile işbirliği yapma" dır. Öğretmenler "meslekle ilgili yenilik ve gelişmeyi izleme" görevini diğer görevlere göre daha gerekli bulmuşlar; "kurs çevresinde yaygın eğitim hizmeti yapan diğer kamu görevlileri ile işbirliği yapma" görevini bütün görevlerden daha az gerekli bulmuşlardır. Elde edilen bulgular sonunda, halk eğitimi öğretmenliğine atananların göreve başlamadan önce ilgili bir eğitimden geçirilerek, mevcut personelin hizmet içinde yetişmesinin sağlanması, halk eğitimi öğretmenleri için hazırlanan hizmet-içi eğitim programları hazırlanırken eğitim ihtiyaçlarının tespit edilmesi, görevlerini başarıyla yerine getirmeleri için gerekli olan imkanların yeterince sağlanması önerilmektedir.

Halk eğitimi merkezlerinde açılan beceri kursları, kursiyerlerin özellikleri, halk eğitimi öğretmenlerinin sorunları ile ilgili olarak yapılmış araştırmaların dışında program değerlendirme ile ilgili çeşitli araştırmalar vardır. Bu araştırmalardan bazıları aşağıda verilmiştir.

Aydın (1984), Pratik Kız Sanat Okulu Giyim Bölümü Giyim Temel Kursu Öğretim Programını değerlendirdiği araştırmada, Giyim Temel Kursu Yetişek Tasarısının gözden geçirilerek "Yetişek Geliştirme Esasları"na göre yeniden hazırlanmasını, yetişek geliştirme ve değerlendirmede süreklilik sağlanmasını, ilgili grupların görüşlerinden yararlanılmasını önermektedir. Devinişsel hedeflerin ağırlıklı olduğu derslerde bilişsel hedeflerin ihmal edildiğini; bilişsel hedeflere daha fazla önem verilmesi gerektiğini belirtmektedir. Giyim Temel Kursu'na her yaş ve eğitim düzeyinde kişilerin katılması nedeniyle; farklı eğitim düzeylerinde bulunan kişilerin eğitim ihtiyaçlarının dikkate alınarak, öğretim ortamlarının ihtiyaca göre düzenlenmesi gerektiği belirtilmiştir. Daha ileri araştırmalar için, giyim hazırlamada çağdaş ve etkili yöntemlerin geliştirilmesi ve bunların giyim öğretiminde işe koşulması konusunda; giyim üretimindeki temel işlemler ve işlem basamaklarını düzenlemeye dönük ve etkili öğretim hizmeti bakımından, giyim öğretiminde öğretmen davranışlarının nasıl olması gerektiği konusunda araştırmaların yapılması önerilmektedir.

Bilen (1975), Kız Teknik Yüksek Öğretmen Okulu'nda okutulmakta olan "Ev Yönetimi" dersi programını değerlendirmiştir. Öntest-sontest desenine göre gerçekleştirilen araştırma sonunda bilişsel erişimi % 60, duyuşsal erişimi % 64 ve devinişsel erişimi % 77 olarak bulunmuştur. Bilen, araştırma sonunda programda her üç alandaki hedeflerin ayrı ayrı tanımlanması, bilişsel ve devinişsel hedefler arasında denge kurulması, hedef-içerik ilişkisinin iyi kurulması, ilgili ders için bir kaynak kitap geliştirilmesini önermiştir.

programlarının değerlendirilmesi gerekmektedir. "Temel Giyim Kursu" hakkındaki katılımcı görüşlerinin değerlendirildiği bu araştırma da, gerçekte, böyle bir gereksinimden kaynaklanmıştır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı "Halk Eğitimi Merkezleri Temel Giyim Kursu Eğitim Programı" hakkındaki katılımcı görüşlerini belirlemektir.

Halk Eğitimi Merkezleri Temel Giyim Kursu Eğitim Programı hakkındaki katılımcı görüşlerini belirlemek amacıyla şu sorulara yanıt aranacaktır:

1. Katılımcıların programın amaçları hakkındaki görüşleri nelerdir ?
2. Katılımcıların programın içeriği hakkındaki görüşleri nelerdir ?
3. Katılımcıların programın öğretme-öğrenme süreçleri hakkındaki görüşleri nelerdir ?
4. Katılımcıların kursta başarının değerlendirilmesi ile ilgili görüşleri nelerdir ?
5. Katılımcıların program hakkındaki görüşleri
 - a. Yaşlarına
 - b. ğrenim düzeylerine
 - c. Daha önce halk eğitimi merkezi kursuna katılmış olup olmamalarına
 - d. Daha önceden dikiş bilip bilmemelerine göre farklılık göstermekte midir ?

Araştırmanın Önemi

Eğitim davranış değiştirme süreci olduğuna göre değerlendirme, bu tür davranış değişmelerinin program taslağında saptanan ölçütlere göre beklenen amaca ulaşip ulaşmadığını, nerede, ne oranda başarılı olduğunu anlamak için başvurulan bir süreçtir.

Program geliştirme, hazırlanan programın uygulanması sırasında elde edilen veriler doğrultusunda programdaki eksikliklerin giderilmesi, yanlışların düzeltilmesi ya da program amacına hizmet etmiyorsa tamamen değiştirilip yerine yenisinin hazırlanması sürecidir. Program geliştirme ve program değerlendirme bir süreçtir. Bir programın değerlendirilmesi ve düzeltilmesi için mutlaka bir sorunun olmasını beklemek gerekmemektedir. Programlar her zaman, uygulama boyunca değerlendirilerek bu değerlendirmeler ışığında sürekli geliştirilir. Programlarda gelişme olması için değerlendirme çalışması yapmak gereklidir.

Programdaki eksiklik ve aksaklıkların giderilmesi için konu alanı ve program geliştirme uzmanlarının, öğretmenlerin, öğrencilerin (katılımcıların), velilerin, yöneticilerin ve konuyla ilgili diğer kişilerin görüşlerinin alınması gerekir.

Eğitim programı davranış değişikliği oluşturmak amacı ile bireylere uygulanır. Bir programı değerlendirmek üzere görüşlerine başvurulacak gruptan birisi de, söz konusu programla doğrudan etkileşimde bulunan bireyler, yani katılımcılardır. Dolayısıyla, program değerlendirme amacıyla katılımcı görüşlerine başvurmak büyük önem taşımaktadır.

Bu nedenle "Halk Eğitimi Merkezleri Temel Giyim Kursu Eğitim Programı"nı değerlendirmek üzere katılımcı görüşlerine başvurmak önemli görülmektedir.

Bu araştırma ile, katılımcıların Temel Giyim Kursu hakkındaki görüşleri belirlenecektir. Özellikle programın amaçlar, içerik, öğretme-öğrenme süreçleri ve değerlendirme boyutuyla ilgili olarak elde edilen bilgilerin, sözkonusu programın geliştirilmesi konusunda kaynaklık edeceği umulmaktadır.

Sayıtlar

1. Araştırmada kullanılan ölçme aracının hazırlanmasında alınan uzman görüşleri yeterlidir.
2. Katılımcılar anketteki soruları içtenlikle yanıtlamışlardır.

Sınırlılıklar

1. Araştırma, 1995-96 Öğretim yılında Seyhan Halk Eğitimi Merkezi'nde uygulanan Temel Giyim Kursu Eğitim Programı'na katılanların görüşleriyle sınırlıdır.
2. Araştırma ile elde edilen veriler, anketteki sorular ve bu sorulara katılımcıların verdikleri yanıtlar ile sınırlıdır.

Tanımlar

Araştırmada sıkça geçen terimlerin hangi anlamda kullanıldığı aşağıda belirtilmiştir.

Eğitim Programı: Bir eğitim kurumunun çocuklar, gençler ve yetişkinler için sağladığı, milli eğitimin ve kurumun amaçlarının gerçekleşmesine dönük

bütün etkinlikleri kapsayan program. Öğretim, ders dışı eğitsel çalışmalar, özel günlerin kutlanması, geziler, kısa kurslar, rehberlik, sağlık v.b. hizmetler ve fonksiyonlar bu çerçeveye girer (Varış, 1988, s. 18).

Program Geliştirme: Okul içinde ve dışında, milli eğitimin ve okulun amaçlarını etkili bir biçimde geliştirmek ve gerçekleştirmek üzere düzenlenen içerik ve etkinliklerin, uygun yöntem, teknik ve araç-gereçlerle geliştirilmesine yönelik koordine çabaların tümüdür (Varış, 1988, s. 21).

Program Değerlendirme: Gözlem ve çeşitli ölçme araçları ile eğitim programlarının etkililiği hakkında veri toplama, elde edilen verileri programın etkililiğinin işaretçileri olan ölçütlerle karşılaştırıp yorumlama ve programın etkililiği hakkında karar verme sürecidir (Erden, 1993, s. 9).

Halk Eğitimi Merkezi: Halkın toplumsal, kültürel ve ekonomik kalkınmasına katkıda bulunmak amacıyla açılan; günün her saatinde, sürekli olarak yaygın eğitim hizmetlerine hazır bulundurulularak, çevre halkının ihtiyaç duyduğu eğitim, kültür, sanat çalışmalarının yürütüldüğü eğitim kurumlarıdır (Kılıç, 1983, s. 484-485).

Temel Giyim Kursu: Kursiyerlere; giyimin önemini tanıtan, giyimle ilgili temel mesleki beceri ve iş alışkanlıkları kazandıran, giyimde kullanılan araçların tanımı, bakımı ve basit onarımı ile ilgili ve beceri kazandıran ve çalışmalarda ekonomik olma ilkesini benimseten, endüstri alanında ihtiyaç duyulan nitelikli eleman yetiştirilmesini, bununla birlikte istihdam imkanı ve kolaylığı sağlayan, 640 saatlik bir eğitim programıdır (MEB, 1994, s. 5).

Katılımcı: Halk eğitimi merkezinde uygulanan Temel Giyim Kursu Eğitim Programına katılan kursiyerlerin herbiri.

BÖLÜM II

YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, evren ve örneklem, veri toplama araçları ile toplanan verilerin çözümlenmesi ve yorumlanmasında kullanılan istatistiksel yöntem ve teknikler açıklanmaktadır.

Araştırma Modeli

Bu araştırmada, Halk Eğitimi Merkezleri Temel Giyim Kursuna katılanların Temel Giyim Kursu Eğitim Programı hakkındaki görüşlerinin neler olduğu ve görüşlerin kişisel özelliklere göre farklılaşıp farklılaşmadığı, tarama modeli ile saptanmıştır.

Karasar (1994), tarama modellerini "geçmişte ya da halen varolan bir durumu olduğu gibi betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımları" şeklinde tanımlamaktadır. Tarama modeliyle gerçekleştirilen araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Tarama araştırmalarında kullanılan veri toplama tekniklerinden birisi, anket (yazışma) tekniğidir.

Anket, kağıt-kalem yoluyla objenin kendisi hakkında bilgi vermesi işlemidir. Bu teknik, tarama modelleri arasında en sık kullanılanıdır. Herhangi bir konuda başkalarının fikirleri alınmak isteniyorsa yapılacak iş, onlara yazılı sorular vermektir. Tarama modelinde anket tekniğinin kullanılmasına karar verildikten sonra yapılması gereken, ne gibi bilgilere ihtiyaç olduğunun belirlenmesidir. Anketin avantajları arasında, geniş kitlelere ulaşarak araştırmayı büyük gruplara genelleyebilmek; bunu zaman, para, enerji bakımından az bir masrafla yapma olanağı sayılabilir (Kaptan, 1973, ss. 233-235).

Amaca uygun, iyi bir anket için konunun, amacın, evren ve örneklemin çok iyi bilinmesi; anketi cevaplandıracak kimselerin eğitim, ekonomik, sosyal ve politik özelliklerinin bilinmesi gerekir (Kaptan, 1973, s. 236).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Türkiye’de halk eğitimi merkezlerinde uygulanan Temel Giyim Kursu’na katılan bireyler oluşturmaktadır.

Örneklemini ise, 1995-1996 öğretim yılında Adana İli Seyhan İlçesi Halk Eğitimi Merkezi’nde kadrolu öğretmenler tarafından yürütülen Temel Giyim Kursu’na katılan 256 kursiyer oluşturmaktadır. Örneklemdaki 256 kursiyerden 66 tanesine, devamsızlık nedeniyle ulaşılamamıştır. Ayrıca, 3 anket formunun geçersiz sayılması nedeniyle, araştırma örneklemini 187’ye inmiştir. Bu rakam araştırma için yeterli görülmüştür.

Araştırma örneklemini ile ilgili bilgiler aşağıda görüldüğü gibidir:

Bu bölümde katılımcıların yaşları, öğrenim düzeyleri, daha önce bu tür bir kursa katılmış olup olmamaları, daha önceden dikiş bilip bilmedikleri gibi kişisel özellikleri ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

1 Katılımcıların Yaşlara Göre Dağılımı

Örneklemdaki katılımcıların yaşlarına göre dağılımları Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1
Katılımcıların Yaşlarına Göre
Dağılımı

Yaş	N	%
15-20	119	63.6
21-25	43	23.0
26-30	16	8.6
31-35	3	1.6
36 ve üstü	6	3.2
TOPLAM	187	100.0

Tablo 1’de görüldüğü gibi katılımcıların %63.6’sını 15-20, %23.0’ını 21-25, %8.6’sını 26-30, %1.6’sını 31-35 ve %3.2’sini 36 yaş ve üstündekiler oluşturmaktadır. Buna göre katılımcıların yarıdan fazlasının 15-20 yaş grubunda olduğu söylenebilir.

Katılımcıların Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı

Örneklemdaki katılımcıların öğrenim durumlarına göre dağılımı Tablo 2’de görüldüğü gibidir.

Tablo 2’de görüldüğü gibi katılımcıların % 63.1’ini ilkokul, % 36.4’ünü lise ve dengi okul, % 0.5’ini ise yüksekokul mezunları oluşturmaktadır.

Tablo 2
Katılımcıların Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı

En Son Mezun Olunan Okul	N	%
Okuma-Yazma Kursu	0	0
İlkokul	118	63.1
Lise ve Dengi Okul	68	36.4
Yüksekokul	1	0.5
Diğer	0	0
TOPLAM	187	100.0

Katılımcıların Daha Önce Bir Halk Eğitim Merkezi Kursuna Katılıp Katılmama Durumlarına Göre Dağılımı

Katılımcıların daha önceden bu tür bir kurs tecrübesine sahip olup olmamalarına göre dağılımı Tablo 3'de gösterilmiştir.

Tablo 3
Katılımcıların Daha Önce Bir Halk Eğitimi Merkezi Kursuna Katılıp Katılmama Durumlarına Göre Dağılımı

Kursa Katılıp Katılmama	N	%
Evet	36	19.3
Hayır	151	80.7
TOPLAM	187	100.0

Tablo 3’de görüldüğü gibi katılımcıların %19.3’ü daha önce bir halk eğitimi merkezi kursuna katılmış, %80.7’si böyle bir kursa katılmamıştır. Örneklemdeki katılımcıların dörtte üçünden fazlasının daha önce bir halk eğitimi merkezinde bu tür bir kursa katılmadıkları; yani önceden böyle bir kurs tecrübesine sahip olmadıkları görülmektedir.

Katılımcıların Daha Önceden Dikiş Bilip Bilmeme Durumlarına Göre Dağılımı

Katılımcıların kursa gelmeden önce dikiş bilip bilmemelerine göre dağılımı Tablo 4’de gösterilmiştir.

Tablo 4
Katılımcıların Daha Önceden Dikiş Bilip Bilmeme Durumlarına Göre Dağılımı

Önceden Dikiş Bilip-Bilmeme	N	%
Yalnızca elde dikiş dikme	120	64.2
Makinada dikiş dikme	50	26.7
Etek/Bluz dikme	15	8.0
Döpiyes (Etek-Ceket) dikme	2	1.1
TOPLAM	187	100.0

Tablo 4’de görüldüğü gibi katılımcıların %64.2’si kursa gelmeden önce yalnızca elde dikiş dikebilmekte, %26.7’si makineda dikiş dikebilmekte, %8.0’i etek/bluz dikebilmekte, %1.1’i ise döpiyes dikebilmektedir. Buna göre katılımcıların yarısından fazlası kursa gelmeden önce dikiş dikmeyi bilmemektedir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada kullanılan veriler iki bölümden oluşan anket yoluyla elde edilmiştir.

Anketin birinci bölümünde programa katılanlar hakkında yaş, eğitim durumu, daha önce bu tür bir kursa katılıp katılmama, kursa geliş amacı ve daha önce dikiş dikmeyi bilip bilmeme gibi kişisel bilgiler içeren sorular yer almaktadır (EK 3).

İkinci bölümde eğitim programı ile ilgili olarak amaçlar, içerik, öğretme-öğrenme süreci ve başarının ölçülmesi ile ilgili önermeler yer almaktadır. Bu önermelere kesinlikle katılmıyorum (1), katılmıyorum (2), kararsızım (3), katılıyorum (4), kesinlikle katılıyorum (5) şeklinde yanıt ve sayısal değerler verilmiştir.

Anketi hazırlamak üzere ilk olarak ilgili literatür taranmış, elde edilen değişik anketler incelenmiş, bunun ardından taslak anket oluşturulmuştur. Anketin amaca uygunluğu ve kapsam geçerliliği ile ilgili olarak anket, tez yöneticisinin görüşlerine sunulmuş, getirilen eleştiri ve öneriler ışığında gerekli değişiklikler yapılmıştır. Ardından 14 kişilik bir grup üzerinde yapılan ön uygulama sonucunda son biçimi verilerek çoğaltılmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırma verilerinin çözümlenmesi, Anadolu Üniversitesi Bilgi İşlem Merkezi ve Osmangazi Üniversitesi Fen Fakültesi İstatistik Bölümü ile işbirliği yapılarak gerçekleştirilmiştir.

İki bölüm halinde düzenlenen anket formunun birinci bölümünde yer alan, temel giyim kursuna katılanların yaşları, öğrenim durumları, daha önce bu tür bir kursa katılıp katılmadıkları ve kursa gelmeden önce dikiş dikmeyi

bilip bilmedikleri ile ilgili sorulara verilen cevapların, frekans ve yüzde dağılımları belirlenmiştir.

Anket formunun ikinci bölümünde yer alan, eğitim programı ile ilgili amaçlar, içerik, öğretme-öğrenme süreçleri ve değerlendirmeye ait önermelerin frekans, yüzde, aritmetik ortalama ve ortalamaların ortalaması hesaplanmıştır.

Katılımcıların kişisel özelliklerine göre eğitim programı ile ilgili görüşlerinde farklılaşma olup olmadığını belirlemek üzere varyans analizi ve t testi uygulanmıştır.

Katılımcıların kişisel özelliklerine göre eğitim programı hakkındaki görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemede .05 anlamlılık düzeyi benimsenmiştir.

Eğitim programı ile ilgili görüşlerin ortalamaları; (1.0-1.5) çok yetersiz, (1.5-2.5) yetersiz, (2.5-3.5) orta, (3.5-4.5) iyi ve (4.5-5.0) çok iyi olarak değerlendirilmiştir.

Yukarıda belirtilen istatistiksel çözümlerinin gerçekleştirilmesinde SPSS paket programı kullanılmıştır.

BÖLÜM III

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde, araştırmada ele alınan problemin çözümü için toplanan verilerin istatistiksel çözümlemesi sonucunda elde edilen bulgularla, bu bulgulara ilişkin yorumlara yer verilmektedir.

Bulgular ve yorumların sunulmasında alt problemlerde izlenmiş olan sıra aynen takip edilmiştir.

1: Katılımcıların programın amaçları hakkındaki görüşleri nelerdir?

Katılımcıların eğitim programı hakkındaki görüşlerinden amaçlarla ilgili olanları belirlemek üzere anketin ikinci bölümüne 16 madde konmuştur. Katılımcıların amaçlar hakkındaki görüşleri Tablo 5'de verilmiştir.

Tablo 5'de görüldüğü gibi "giyimle ilgili temel bilgi, beceri ve iş alışkanlıklarını tam olarak kazandım" görüşüne katılmayanların oranı %0 kesinlikle katılmıyorum, %3.2 katılmıyorum olmak üzere toplam %3.2'dir. Bu görüşe katılanların oranı, %67.4 katılıyorum, %19.8 kesinlikle katılıyorum olmak üzere toplam %87.2'dir. Kararsız olduklarını ifade edenlerin oranı %9.6 olup; maddenin aritmetik ortalaması 4.04'dür. Bu oranlara göre katılımcıların tamamına yakını giyimle ilgili temel bilgi, beceri ve iş alışkanlıklarını iyi ya da çok iyi derecede kazanmışlardır denilebilir. Görüşlerin aritmetik ortalaması 4.04 olduğuna göre; bu ortalama giyimle ilgili temel bilgi, beceri ve iş alışkanlıklarını kazanabilme amacına iyi derecede ulaşıldığını göstermektedir denilebilir.

Tablo 5

Katılımcıların Programın Amaçları Hakkındaki Görüşleri

Amaçlar Hakkındaki Görüşler	Dereceler		Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum		\bar{X}
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Giyimle ilgili temel bilgi, ve beceri alışkanlıklarını tam olarak kazandım.			6	3.2	18	9.6	126	67.4	37	19.8	4.04		
Giyimde kullanılan araç-gereçleri tanıyor bakımını ve gerektiğinde basit onarımını yapabiliyorum.	3	1.6	10	5.3	13	7.0	114	61.0	47	25.1	4.03		
İnsan vücudunun fiziksel özellikleri ve vücut yapısının giyim seçimine etkisi hakkında tam olarak bilgi sahibi oldum.	5	2.7	17	9.1	38	20.3	82	43.9	45	24.1	3.78		
Ölçü alma, kalıp hazırlama, model uygulama tekniklerini uygulayabiliyorum.	2	1.1	4	2.1	21	11.2	99	52.9	61	32.6	4.14		
Kumaş çeşitlerini tanıyor, özelliklerini hatırlayabiliyor, model ve vücut özelliğine göre kumaş seçimi ve hesabını tam olarak yapabiliyorum.	7	3.7	21	11.2	25	13.4	90	48.1	44	23.5	3.76		
Kalıbı kumaşa uygulama tekniklerini tam olarak uygulayabiliyorum.	3	1.6	4	2.1	21	11.2	103	55.1	56	29.9	4.10		
Giyisiyi kontrole hazırlayabiliyor, kontrol ve provasını yapabiliyorum.	1	0.5	9	4.8	17	9.1	101	54.0	59	31.6	4.11		
Düzgün makine çekiyor, iç temizliği ve baskı tekniklerini uygulayabiliyorum.	1	0.5	5	2.7	5	2.7	89	47.6	87	46.5	4.37		
Kapama teknikleri, ilik açma, düğme dikme tekniklerini uygulayabiliyorum.	4	2.1	4	2.1	11	5.9	94	50.3	74	39.6	4.23		
Giyisi çeşidine uygun süsleme tekniklerini uygulayabiliyorum.	6	3.2	4	2.1	52	27.8	74	39.6	51	27.3	3.85		
Bitmiş ütü yapma tekniği ile ilgili bilgi ve becerileri tam olarak kazandım.	1	0.5	4	2.1	19	10.2	103	55.1	60	32.1	4.16		
Giyimin sağlıkla ilişkisini tam olarak kavrayabildim.	5	2.7	15	8.0	52	27.8	73	39.0	42	22.5	3.70		
Kendimin ve ailemizin giysilerimizi öğrendiğim temel bilgi ve becerileri kullanarak dikiyor, aileme ekonomik katkı sağlayabiliyorum.	6	3.2	13	7.0	30	16.0	96	51.3	42	22.5	3.83		
İyi iş alışkanlıkları ile çalışma disiplini kazanabildim.	4	2.1	5	2.7	12	6.4	103	55.1	63	33.7	4.42		
Çalışırken zaman, enerji ve malzeme kullanmada ekonomik olma alışkanlığı kazanabildim.	5	2.7	7	3.7	12	6.4	110	58.8	53	28.3	4.36		
Düzenli çalışma alışkanlığı kazanabildim.	2	1.1	4	2.1	9	4.8	107	57.2	65	34.8	4.22		
ARİTMETİK ORTALAMALARIN ORTALAMASI												4.07	

“Giyimde kullanılan araç ve gereçleri tanıyor, bakımı ve gerektiğinde basit onarımını yapabiliyorum” görüşüne katılmayanların oranı, %1.6 kesinlikle katılmıyorum, %5.3 katılmıyorum olmak üzere toplam %6.9’dur. Bu görüşe katılanların oranı, %61.0 katılıyorum, %25.1 kesinlikle katılıyorum olmak üzere toplam %86.1’dir. Kararsız olduklarını ifade edenlerin oranı %7.0 olup; maddenin aritmetik ortalaması 4.03’dür. Bu oranlara göre katılımcıların tamamına yakını giyimde kullanılan araç ve gereçleri tanıyabilme, bakımını ve basit onarımını yapabileme” becerisine iyi derecede ulaşmışlardır denilebilir. Ancak ortalamanın 4.03 olması amaca iyi derecede ulaşıldığını; çok iyi derecede ulaşamadığını göstermektedir.

“İnsan vücudunun fiziksel özellikleri ve vücut yapısının giyim seçimine etkisi hakkında tam olarak bilgi sahibi oldum” görüşüne katılmayanların oranı, %2.7 kesinlikle katılmıyorum, %9.1 katılmıyorum olmak üzere toplam %11.8’dir. Bu görüşe katılanların oranı, %43.9 katılıyorum, %24.1 kesinlikle katılıyorum olmak üzere toplam %68.0’dır. Kararsız olduklarını ifade edenlerin oranı, %20.3 olup; maddenin aritmetik ortalaması 3.78’dir. Bu oranlara göre katılımcıların yaklaşık üçte ikisi insan vücudunun fiziksel özelliklerini ve vücut yapısının giyim seçimine etkisini bilebilme amacına iyi ya da çok iyi derecede ulaşmışlardır denilebilir. Diğer dörtte birlik bölümünün ise bu amaca çok yetersiz, yetersiz ya da orta derecede ulaştığı söylenebilir. Görüşlerin aritmetik ortalaması 3.78’dir. Bu ortalamaya göre insan vücudunun fiziksel özellikleri ve vücut yapısının giyim seçimine etkisini bilebilme amacına çok iyi değil de iyi derecede ulaşılmıştır denilebilir.

“Ölçü alma, kalıp hazırlama, model uygulama tekniklerini uygulayabiliyorum” görüşüne katılmayanların oranı, %1.1 kesinlikle katılmıyorum, %2.1 olmak üzere toplam %3.2’dir. Bu görüşe katılanların oranı, %52.9 katılıyorum, %32.6 kesinlikle katılıyorum olmak üzere toplam %85.5’dir. Kararsız olduklarını ifade edenlerin oranı %11.2 olup; maddenin aritmetik ortalaması 4.14’dür. Kursa katılanların %85.5’i bu görüşe katıldıklarını

belirtmişlerdir. Bu oran katılımcıların yaklaşık tamamını oluşturmaktadır. Buna göre katılımcıların tamamına yakını bu amaca iyi ya da çok iyi derecede ulaşmışlardır denilebilir. Katılımcıların diğer kısmının ise bu amaca çok yetersiz, yetersiz ya da orta derecede ulaştığı söylenebilir. Görüşlerin aritmetik ortalamasının 4.14 olması, bu amaca iyi derecede ulaşıldığını göstermektedir denilebilir.

“Kumaş çeşitlerini tanıyor, özelliklerini hatırlayabiliyor, model ve vücut özelliklerine göre kumaş seçimi ve hesabını tam olarak yapabiliyorum” görüşüne katılmayanların oranı, %3.7 kesinlikle katılmıyorum, %11.2 katılmıyorum olmak üzere toplam %14.9’dur. Bu görüşe katılanların oranı %48.1 katılıyorum, %23.5 kesinlikle katılıyorum olmak üzere toplam %71.6’dır. Kararsız olduklarını ifade edenlerin oranı, %13.4 olup; Maddenin aritmetik ortalaması 3.76’dır. Bu oranlara göre katılımcıların dörtte üçüne yakın bir kısmı kumaş çeşitlerini tanıyabilme, özelliklerini bilebilme, model ve vücut özelliklerine göre seçimini ve hesabını yapabilme amacına iyi ya da çok iyi derecede ulaşmışlardır denilebilir. Diğer dörtte birlik kısmının ise bu amaca çok yetersiz, yetersiz ve orta derecede ulaştığı görülmektedir denilebilir. Görüşlerin aritmetik ortalaması 3.76’dır. Bu ortalamaya göre kumaş çeşitlerini tanıyabilme, özelliklerini bilebilme, model ve vücut özelliğine göre kumaş seçimini ve hesabını yapabilme amacına iyi derecede ulaşıldığı söylenebilir.

“Kalıbı kumaşa uygulama tekniklerini tam olarak uygulayabiliyorum” görüşüne katılmayanların oranı, %1.6 kesinlikle katılmıyorum, %2.1 katılmıyorum olmak üzere toplam %3.7’dir. Bu görüşe katılanların oranı, %55.1 katılıyorum, %29.9 kesinlikle katılıyorum olmak üzere toplam %85.0’dır. Kararsız olduklarını ifade edenlerin oranı %11.2 olup; maddenin aritmetik ortalaması 4.10’dur. Bu oranlara göre katılımcıların dörtte üçünden büyük bir bölümü kalıbı kumaşa uygulama tekniklerini bilebilme, uygulama becerisi kazanabilme amacına iyi ve çok iyi derecede ulaşmışlardır denilebilir. Katılımcıların dörtte birinden az bir bölümü ise bu amaca ulaşmada çok

yetersiz, yetersiz ve orta seviyede kalmışlardır denilebilir. Görüşlerin aritmetik ortalamasının 4.10 olması, bu amaca iyi derecede ulaşıldığını göstermektedir denilebilir.

“Giysiyi kontrole hazırlayabiliyor, kontrol ve provasını yapabiliyorum” görüşüne katılmayanların oranı, %0.5 kesinlikle katılmıyorum, %4.8 katılmıyorum olmak üzere toplam %5.3’dür. Bu görüşe katılanların oranı, %54.0 katılıyorum, %31.6 kesinlikle katılıyorum olmak üzere toplam %85.6’dır. Kararsız olduklarını ifade edenlerin oranı %9.1 olup; maddenin aritmetik ortalaması 4.11’dir. Bu oranlara göre katılımcıların dörtte üçünden fazlasının bu amaca iyi ya da çok iyi derecede ulaştığı söylenebilir. Katılımcıların dörtte birinden az bir kısmı ise giysiyi kontrole hazırlayabilme, kontrol ve provasını yapabilme amacına çok yetersiz, yetersiz ya da orta derecede ulaşmışlardır denilebilir. Görüşlerin aritmetik ortalaması 4.11’dir. Bu ortalamaya göre giysiyi kontrole hazırlayabilme, kontrol ve provasını yapabilme amacına iyi derecede ulaşılmıştır denilebilir.

“Düzgün makine çekiyor, iç temizliği ve baskı tekniklerini uygulayabiliyorum” görüşüne katılmayanların oranı, %0.5 kesinlikle katılmıyorum, %2.7 katılmıyorum olmak üzere toplam %3.2’dir. Bu görüşe katılanların oranı, %47.6 katılıyorum, %46.5 kesinlikle katılıyorum olmak üzere toplam %94.1’dir. Kararsız olduklarını ifade edenlerin oranı %2.7 olup; maddenin aritmetik ortalaması 4.37’dir. Kursa katılanların %94.1’i bu görüşe katıldıklarını belirtmişlerdir. Bu oran yaklaşık kursa katılanların tamamını oluşturmaktadır. Bu orana göre katılımcıların tamamına yakınının düzgün makine çekebilme, iç temizliği ve baskı tekniklerini uygulayabilme amacına iyi ya da çok iyi derecede ulaştığı görülmektedir denilebilir. Ancak, görüşle ilgili aritmetik ortalamasının 4.37 ile iyi düzeyde olmasına rağmen çok iyi düzeyde gerçekleşmeside beklenebilir.

Tablo 5’de görüldüğü gibi “kapama teknikleri, ilik açma, düğme dikme tekniklerini uygulayabiliyorum” görüşüne katılmayanların oranı, %2.1

kesinlikle katılmıyorum, %2.1 katılmıyorum olmak üzere toplam %4.2'dir. Bu görüşe katılanların oranı, %50.3 katılıyorum, %39.6 kesinlikle katılıyorum olmak üzere toplam %89.9'dur. Kararsız olduklarını ifade edenlerin oranı %5.9 olup; maddenin aritmetik ortalaması 4.23'tür. Kursa katılanların %89.9'u bu görüşe katıldıklarını belirtmişlerdir. Bu oran yaklaşık kursa katılanların tamamını oluşturmaktadır. Bu orana göre katılımcıların tamamına yakını bu amaca iyi ya da çok iyi düzeyde ulaşmıştır denilebilir. Görüşlerin aritmetik ortalaması ise 4.23'tür. Bu ortalamaya göre de, kapama teknikleri, ilik açma, düğme dikme tekniklerini uygulama amacına iyi derecede ulaşıldığı söylenebilir.

"Giysi çeşidine uygun süsleme tekniklerini uygulayabiliyorum" görüşüne katılmayanların oranı, %3.2 kesinlikle katılmıyorum, %2.1 katılmıyorum olmak üzere toplam %5.3'tür. Bu görüşe katılanların oranı, %39.6 katılıyorum, %27.3 kesinlikle katılıyorum olmak üzere toplam %66.9'dur. Kararsız olduklarını ifade edenlerin oranı %27.8 olup; maddenin aritmetik ortalaması 3.85'tir. Bu oranlara göre katılımcıların dörtte üçünden az bir kısmının giysi çeşidine uygun süsleme tekniklerini uygulama" amacına iyi ya da çok iyi derecede ulaştığı söylenebilir. Katılımcıların dörtte birinden fazlasının ise bu amaca çok yetersiz, yetersiz ya da orta derecede ulaştığı söylenebilir. Görüşlerin aritmetik ortalamasının 3.85 olması; bu amaca iyi derecede ulaşıldığını göstermektedir denilebilir.

"Bitmiş ütü yapma tekniği ile ilgili bilgi ve becerileri tam olarak kazandım" görüşüne katılmayanların oranı, %0.5 kesinlikle katılmıyorum, %2.1 katılmıyorum olmak üzere toplam %2.6'dır. Bu görüşe katılanların oranı, %55.1 katılıyorum, %32.1 kesinlikle katılıyorum olmak üzere toplam %87.2'dir. Kararsız olduklarını ifade edenlerin oranı %10.2 olup; maddenin aritmetik ortalaması 4.16'dır. Kursa katılanların %87.2'si bu görüşe katıldıklarını belirtmişlerdir. Bu oran yaklaşık kursa katılanların tamamını oluşturmaktadır. Bu orana göre katılımcıların tamamına yakını bu amaca iyi ya da çok iyi

derecede ulaşmışlardır denilebilir. Görüşlerin aritmetik ortalaması ise 4.16'dır Bu ortalamaya göre bitmiş ütü yapma tekniği ile ilgili bilgi ve becerileri kazanabilme amacına iyi derecede ulaşıldığı söylenebilir.

“Giyimin sağlıklı ilişkisini tam olarak kavrayabildim” görüşüne katılmayanların oranı, %2.7 kesinlikle katılmıyorum, %8.0 katılmıyorum olmak üzere toplam %10.7'dir. Bu görüşe katılanların oranı, %39.0 katılıyorum, %22.5 kesinlikle katılıyorum olmak üzere toplam %61.5'dir. Kararsız olduklarını ifade edenlerin oranı %27.8 olup; maddenin aritmetik ortalaması 3.70'tir. Kursa katılanların %61.5'i bu görüşe katıldıklarını belirtmişlerdir. Bu oran kursa katılanların ancak yarısından biraz fazladır. Bu orana göre katılımcıların sadece yarısından biraz fazlası bu amaca iyi ya da çok iyi derecede ulaşmışlardır denilebilir. Kursa katılanların dörtte biri giyimin sağlıklı ilişkisini kavrayabilme amacına orta derecede; diğer dörtte bire yakın kısmı ise çok yetersiz ya da yetersiz derecede ulaşmıştır denilebilir. Görüşlerin aritmetik ortalamasının 3.70 olması; bu amaca iyi derecede ulaşıldığını göstermektedir denilebilir.

“Kendimin ve ailemin giysilerimizi öğrendiğim temel bilgi ve becerileri kullanarak dikiyor, aileme ekonomik katkı sağlayabiliyorum” görüşüne katılmayanların oranı, %3.2 kesinlikle katılmıyorum, %7 katılmıyorum olmak üzere toplam %10.2'dir. Bu görüşe katılanların oranı, %51.3 katılıyorum, %22.5 kesinlikle katılıyorum olmak üzere toplam %73.8'dir. Kararsız olduklarını ifade edenlerin oranı %16.0 olup; maddenin aritmetik ortalaması 3.83'tür. Bu oranlara göre katılımcıların yaklaşık dörtte üçü, bu amaca iyi ya da çok iyi derecede ulaşmışlardır denilebilir. Diğer dörtte birlik kısmı ise bu amaca çok yetersiz, yetersiz ya da orta derecede ulaşmışlardır denilebilir. Görüşlerin aritmetik ortalaması 3.83'tür. Bu ortalamaya göre kendisinin ve ailesinin giysilerini öğrendiği temel bilgi ve becerileri kullanarak dikiş yapabilme, ailesine ekonomik katkı sağlayabilme amacına iyi derecede ulaşıldığı görülmektedir denilebilir.

Tablo 5'te görüldüğü gibi "iyi iş alışkanlıkları ile çalışma disiplini kazanabildim görüşüne katılmayanların oranı %2.1 kesinlikle katılmıyorum, %2.7 katılmıyorum olmak üzere toplam %4.8'dir. Bu görüşe katılanların oranı, %55.1 katılıyorum, %33.7 kesinlikle katılıyorum olmak üzere toplam %88.8'dir. Kararsız olduklarını ifade edenlerin oranı %6.4 olup; maddenin aritmetik ortalaması 4.42'dir. Katılımcıların %88.8'i bu görüşe katıldıklarını belirtmişlerdir. Bu oran kursa katılanların yaklaşık tamamını oluşturmaktadır. Bu orana göre, katılımcıların tamamına yakını bu amaca iyi ya da çok iyi derecede ulaşmışlardır denilebilir. Diğer katılımcılar ise iyi iş alışkanlıkları ile çalışma disiplini kazanabilme amacına çok yetersiz, yetersiz ya da orta derecede ulaşmışlardır denilebilir. Görüşlerin aritmetik ortalaması ise 4.42'dir. Bu ortalamaya göre iyi iş alışkanlıkları ile çalışma disiplini kazanabilme amacına iyi derecede ulaşılmıştır denilebilir.

"Çalışırken zaman, enerji ve malzeme kullanmada ekonomik olma alışkanlığı kazanabildim" görüşüne katılmayanların oranı, %2.7 kesinlikle katılmıyorum, %3.7 katılıyorum olmak üzere toplam %6.4'tür. Bu görüşe katılanların oranı %58.8 katılmıyorum, %28.3 kesinlikle katılıyorum olmak üzere toplam %87.1'dir. Kararsız olduklarını ifade edenlerin oranı %6.4 olup; maddenin aritmetik ortalaması 4.36'dır. Bu görüşe katılanların %87.1 oranında olması, katılımcıların yaklaşık tamamının bu amaca iyi ya da çok iyi derecede ulaştığını göstermektedir denilebilir. Katılımcıların diğer %12.9'luk bölümü ise bu amaca çok yetersiz, yetersiz ya da orta derecede ulaşmışlardır denilebilir. Görüşlerin aritmetik ortalaması 4.36'dır. Bu ortalama çalışırken zaman, enerji ve malzeme kullanmada ekonomik olma alışkanlığı kazanabilme amacına iyi derecede ulaşıldığını göstermektedir denilebilir.

"Düzenli çalışma alışkanlığı kazanabildim" görüşüne katılmayanların oranı, %1.1 kesinlikle katılmıyorum, %2.1 katılmıyorum olmak üzere toplam %3.2'dir. Bu görüşe katılanların oranı %57.2 katılıyorum, %34.8 kesinlikle katılıyorum olmak üzere toplam %92.0'dır. Kararsız olduklarını belirtenlerin

oranı %4.8 olup; maddenin aritmetik ortalaması 4.22'dir. Kursa katılanların %92.0'ı bu görüşe katıldıklarını belirtmişlerdir. Bu oran katılımcıların yaklaşık olarak tamamını oluşturmaktadır. Bu orana göre katılımcıların tamamına yakını bu amaca iyi ya da çok iyi derecede ulaşmışlardır denilebilir. Görüşlerin aritmetik ortalaması 4.22'dir. Bu ortalama düzenli çalışma alışkanlığı kazanabilme amacına iyi derecede ulaşıldığını göstermektedir denilebilir.

Amaçlarla ilgili tüm görüşlerin ortalaması 4.07'dir (Bkz. Tablo 5). Bu ortalama genel olarak programın amaçlarına çok iyi derecede değil de iyi derecede ulaşıldığını göstermektedir denilebilir. Kursa katılanların amaçlara iyi derecede ulaşıldığını kabul etmeleri oldukça olumlu bir tutumdur. Katılımcıların amaçlarla ilgili davranışları iyi derecede kazanmış olmaları; kursun da büyük ölçüde amacına ulaşmış olduğunu göstermektedir denilebilir. Ayrıca amaçlara iyi derecede ulaşılmış olmasının, amaçların iyi saptanmış olmasından kaynaklandığı söylenebilir. Amaçlara çok iyi değil de iyi derecede ulaşılmış olması; programı düzenleyenlerin ve öğretim elemanlarının, programın amaçlarına ulaşması için gereken önlemleri çok iyi derecede değil de iyi derecede aldığını göstermektedir denilebilir.

Tablo 6

Katılımcıların Programın İçeriği Hakkındaki Görüşleri

İçerik Hakkındaki Düşünceler	Dereceler		Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum		\bar{X}
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
	Giyimde temel bilgiler ünitesinin anlatılması uygundu.	4	2.1	2	1.1	12	6.4	94	50.3	75	40.1	4.23	
İnsan vücudunun tanıtılması ve vücut tipleri ünitesinin anlatılması uygundu.	4	2.1	2	1.1	22	11.8	97	51.9	62	33.2	4.13		
Giyimde kullanılan araç-gereçler ünitesinin anlatılması uygundu.	2	1.1	3	1.6	5	2.7	102	54.5	75	40.1	4.31		
Makina bilgisi ünitesinin anlatılması uygundu.	1	0.5	3	1.6	3	1.6	102	54.5	78	41.7	4.35		
Makina bilgisi ile ilgili uygulamalı eğitim gerekliydi.	1	0.5	3	1.6	6	3.2	72	38.5	105	56.1	4.48		
Kalıp elde etme teknikleri ünitesinin anlatılması uygundu.	3	1.6	2	1.1	7	3.7	99	52.9	76	40.6	4.30		
Temel dikiş teknikleri ünitesinin anlatılması uygundu.	2	1.1	1	0.5	7	3.7	102	54.5	75	40.1	4.32		
İlik açma-düğme dikme teknikleri ünitesinin anlatılması uygundu.	1	0.5	2	1.1	4	2.1	90	48.1	90	48.1	4.44		
İlik açma-düğme dikme teknikleri ile ilgili uygulamalı eğitim gerekliydi.	1	0.5	3	1.6	7	3.7	89	47.6	87	46.5	4.38		
Etek, bluz, gecelik, çocuk elbisesi, basit elbise, erkek pijaması dikmede dikkat edilecek noktalar ünitesinin anlatılması uygundu.	2	1.1	2	1.1	3	1.6	103	55.1	77	41.2	4.34		
Etek, bluz, gecelik, çocuk elbisesi, basit elbise, erkek pijaması, ile ilgili uygulamalı eğitim gerekliydi.	2	1.1	2	1.1	7	3.7	80	42.8	96	51.3	4.42		
Türk Bayrağı ünitesinin anlatılması uygundu.	6	3.2	26	13.9	43	23.0	60	32.1	52	27.8	3.67		
Türk Bayrağı ile ilgili uygulamalı eğitim gerekliydi.	17	9.1	33	17.6	43	23.0	52	27.8	42	22.5	3.37		
Kursta öğretilen tüm bilgi ve beceriler iyi derecede dikiş dikmek için gerekliydi.	5	2.7	2	1.1	7	3.7	88	47.1	85	45.5	4.31		
İşlenen konular bu alandaki ihtiyacımıza cevap verecek nitelikteydi.	2	1.1	7	3.7	20	10.7	94	50.3	64	34.2	4.13		
ARİTMETİK ORTALAMALARIN ORTALAMASI												4.21	

2: Katılımcıların programın içeriği hakkındaki görüşleri nelerdir?

Katılımcıların eğitim programı hakkındaki görüşlerinden içerikle ilgili olanları belirlemek üzere anketin ikinci bölümüne 15 madde konmuştur. Katılımcıların içerikle ilgili görüşleri Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6'da görüldüğü gibi "temel bilgiler ünitesinin anlatılması uygundu" görüşüne katılmayanların oranı, %2.1 kesinlikle katılmıyorum, %1.1 katılmıyorum olmak üzere toplam %3.2'dir. Bu görüşe katılanların oranı, %50.3 katılıyorum, %40.1 kesinlikle katılıyorum olmak üzere toplam %90.4'tür. Kararsız olduklarını ifade edenlerin oranı %6.4 olup; maddenin aritmetik ortalaması 4.23'tür. Kursa katılanların %90.4'ü bu görüşe katıldıklarını belirtmişlerdir. Bu oran katılımcıların yaklaşık tamamını oluşturmaktadır. Bu orana göre katılımcıların hemen hepsinin giyimde temel bilgiler ünitesinin anlatılmasını gerekli gördükleri söylenebilir. Görüşle ilgili aritmetik ortalamanın 4.23 oluşu, bu içeriğin iyi seçilmiş olduğunu göstermektedir denilebilir.

İnsan vücudunun tanıtılması ve vücut tipleri ünitesinin anlatılması uygundu "görüşüne katılmayanların oranı, %2.1 kesinlikle katılmıyorum, %1.1 katılmıyorum olmak üzere toplam %3.2'dir. Bu görüşe katılanların oranı, %51.9 katılıyorum, %33.2 kesinlikle katılıyorum olmak üzere toplam %85.1'dir. Kararsız olduklarını belirtenlerin oranı %11.8 olup; maddenin aritmetik ortalaması 4.13'dür. Kursa katılanların %85.1'i bu görüşe katıldıklarını belirtmişlerdir. Bu orana göre katılımcıların büyük bir kısmının insan vücudunun tanıtılması ve vücut tipleri ünitesinin anlatılmasını gerekli görmekte birlikte, içeriğin iyi seçildiği görüşüne katıldıkları söylenebilir.

"Giyimde kullanılan araç-gereçler ünitesinin anlatılması uygundu" görüşüne katılmayanların oranı, %1.1 kesinlikle katılmıyorum, %1.6 katılmıyorum olmak üzere toplam %2.7'dir. Bu görüşe katılanların oranı,

%54.5 katılıyorum, %40.1 kesinlikle katılıyorum olmak üzere toplam %94.6'dır. Kararsız olduklarını belirtenlerin oranı %2.7 olup; maddenin aritmetik ortalaması 4.31'dir. Kursa katılanların %94.6'sı bu görüşe katıldıklarını belirtmişlerdir. Bu oran yaklaşık katılımcıların tamamını oluşturmaktadır. Bu orana göre katılımcı katılımcıların tamamına yakınının giyimde kullanılan araç-gereçler ünitesinin anlatılmasını gerekli gördükleri söylenebilir. Görüşle ilgili aritmetik ortalama 4.31'dir. Bu ortalama, bu içeriğin iyi seçilmiş olduğunu göstermektedir denilebilir. Hatta bu ortalama bu içeriğin çok iyiye yakın bir derecede seçilmiş olduğunu göstermektedir denilebilir.

Tablo 6'da gösterildiği gibi "makine bilgisi ünitesinin anlatılması uygundu" görüşüne katılmayanların oranı, %0.5 kesinlikle katılmıyorum, %1.6 katılmıyorum olmak üzere toplam %2.1'dir. Bu görüşe katılanların oranı, %54.5 katılıyorum, %41.7 kesinlikle katılıyorum olmak üzere toplam %96.2'dur. Kararsız olduklarını belirtenlerin oranı %1.6 olup; maddenin aritmetik ortalaması 4.35'dir. Kursa katılanların %96.2'si makine bilgisi ünitesinin anlatılması uygundu görüşüne katıldıklarını belirtmişlerdir. Ankete katılanların tamamına çok yakın olan bu orana bakıldığında katılımcıların hemen hepsinin makine bilgisi ünitesinin anlatılmasını gerekli gördükleri söylenebilir. Ayrıca görüşle ilgili aritmetik ortalamanın 4.35 oluşu, bu içeriğin iyi seçilmiş olduğunu göstermektedir denilebilir.

"Makine bilgisi ile ilgili uygulamalı eğitim gerekliydi" görüşüne katılmayanların oranı, %0.5 kesinlikle katılmıyorum, %1.6 katılmıyorum olmak üzere toplam %2.1'dir. Bu görüşe katılanların oranı, %38.5 katılıyorum, %56.1 kesinlikle katılıyorum olmak üzere toplam %94.6'dır. Kararsız olduklarını belirtenlerin oranı %3.2 olup; maddenin aritmetik ortalaması 4.48'dir. Bu oranlara göre katılımcıların tamamına yakınının makine bilgisi ile ilgili uygulamalı eğitimi gerekli gördükleri söylenebilir. Görüşle ilgili aritmetik ortalamanın 4.48 olması da, bu içeriğin iyi ve çok iyiye yakın seçildiğini göstermektedir denilebilir.

“Kalıp elde etme teknikleri ünitesinin anlatılması uygundu” görüşüne katılmayanların oranı, %1.6 kesinlikle katılmıyorum, %1.1 katılmıyorum olmak üzere toplam %2.7’dir. Bu görüşe katılanların oranı, %52.9 katılıyorum, %40.6 kesinlikle katılıyorum olmak üzere toplam %93.5’dir. Kararsız olduklarını belirtenlerin oranı %3.7 olup; maddenin aritmetik ortalaması 4.30’dur. Ankete katılanların %93.5’i bu görüşe katıldıklarını belirtmişlerdir. Bu oran katılımcıların yaklaşık tümünü oluşturmaktadır. Bu orana göre katılımcıların hemen hepsi bu içeriğin iyi ya da çok iyi seçilmiş olduğuna inanmaktadırlar denilebilir. Görüşlerin aritmetik ortalaması 4.30’dur. Bu ortalamaya göre kalıp elde etme teknikleri ünitesinin iyi seçilmiş olduğu söylenebilir.

“Temel dikiş teknikleri ünitesinin anlatılması uygundu” görüşüne katılmayanların oranı, %1.1 kesinlikle katılmıyorum, %0.5 katılmıyorum olmak üzere toplam %1.6’dır. Bu görüşe katılanların oranı, %54.5 katılıyorum, %40.1 kesinlikle katılıyorum olmak üzere toplam %94.6’dır. Kararsız olduklarını belirtenlerin oranı %3.7 olup; maddenin aritmetik ortalaması 4.32’dir (Bkz. Tablo 6). Ankete katılanların tamamına yakın bir bölümü (%94.6) temel dikiş teknikleri ünitesinin anlatımını gerekli görmektedir denilebilir. Görüşlerin ortalamasınının 4.32 olması; bu içeriğin iyi seçilmiş olduğu şeklinde yorumlanabilir.

“İlik açma-düğme dikme tekniklerin ünitesinin anlatılması uygundu” görüşüne katılmayanların oranı, %0.5 kesinlikle katılmıyorum, %1.1 katılmıyorum olmak üzere toplam %1.6’dır. Bu görüşe katılanların oranı, %48.1 katılıyorum, %48.1 kesinlikle katılıyorum olmak üzere toplam %96.2’dir. Kararsız olduklarını belirtenlerin oranı %2.1 olup; maddenin aritmetik ortalaması 4.44’dür. Yukarıda açıklanan görüşte olduğu gibi ankete katılanların tamamına yakın olan bu orandaki katılımcının, ilik açma-düğme dikme teknikleri ünitesinin anlatılmasını gerekli gördükleri söylenebilir. Görüşlerin ortalamasınının 4.44 olması, bu içeriğin çok iyiye yakın, iyi seçilmiş olduğunu göstermektedir denilebilir.

“İlik açma-düğme dikme teknikleri ile ilgili uygulamalı eğitim gerekliydi” görüşüne katılmayanların oranı %0.5 kesinlikle katılmıyorum, %1.6 katılmıyorum olmak üzere toplam %2.1’dir. Bu görüşe katılanların oranı, %47.6 katılıyorum, %46.5 kesinlikle katılıyorum olmak üzere toplam %94.1’dir. Kararsız olduklarını belirtenlerin oranı %3.7 olup; maddenin aritmetik ortalaması 4.38’dir. Yukarıda açıklanan görüşte olduğu gibi katılımcıların tamamına yakın bir bölümünün ilik açma-düğme dikme teknikleri ile ilgili uygulamalı eğitimi gerekli gördükleri söylenebilir. Görüşe ait aritmetik ortalamaya göre de, bu içeriğin iyi seçilmiş olduğu söylenebilir.

Tablo 6’da görüldüğü gibi “etek, bluz, gecelik, çocuk elbisesi, basit elbise, erkek pijaması dikmede dikkat edilecek noktalar ünitesinin anlatılması uygundu” görüşüne katılmayanların oranı %1.1 kesinlikle katılmıyorum, %1.1 katılmıyorum olmak üzere toplam %2.2’dir. Bu görüşe katılanların oranı, %55.1 katılıyorum, %41.2 kesinlikle katılıyorum olmak üzere toplam %96.3’tür. Kararsız olduklarını belirtenlerin oranı %1.6 olup; maddenin aritmetik ortalaması 4.34’dür. Bu içerikle ilgili olarak da yukarıda açıklanan görüşlerde olduğu gibi, katılımcıların tamamına yakınının etek, bluz, gecelik, çocuk elbisesi, basit elbise, erkek pijaması dikmede dikkat edilecek noktalar ünitesinin anlatılmasından yana olduğu ve içeriğin iyi seçilmiş olduğuna inandıkları şeklinde yorumlanabilir.

“Etek, bluz, gecelik, çocuk elbisesi, basit elbise, erkek pijaması ile ilgili uygulamalı eğitim gerekliydi” görüşüne katılmayanların oranı, %1.1 kesinlikle katılmıyorum, %1.1 katılmıyorum olmak üzere toplam %2.2’dir. Bu görüşe katılanların oranı, %42.8 katılıyorum, %51.3 kesinlikle katılıyorum olmak üzere toplam %94.1’dir. Kararsız olduklarını belirtenlerin oranı %3.7 olup; maddenin aritmetik ortalaması 4.42’dir. Katılımcıların %94.1’i bu görüşe katıldıklarını belirtmişlerdir. Buna göre katılımcıların tamamına yakını bu içeriğin iyi yada çok iyi seçilmiş olduğuna inanmaktadırlar denilebilir. Görüşle ilgili ortalamanın 4.42 olması, bu içeriğin iyi seçilmiş olduğunu göstermektedir denilebilir.

“Türk Bayrağı ünitesinin anlatılması uygundu” görüşüne katılmayanların oranı, %3.2 kesinlikle katılmıyorum, %13.9 katılmıyorum olmak üzere toplam %17.1’dir. Bu görüşe katılanların oranı, %32.1 katılıyorum, %27.8 kesinlikle katılıyorum olmak üzere toplam %59.9’dur. Kararsız olduklarını belirtenlerin oranı %23.0 olup; maddenin aritmetik ortalaması 3.67’dir. Katılımcıların %59.9’u yani, ancak yarısından fazlası bu görüşe katıldıklarını belirtmişlerdir. Bu orana göre katılımcıların yarısından biraz fazlasının Türk Bayrağı ünitesinin anlatılmasını iyi ya da çok iyi derecede gerekli gördükleri söylenebilir. Katılımcıların dörtte birine yakın kısmının Türk Bayrağı ünitesinin anlatılmasını orta derecede diğer dörtte birinden az kısmının ise yetersiz ve çok yetersiz derecede gerekli gördükleri söylenebilir. Görüşle ilgili aritmetik ortalama 3.67’dir. Bu ortalama bu içeriğin ortaya yakın; fakat iyi seçilmiş olduğunu göstermektedir denilebilir.

“Türk Bayrağı ile ilgili uygulamalı eğitim gerekliydi” görüşüne katılmayanların oranı, %9.1 kesinlikle katılmıyorum, %17.6 katılmıyorum olmak üzere toplam %26.1’dir. Bu görüşe katılanların oranı, %27.8 katılıyorum, %22.5 kesinlikle katılıyorum olmak üzere toplam %50.3’dür. Kararsız olduklarını belirtenlerin oranı %23.0 olup; maddenin aritmetik ortalaması 3.37’dir. Bu oranlara göre katılımcıların sadece yarısı bu görüşe katıldıklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların yarısının Türk Bayrağı ile ilgili uygulamalı eğitimi iyi ya da çok iyi derecede gerekli gördükleri söylenebilir. Katılımcıların dörtte birlik kısmı bu içeriğin seçilmesini orta derecede, diğer dörtte birlik kısmı ise çok yetersiz ve yetersiz derecede gerekli görmekte oldukları denilebilir. Görüşle ilgili aritmetik ortalama 3.37’dir (Bkz. Tablo 6). Bu ortalama göre katılımcıların bu içeriği orta derecede gerekli gördükleri söylenebilir. Katılımcıların Türk Bayrağı ile uygulamalı eğitimi orta derecede gerekli görmeleri; katılımcıların diktikleri bayrakları, -etek, bluz ya da elbise ünitelerinde olduğu gibi- günlük yaşamlarında işlevsel olarak kullanamamalarından kaynaklanıyor olabilir. Zaten katılımcıların anketi cevaplamalarının yanısıra; araştırmacıya bizzat iletmış oldukları görüşler de,

bu bulguyu destekler niteliktedir. Ayrıca, araştırma katılımcıların görüşleriyle sınırlı olmakla beraber; ilgili kurs öğretmenleri de, araştırmacıya ilettikleri görüşlerde, Türk Bayrağı ile ilgili uygulamalı eğitimi kısmen sakıncalı bulduklarını belirtmişlerdir. Buna neden olarak da, Türk Bayrağı ölçülerinin yasalarla belirlendiğini, dikiş esnasında yapılabilecek hataların kanunen sakıncalı bulunduğunu; tüm kursiyerlerin bayrağı aynı hassasiyet ve titizlikle dikemediklerini göstermişlerdir.

Tablo 6'da görüldüğü gibi "kursta öğretilen tüm bilgi beceriler iyi derecede dikiş dikmek için gerekliydi" görüşüne katılmayanların oranı, %2.7 kesinlikle katılmıyorum, %1.1 katılmıyorum olmak üzere toplam %3.8'dir. Bu görüşe katılanların oranı, %47.1 katılıyorum, %45.5 kesinlikle katılıyorum olmak üzere toplam %92.6'dır. Kararsız olduklarını belirtenlerin oranı %3.7 olup; maddenin aritmetik ortalaması 4.31'dir. Kursta katılanların %92.6'sı bu görüşe katıldıklarını belirtmişlerdir. Buna göre katılımcıların tamamına yakını kursta öğretilen bilgi ve beceriler iyi derecede dikiş dikmek için gerekliydi görüşünü iyi ya da çok iyi derecede olumlu bulmaktadırlar denilebilir. Diğer katılımcıların ise kursta öğretilen tüm bilgi ve becerileri dikiş dikmek için çok yetersiz ve orta derecede gerekli gördükleri söylenebilir. Görüşle ilgili aritmetik ortalama 4.31'dir. Bu ortalamaya göre kursta öğretilen tüm bilgi ve becerilerin iyi seçilmiş olduğu söylenebilir.

"İşlenen konular bu alandaki ihtiyacımıza cevap verecek nitelikteydi" görüşüne katılmayanların oranı, %1.1 kesinlikle katılmıyorum, %3.7 katılmıyorum olmak üzere toplam %4.8'dir. Bu görüşe katılanların oranı, %50.3 katılıyorum, %34.2 kesinlikle katılıyorum olmak üzere toplam %84.5'dir. Kararsız olduklarını belirtenlerin oranı %10.7 olup; maddenin aritmetik ortalaması 4.13'dür. Büyük oranda katılımcının işlenen konuların bu alandaki ihtiyaçlarına cevap verecek nitelikte olduğuna inandıkları söylenebilir. Görüşle ilgili aritmetik ortalama 4.13'dür. Bu ortalamaya göre işlenen konuların katılımcıların ihtiyacına iyi derecede cevap verecek nitelikte seçilmiş olduğu söylenebilir.

Programın içeriği ile ilgili görüşlerin aritmetik ortalaması 4.21'dir. Bu ortalamaya göre, programda yer alan tüm konuların programın içeriğinde yer alması gerekli görülmektedir. Katılımcıların, programın amaçlarında olduğu gibi, içerik hakkında da olumlu düşüncelere sahip olmaları; içeriğin katılımcılar tarafından kavranabilecek şekilde seçildiği ve düzenlendiği şekilde yorumlanabilir.

Bu araştırmada katılımcıların içerik hakkında olumlu düşündüğü ve katılımcı görüşlerine göre içeriğin iyi seçildiği söylenebilir. Ayrıca program düzenleyiciler de, içerik seçimiyle ilgili ölçütleri gözönünde bulundurmuşlardır denilebilir.

3: Katılımcıların programın öğretme-öğrenme süreçleri hakkındaki görüşleri nelerdir?

Katılımcıların öğretme-öğrenme süreçleri hakkındaki görüşlerini belirlemek üzere, öğretme-öğrenme süreçleri çeşitli alt başlıklar şeklinde ele alınmıştır. Bu alt başlıklar şunlardır:

- a. Katılımcıların programda kullanılan yöntem, teknik ve araç-gereçlerle ilgili görüşleri nelerdir?
- b. Katılımcıların programda yer alan destek ve sosyal etkinliklerle ilgili görüşleri nelerdir?
- c. Katılımcıların programın zamanlaması ile ilgili görüşleri nelerdir?
- d. Katılımcıların programdaki öğretim elemanlarının davranışları ile ilgili görüşleri nelerdir?

Bu alt başlıklar aşağıda sırasıyla incelenmiştir. İlk olarak alt başlıkla ilgili tablolar ve bulgulara yer verilmiş; ardından elde edilen bulgular yorumlanmıştır.

3.1. Katılımcıların programda kullanılan yöntem, teknik ve araç-gereçlerle ilgili görüşleri nelerdir?

Katılımcıların programda kullanılan yöntem, teknik ve araç-gereçlerle ilgili görüşlerini belirlemek üzere anketin ikinci bölümüne 3 madde konmuştur. Katılımcıların görüşlerini kesinlikle katılmıyorum, katılmıyorum, kararsızım, katılıyorum, kesinlikle katılıyorum şeklinde belirtmeleri istenmiştir. Katılımcıların programda kullanılan yöntem, teknik ve araç-gereçlerle ilgili görüşleri Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7
Katılımcıların Programda Kullanılan Yöntem,
Teknik ve Araç-Gereçlerle İlgili Görüşleri

Yöntem, Teknik Araç-Gereçlerle İlgili Görüşler	Dereceler		Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum		\bar{X}
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%			
Kursta derslerin işleniş yöntemi derslerin ve konuların özelliğine uygundu.	2	1.1	1	0.5	12	6.4	123	65.8	49	26.2	4.15		
Derslere ilişkin verilen ders notları yeterliydi.	1	0.5	16	8.6	37	19.8	83	44.4	50	26.7	3.88		
Dersler sırasında kullanılan araç-gereç ve makina sayısı yeterliydi.	85	45.5	51	27.3	8	4.3	25	13.4	18	9.6	2.14		
ARİTMETİK ORTALAMALARIN ORTALAMASI												3.39	

Tablo 7'de görüldüğü gibi "kursta derslerin işleniş yöntemi derslerin ve konuların özelliğine uygundu" görüşüne katılmayanların oranı, %1.1 kesinlikle katılmıyorum, %0.5 katılmıyorum olmak üzere toplam 1.6'dır. Bu görüşe katılanların oranı, %65.8 katılıyorum, %26.2 kesinlikle katılıyorum olmak üzere toplam %92.0'dır. Kararsız olduklarını belirtenlerin oranı %6.4

olup; maddenin aritmetik ortalaması 4.15'dir. Katılımcıların %92.0'ı, yani yaklaşık tamamı kursta derslerin işleniş yöntemi derslerin ve konuların özelliğine uygundu görüşüne katıldıklarını belirtmişlerdir. Buna göre katılımcıların tamamına yakını derslerin işleniş yöntemini, derslerin ve konuların özelliğine iyi ya da çok iyi derecede uygun bulmaktadırlar denilebilir. Diğer katılımcılar ise derslerin işleniş yöntemi, derslerin ve konuların özelliğine çok yetersiz, yetersiz ve orta derecede uygun bulmaktadırlar denilebilir. Görüşlerin ortalaması 4.15'dir. Bu ortalamaya göre kursta derslerin işleniş yönteminin, derslerin ve konuların özelliğine iyi derecede uygun olarak seçilmiş olduğu söylenebilir.

"Derslere ilişkin verilen ders notları yeterliydi" görüşüne katılmayanların oranı, %0.5 kesinlikle katılmıyorum, %8.6 katılmıyorum olmak üzere toplam %9.1'dir. Bu görüşe katıldıklarını belirtenlerin oranı, %44.4 katılıyorum, %26.7 kesinlikle katılıyorum olmak üzere toplam %71.1'dir. Kararsız olduklarını belirtenlerin oranı %19.8 olup; maddenin aritmetik ortalaması 3.88'dir. Katılımcıların dörtte üçüne yakın bir bölümü bu görüşe katıldıklarını belirtmişlerdir. Buna göre katılımcıların dörtte üçüne yakın bir bölümünün derslere ilişkin verilen ders notlarını iyi ya da çok iyi derecede yeterli buldukları söylenebilir. Katılımcıların diğer dörtte birlik bölümü ise verilen ders notlarını çok yetersiz, yetersiz ve orta derecede yeterli bulmaktadırlar denilebilir. Görüşle ilgili aritmetik ortalama 3.88'dir. Bu ortalama derslere ilişkin verilen ders notlarının iyi derecede yeterli olduğu ve bu notların iyi hazırlandığını göstermektedir denilebilir.

"Dersler sırasında kullanılan araç-gereçleri ve makine sayısı yeterliydi" görüşüne katılmayanların oranı, %45.5 kesinlikle katılmıyorum, %27.3 katılmıyorum olmak üzere toplam 72.8'dir. Bu görüşe katılanların oranı, %13.4 katılıyorum, %9.6 kesinlikle katılıyorum olmak üzere toplam %23.0'dır. Kararsız olduklarını belirtenlerin oranı %4.3 olup; maddenin aritmetik ortalaması 2.14'dür (Bkz. Tablo 7). Katılımcıların 72.8'i bu görüşe

katılmadıklarını belirtmişlerdir. Bu orana göre katılımcıların yaklaşık olarak dörtte üçü dersler sırasında kullanılan araç-gereç ve makine sayısının çok yetersiz ve yetersiz olduğunu düşünmektedirler. Katılımcıların yalnızca dörtte birine yakın bir bölümü dersler sırasında kullanılan araç-gereç ve makine sayısını iyi ya da çok iyi derecede yeterli görmektedirler denilebilir. Görüşle ilgili aritmetik ortalama 2.14'dür. Bu ortalama yetersiz olarak kabul edilmektedir. Bu ortalamaya göre dersler sırasında kullanılan araç-gereç ve makine sayısı yetersiz bulunmuştur.

Programda kullanılan yöntem, teknik ve araç-gereçlerle görüşlerin aritmetik ortalaması 3.99'dur. Katılımcılar programda kullanılan yöntem teknik ve araç-gereçlerle ilgili olarak orta derecede olumlu görüşe sahiptirler. Buna göre kullanılan yöntem, teknik ve araç-gereçlerin iyi ya da çok iyi değil, ancak orta derecede yeterli görüldüğü söylenebilir. Ancak Tablo 7 dikkatlice incelendiğinde, katılımcıların derslerin işleniş yöntemi ve derslere ilişkin verilen ders notlarına ilişkin görüşlerinin iyi olduğu; dersler sırasında kullanılan araç-gereç ve makine sayısını ise yetersiz buldukları görülmektedir. Yani, yöntemler ve ders notlarına ilişkin olumlu; araç-gereç ve makine sayısına ilişkin olumsuz olan görüşlerin aritmetik ortalamalarının ortalaması alındığında, genel olarak yöntem, teknik ve araç-gereçlerle ilgili görüşlerin orta derecede olduğu görülmektedir. Bu sonuçlara göre program düzenleyicilerin ve kurs öğretmenlerinin kullanılan yöntem ve teknikleri iyi seçtikleri, dersler sırasında verilen ders notlarını iyi hazırladıkları söylenebilir. Fakat, dersler sırasında kullanılan araç-gereç ve makine sayısının -özellikle dikiş makinesi ve ütü- yetersiz olduğu söylenebilir.

Tablo 8
Katılımcıların Programda Yer Alan Destek ve Sosyal
Etkinliklerle İlgili Görüşleri

Destek ve Sosyal Faaliyetlerle İlgili Görüşler	Dereceler	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum		\bar{X}
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
		Derslerin işlendiği sınıf ve atelyeler aydınlatma, havalandırma, oturacak yerler açısından iyiydi.	14	7.5	17	9.1	27	14.4	81	43.3	48	
Sınıftaki öğrenci sayısı fazlaydı, konuları öğrenme ve uygulama yapmak için engel oluşturuyordu.	31	16.6	55	29.4	32	17.1	42	22.5	27	14.4	2.89	
Kurs süresince dersler dışında çeşitli sosyal etkinlikler düzenlendi.	30	16.0	55	29.4	33	17.6	48	25.7	21	11.2	2.87	
ARİTMETİK ORTALAMALARIN ORTALAMASI											3.16	

Katılımcıların diğerleri ise sınıf ve atelyeleri aydınlatma, havalandırma ve oturacak yerler açısından çok yetersiz, yetersiz ve orta derecede yeterli bulmaktadırlar denilebilir. Görüşlerin aritmetik ortalaması 3.71'dir. Bu ortalamaya göre derslerin işlendiği sınıf ve atelyeler aydınlatma, havalandırma ve oturacak yerler açısından iyi düzenlenmiştir denilebilir.

"Sınıftaki öğrenci sayısı fazlaydı, konuları öğrenmek ve uygulama yapmak için engel oluşturuyordu" görüşüne katılmayanların oranı, %16.6 kesinlikle katılmıyorum, %29.4 olmak üzere toplam %46.0'dır. Bu görüşe katılanların oranı %22.5 katılıyorum, %14.4 olmak üzere toplam %36.9'dur. Kararsız olduklarını belirtenlerin oranı %17.1 olup; maddenin aritmetik ortalaması 2.89'dur (Bkz. Tablo 8). Ankete katılanların %46.0'ı bu görüşe katılmadıklarını belirtmişlerdir. Bu orana göre katılımcıların yaklaşık yarısı, sınıftaki öğrenci sayısının fazla olmadığını, konuları öğrenmek ve uygulama yapmak için engel oluşturmadığını düşünmektedirler denilebilir. Ancak katılımcıların diğer yarısı ise, sınıftaki öğrenci sayısının fazla olduğunu ve konuları öğrenmek ve uygulama yapmak için engel oluşturduğunu

düşünmektedirler denilebilir. Görüşle ilgili aritmetik ortalama 2.89'dur. Bu ortalamaya göre sınıftaki öğrenci sayısı, konuları öğrenmek ve uygulama yapmak için orta derecede uygun olup; iyi ya da çok iyi derecede uygun değildir denilebilir. Yani program düzenleyicilerin ve kurs yöneticilerinin sınıftaki öğrenci sayılarını iyi ya da çok iyi derecede ayarlayamadıkları söylenebilir.

"Kurs süresince dersler dışında çeşitli sosyal etkinlikler düzenlendi" görüşüne katılmayanların oranı, %16.0 kesinlikle katılmıyorum, %29.4 katılmıyorum olmak üzere toplam %45.4'dür. Bu görüşe katılanların oranı, %25.7 katılıyorum, %11.2 kesinlikle katılıyorum olmak üzere toplam %36.9'dur. Kararsız olduklarını belirtenlerin oranı %17.6 olup; maddenin aritmetik ortalaması 2.87'dir. Ankete katılanların %36.9'u bu görüşe katıldıklarını belirtmişlerdir. Bu oran katılımcıların dörtte birinden fazladır. Bu orana göre katılımcıların ancak dörtte birinden fazlası, kurs süresince dersler dışında iyi ya da çok iyi derecede sosyal etkinlikler düzenlendiği görüşüne katılmaktadırlar denilebilir. Katılımcıların %45.4'ü bu görüşe katılmadıklarını belirtmişlerdir. Buna göre katılımcıların yaklaşık yarısı kurs süresince düzenlenen sosyal etkinlikleri çok yetersiz ve yetersiz bulmaktadırlar denilebilir. Görüşlerin aritmetik ortalaması 2.87'dir. Bu ortalamaya göre kurs süresince düzenlenen sosyal etkinliklerin çok iyi ya da çok yetersiz olmayıp; yalnızca orta derecede olduğu söylenebilir. Bir başka deyişle kurs yöneticileri ve öğretmenler kurs süresince ancak orta derecede sosyal etkinlikler düzenlemişlerdir denilebilir.

Programda yer alan destek ve sosyal etkinliklerle ilgili tüm görüşlerin ortalaması 3.16'dır. Bu ortalamaya göre programda yer alan destek ve sosyal etkinliklere orta derecede önem verildiği görülmektedir denilebilir. Ayrıca katılımcıların programdaki destek ve sosyal etkinlikleri beklentilerine orta derecede uygun bulmuşlardır denilebilir.

Ancak bu araştırmada, yukarıda da belirtildiği gibi programda yer alan destek ve sosyal etkinliklere orta derecede önem verildiği belirlenmiştir.

3.3. Katılımcıların Programın Zamanlaması İle İlgili Görüşleri Nelerdir?

Katılımcıların programın zamanlaması ile ilgili görüşlerini belirlemek üzere anketin ikinci bölümüne 2 madde konmuştur. Katılımcıların görüşlerini kesinlikle katılmıyorum, kararsızım, katılıyorum, kesinlikle katılıyorum şeklinde belirtmeleri istenmiştir. Katılımcıların programın zamanlaması ile ilgili görüşleri Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9

Katılımcıların Programın Zamanlaması İle İlgili Görüşleri

Zamanlama İlgili Görüşler	Dereceler	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum		\bar{X}
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Kursun toplam ders saati yeterliydi.		10	5.3	4	2.1	14	7.5	109	58.3	50	26.7	3.99
Kursun günlük ders saati yeterliydi.		6	3.2	5	2.7	18	9.6	108	57.8	50	26.7	4.04
ARİTMETİK ORTALAMALARIN ORTALAMASI												4.01

Tablo 9’da görüldüğü gibi “kursun toplam ders saati yeterliydi” görüşüne katılmayanların oranı, %5.3 kesinlikle katılmıyorum. %2.1 katılmıyorum olmak üzere toplam %7.4’dür. Bu görüşe katılanların oranı %58.3 katılıyorum, %26.7 kesinlikle katılıyorum olmak üzere toplam %85.0’dır. Kararsız olduklarını belirtenlerin oranı %7.5 olup; maddenin aritmetik ortalaması 3.99’dur. Ankete katılanların %85.0’ı bu görüşe katıldıklarını belirtmişlerdir. Bu orana göre katılımcıların büyük bir bölümü kursun toplam ders saatini iyi ya da çok iyi derecede yeterli görmektedirler denilebilir. Katılımcıların diğer bölümünün ise kursun toplam ders saatini çok yetersiz, yetersiz ve orta derecede yeterli olduğu görüşüne sahip olduğu söylenebilir. Görüşlerin

aritmetik ortalaması 3.99'dur. Bu ortalamaya göre kursun toplam ders saati iyi derecede yeterlidir denilebilir.

"Kursun günlük ders saati yeterliydi" görüşüne katılmayanların oranı, %3.2 kesinlikle katılmıyorum, %2.7 katılmıyorum olmak üzere toplam %5.9'dur. Bu görüşe katılanların oranı, %57.8 katılıyorum, %26.7 kesinlikle katılıyorum olmak üzere toplam %84.5'dir. Kararsız olduklarını belirtenlerin oranı %9.6 olup; maddenin aritmetik ortalaması 4.04'dür. Ankete katılanların %84.5'i, yani tamamına yakını bu görüşe katıldıklarını belirtmişlerdir. Bu orana göre katılımcıların tamamına yakınının kursun günlük ders saatini iyi ya da çok iyi yeterli buldukları söylenebilir. Katılımcıların diğerleri ise kursun günlük ders saatini çok yetersiz, yetersiz ya da orta derecede yeterli bulmaktadırlar denilebilir. Görüşlerin aritmetik ortalaması 4.04'dür. Bu ortalamaya göre kursun günlük ders saati iyi derecede yeterlidir denilebilir.

Programın zamanlaması ile ilgili görüşlerin aritmetik ortalaması 4.01'dir. Bu ortalama iyi olarak kabul edilmektedir. Bu ortalamaya göre kursun toplam ve günlük ders saatlerinin iyi derecede yeterli olarak belirlendiği söylenebilir. Ayrıca programın zamanlaması, katılımcıların beklentilerine çok iyi değil de, iyi derecede uymaktadır denilebilir.

3.4. Katılımcıların programdaki öğretim elemanlarının davranışları ile ilgili görüşleri nelerdir?

Katılımcıların programdaki öğretim elemanlarının davranışları ile ilgili görüşlerini belirlemek üzere anketin ikinci bölümüne 9 madde konmuştur. Katılımcıların programdaki öğretim elemanlarının davranışları ile ilgili görüşleri Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10
Katılımcıların Programdaki Öğretim Elemanlarının
Davranışları İle İlgili Görüşleri

Öğretim Elemanlarının Davranışları ile İlgili Görüşler	Dereceler	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum		\bar{X}
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
		Konuların sunulmasında bilgi ve pratik uygulama dengesi sağlanmıştı.	12	6.4	5	2.7	27	14.4	99	52.9	44	
Dersler anlayabileceğimiz bir şekilde işleniyordu.	4	2.1	5	2.7	5	2.7	99	52.9	74	39.6	4.25	
Dersler ilgi çekici bir şekilde işleniyordu.	4	2.1	6	3.2	30	16.0	99	52.9	48	25.7	3.97	
Kurs süresince ilgi ve dikkatimiz canlı tutuldu.	3	1.6	2	1.1	24	12.8	94	50.3	64	34.2	4.16	
Dersler sırasında yaptığımız yanlışlar öğretmenimiz tarafından anında düzeltildi.	5	2.7	2	1.1	3	1.6	80	42.8	97	51.9	4.40	
Sorduğumuz sorulara öğretmenlerimiz içtenlikle ve tatmin edici cevaplar verdi.	6	3.2	4	2.1	12	6.4	68	36.4	97	51.9	4.32	
Dersler sırasında isteyen herkese soru sorma fırsatı verildi.	6	3.2	5	2.7	8	4.3	84	44.9	84	44.9	4.26	
Öğretmenlerimiz bizlere yetişkin birer birey gibi ve dostça davrandı.	4	2.1	5	2.7	20	10.7	67	35.8	91	48.7	4.26	
Kurs yöneticileri kursla ilgili tüm sorunlarımızla ilgilendi.	26	13.9	31	16.6	35	18.7	45	24.1	50	26.7	3.33	
ARİTMETİK ORTALAMALARIN ORTALAMASI											4.09	

Tablo 10'da görüldüğü gibi "konuların sunulmasında bilgi ve pratik uygulama dengesi sağlanmıştı" görüşüne katılmayanların oranı, %6.4 kesinlikle katılmıyorum, %2.7 katılmıyorum olmak üzere toplam 9.1'dir. Bu görüşe katılanların oranı, %52.9 katılıyorum, %23.5 kesinlikle katılıyorum olmak üzere toplam %76.4'dür. Kararsız olduklarını belirtenlerin oranı %14.4 olup; maddenin aritmetik ortalaması 3.84'dür. Ankete katılanların %76.4'ü bu görüşe katıldıklarını belirtmişlerdir. Bu orana göre katılımcıların dörtte üçü konuların sunulmasında bilgi ve pratik uygulama dengesinin iyi ya da çok iyi

derecede sağlandığını düşünmektedirler denilebilir. Katılımcıların dörtte birinin ise konuların sunulmasında bilgi ve pratik uygulama dengesinin çok yetersiz, yetersiz ya da orta derecede sağlandığını düşündükleri söylenebilir. Görüşlerin aritmetik ortalaması 3.84'dür. Bu ortalamaya göre katılımcıların, öğretim elemanlarının konuların sunulmasında bilgi ve pratik uygulama dengesini iyi derecede sağlandığına inandıkları söylenebilir.

"Dersler anlayabileceğimiz şekilde işleniyordu" görüşüne katılmayanların oranı, %2.1 kesinlikle katılmıyorum, %2.7 katılmıyorum olmak üzere toplam %4.8'dir. Bu görüşe katılanların oranı, %52.9 katılıyorum, %39.6 kesinlikle katılıyorum olmak üzere toplam %92.5'dir. Kararsız olduklarını belirtenlerin oranı %2.7 olup; maddenin aritmetik ortalaması 4.25'dir. Bu oranlara göre katılımcıların tamamına yakını derslerin iyi ya da çok iyi derecede anlayabilecekleri şekilde işlendiğini düşünmektedirler denilebilir. Görüşlerin aritmetik ortalaması 4.25'dir. Bu ortalamaya göre öğretim elemanlarının dersleri iyi derecede anlaşılır hale getirerek işlendiği söylenebilir.

"Dersler ilgi çekici bir şekilde işleniyordu" görüşüne katılmayanların oranı, %2.1 kesinlikle katılmıyorum, %3.2 katılmıyorum olmak üzere toplam %5.3'dür. Bu görüşe katıldıklarını belirtenlerin oranı, %52.9 katılıyorum, %25.7 kesinlikle katılıyorum olmak üzere toplam %78.6'dır. kararsız olduklarını belirtenlerin oranı %16.0 olup; maddenin aritmetik ortalaması 3.97'dir. Bu oranlara göre katılımcıların dörtte üçünden biraz fazlası derslerin iyi ya da çok iyi derecede ilgi çekici bir şekilde işlendiği görüşündedirler denilebilir. Katılımcıların diğer dörtte birlik kısmı ise derslerin çok yetersiz, yetersiz ya da orta derecede ilgi çekici bir şekilde işlendiğini düşünmektedirler denilebilir. Görüşlerin aritmetik ortalaması 3.97'dir. Bu ortalamaya göre öğretim elemanlarının dersleri iyi derecede ilgi çekici bir şekilde işlediği söylenebilir.

"Kurs süresince ilgi ve dikkatimiz canlı tutuldu" görüşüne katılmayanların oranı, %1.6 kesinlikle katılmıyorum, %1.1 katılmıyorum olmak üzere toplam %2.7'dir. Bu görüşe katılanların oranı, %50.3 katılıyorum,

%34.2 kesinlikle katılıyorum olmak üzere toplam %84.5'dir. Kararsız olduklarını belirtenlerin oranı %12.8 olup; maddenin aritmetik ortalaması 4.16'dır. Katılımcıların %84.5'i bu görüşe katıldıklarını belirtmişlerdir. Buna göre katılımcıların büyük bir bölümü kurs süresince ilgi ve dikkatlerinin iyi ya da çok iyi derecede canlı tutulduğunu düşünmektedirler denilebilir. Görüşlerin aritmetik ortalaması 4.16'dır. Bu ortalamaya göre öğretim elemanlarının kurs süresince ilgi ve dikkati iyi derecede canlı tuttuğu ve katılımcıların öğretim elemanlarının ilgi ve dikkati iyi derecede canlı tuttuklarına inandıkları söylenebilir.

"Dersler sırasında yaptığımız yanlışlar öğretmenlerimiz tarafından anında düzeltildi" görüşüne katılmayanların oranı, %2.7 kesinlikle katılmıyorum, %1.1 katılmıyorum olmak üzere toplam %3.8'dir. Bu görüşe katıldıklarını belirtenlerin oranı %42.8 katılıyorum, %51.9 kesinlikle katılıyorum olmak üzere toplam %94.7'dir. Kararsız olduklarını belirtenlerin oranı %1.6 olup; maddenin aritmetik ortalaması 4.40'dır. Bu oranlara göre katılımcıların tamamına yakını öğretim elemanlarının derste yapılan yanlışları iyi ya da çok iyi derecede düzelttiği görüşündedir denilebilir. Katılımcıların diğer bölümü ise öğretim elemanlarının derste yapılan yanlışları çok yetersiz, yetersiz ya da orta derecede anında düzelttiği görüşündedir denilebilir. Görüşlerin aritmetik ortalaması 4.40'dır. Bu ortalamaya göre öğretim elemanlarının derste yapılan yanlışları iyi derecede, hatta çok iyiye yakın bir derecede anında düzelttiği söylenebilir.

"Sorduğumuz sorulara öğretmenlerimiz içtenlikle ve tatmin edici cevaplar verdi" görüşüne katılmayanların oranı, %3.2 kesinlikle katılmıyorum, %2.1 katılmıyorum olmak üzere toplam %5.3'dür. Bu görüşe katılanların oranı, %36.4 katılıyorum, %51.9 kesinlikle katılıyorum olmak üzere toplam %88.3'dür. kararsız olduklarını belirtenlerin oranı %6.4 olup; maddenin aritmetik ortalaması 4.32'dir. Bu oranlara göre katılımcıların büyük bir bölümü sordukları sorulara öğretim elemanlarının iyi ya da çok iyi derecede

içtenlikle ve tatmin edici cevaplar verdiği görüşündedirler denilebilir. Görüşlerin aritmetik ortalaması 4.32'dir. Bu ortalamaya göre öğretim elemanlarının sorulan sorulara iyi derecede içtenlikle ve tatmin edici cevaplar verdikleri söylenebilir.

Tablo 10'da görüldüğü gibi "dersler sırasında isteyen herkese soru sorma fırsatı verildi" görüşüne katılmayanların oranı, %3.2 kesinlikle katılmıyorum, %2.7 katılmıyorum olmak üzere toplam %5.9'dur. Bu görüşe katıldıklarını belirtenlerin oranı, %44.9 katılıyorum, %44.9 kesinlikle katılıyorum olmak üzere toplam %89.8'dir. Kararsız olduklarını belirtenlerin oranı %4.3 olup; maddenin aritmetik ortalaması 4.26'dır. Bu oranlara göre katılımcıların tamamına yakını dersler sırasında isteyen herkese iyi ya da çok iyi derecede soru sorma fırsatı verildiği görüşündedirler denilebilir. Katılımcıların diğer bölümü ise dersler sırasında isteyen herkese çok yetersiz, yetersiz ya da orta derecede soru sorma fırsatı verildiği görüşündedirler denilebilir. Görüşlerin aritmetik ortalaması 4.26'dır. Bu ortalamaya göre öğretim elemanlarının dersler sırasında isteyen herkese iyi derecede soru sorma fırsatı verdikleri söylenebilir.

"Öğretmenlerimiz bizlere yetişkin birer birey gibi ve dostça davrandı" görüşüne katılmayanların oranı, %2.1 kesinlikle katılmıyorum, %2.7 katılmıyorum olmak üzere toplam %4.8'dir. Bu görüşe katılanların oranı, %35.8 katılıyorum, %48.7 kesinlikle katılıyorum olmak üzere toplam %84.5'dir. Kararsız olduklarını belirtenlerin oranı % 10.7 olup; maddenin aritmetik ortalaması 4.26'dır (Bkz. Tablo 10). Bu oranlara göre katılımcıların büyük bir bölümü öğretim elemanlarının kendilerine iyi ya da çok iyi derecede yetişkin birer birey gibi ve dostça davrandığı görüşündedirler denilebilir. Görüşlerin aritmetik ortalaması 4.26'dır. Bu ortalamaya göre öğretim elemanları katılımcılara iyi derecede yetişkin bireyler gibi ve dostça davranmışlardır denilebilir.

“Kurs yöneticileri kursla ilgili tüm sorunlarımızla ilgilendi” görüşüne katılmayanların oranı, %13.9 kesinlikle katılmıyorum, %16.6 katılmıyorum olmak üzere toplam %30.5’dir. Bu görüşe katıldıklarını belirtenlerin oranı, %24.1 katılıyorum, %26.7 kesinlikle katılıyorum olmak üzere toplam %50.8’dir. Kararsız olduklarını belirtenlerin oranı %18.7 olup; maddenin aritmetik ortalaması 3.33’dür (Bkz. Tablo 10). Ankete katılanların sadece yarısı bu görüşe katıldıklarını belirtmişlerdir. Bu orana göre katılımcıların yarısının kurs yöneticilerinin kursla ilgili sorunlarla iyi ya da çok iyi derecede ilgilendiğini düşündükleri söylenebilir. Katılımcıların diğer yarısı ise kurs yöneticilerinin kursla ilgili sorunlarla çok yetersiz, yetersiz ve orta derecede ilgilendiği görüşündedirler denilebilir. Görüşlerin aritmetik ortalaması 3.33’dür. Bu ortalamaya göre kurs yöneticilerinin kursla ilgili tüm sorunlarla orta derecede ilgilendiği söylenebilir.

Katılımcıların programdaki öğretim elemanlarının davranışları ile ilgili görüşlerinin aritmetik ortalaması 4.09’dur (Bkz. Tablo 10). Bu ortalamaya göre programda yer alan öğretim elemanlarının davranışlarının çok iyi değil de iyi derecede olduğu söylenebilir.

Katılımcıların programdaki öğretim elemanlarının davranışları ile ilgili görüşleri, öğretmende olması gereken niteliklerle iyi derecede uyuşmaktadır denilebilir.

“Biten her işin (etek, bluz vs.) sonunda derecelendirme ölçekleriyle yaptığımız işler yansız olarak değerlendirildi” görüşüne katılmayanların oranı, %2.1 kesinlikle katılmıyorum, %2.1 katılmıyorum olmak üzere toplam %4.2’dir. Bu görüşe katıldıklarını belirtenlerin oranı, %49.7 katılıyorum, %36.9 kesinlikle katılıyorum olmak üzere toplam %86.6’dır. Kararsız olduklarını belirtenlerin oranı %9.1 olup; maddenin aritmetik ortalaması 4.17’dir. Bu oranlara göre katılımcıların tamamına yakını biten her işin sonunda yapılan değerlendirmenin iyi ya da çok iyi derecede yansız olarak yapıldığı görüşündedirler denilebilir. Görüşlerin aritmetik ortalaması 4.17’dir. Bu ortalamaya göre biten her işin sonunda yapılan değerlendirmenin iyi derecede yansız olarak yapıldığı söylenebilir.

Kursta başarının değerlendirilmesi ile ilgili görüşlerin aritmetik ortalamalarının ortalaması 4.08’dir. Bu ortalamaya göre kursta başarının saptanması için yapılan değerlendirmenin yeterliliğinin iyi derecede olduğu söylenebilir.

Bu araştırmada, katılımcıların değerlendirme ile görüşleri alınarak; kursta başarının saptanması için yapılan değerlendirmelerin yeterliğinin iyi derecede olduğu belirlenmiştir.

5: Katılımcıların program hakkındaki görüşleri

- a. Yaşlarına
- b. Öğrenim düzeylerine
- c. Daha önce halk eğitimi merkezi kursuna katılmış olup olmamalarına
- d. Daha önceden dikiş bilip bilmemelerine göre farklılık göstermekte midir ?

Katılımcıların kişisel özelliklerine göre eğitim programı hakkındaki görüşlerinde fark olup olmadığı varyans analizi ve t testi ile belirlenmiştir.

a. Katılımcıların yaşlarına göre eğitim programı ile ilgili görüşleri

TABLO 12
KATILIMCILARIN YAŞLARINA GÖRE EĞİTİM PROGRAMI İLE İLGİLİ
GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN VARYANS ANALİZİ SONUÇLARI

	Değişkenlik Kaynağı	Serbestlik Derecesi	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	F	Anlamlılık Düzeyi
Yaş/Amaçlar	Gruplararası	4	3.2556	.8139	2.9871	<.05
	Gruplarıçi	182	49.5910	.2725		
	Toplam	186	52.8466			
Yaş/İçerik	Gruplararası	4	.8940	.2235	.8109	>.05
	Gruplarıçi	182	50.1628	.2756		
	Toplam	186	51.0568			
Yaş/Yön.-Tek. Ar.Ger.	Gruplararası	4	1.6634	.4158	.8710	>.05
	Gruplarıçi	182	86.8918	.4774		
	Toplam	186	88.5552			
Yaş/Des. ve Sos. Etk.	Gruplararası	4	2.1531	.5383	.6440	>.05
	Gruplarıçi	182	152.1206	.8358		
	Toplam	186	154.2737			
Yaş/Zamanlama	Gruplararası	4	36.9451	9.2363	1.0476	>.05
	Gruplarıçi	182	1604.6217	8.8166		
	Toplam	186	1641.5668			
Yaş/Öğr. Elm. Davranış.	Gruplararası	4	.9802	.2450	.6017	>.05
	Gruplarıçi	182	74.1237	.4073		
	Toplam	186	75.1039			
Yaş/Başar. Değerl.	Gruplararası	4	3.0089	.7522	1.4920	>.05
	Gruplarıçi	182	91.7584	.5042		
	Toplam	186	94.7674			

f tablo= 2.42

Katılımcıların yaşlarına göre eğitim programı ile ilgili görüşlerine ilişkin varyans analizi sonuçları Tablo 12'de gösterilmiştir.

Katılımcıların yaşlarına göre programın amaçları hakkındaki görüşleri arasında .05 anlamlılık düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir (Bkz. Tablo 12). Bu bulguya göre değişik yaş gruplarındaki katılımcılar programın amaçları hakkında aynı görüşü paylaşmamaktadır.

Katılımcıların yaşlarına göre programın içeriği hakkındaki görüşleri arasında .05 anlamlılık düzeyinde bir farklılık olmadığı belirlenmiştir. Bu bulgu, katılımcıların hangi yaşta olursa olsunlar, içerik hakkında aynı düşüncelere sahip olduklarını ortaya koymaktadır. Ayrıca içerik ile ilgili görüşlerde görüşlerde farklılık olmaması içeriğin tüm yaş gruplarına hitap edebilecek şekilde seçilmiş ve düzenlenmiş olduğunu akla getirmektedir.

Katılımcıların yaşlarına göre programda kullanılan yöntem teknik ve araç-gereçlerle ilgili görüşlerinde .05 anlamlılık düzeyinde bir farklılık olmadığı belirlenmiştir. Bu bulgu katılımcılar ister 15-20, ister 21-25, isterse 26-30 ya da 31 ve üstündeki yaş grubunda olursa olsunlar, programda kullanılan yöntem, teknik ve araç-gereçlerle ilgili olarak aynı görüşleri paylaşmaktadır şeklinde yorumlanabilir.

Katılımcıların yaşlarına göre programda yer alan destek ve sosyal etkinlikler hakkındaki görüşleri arasında .05 anlamlılık düzeyine göre bir farklılık olmadığı belirlenmiştir. Bu bulguya göre programda yer alan destek ve sosyal etkinlikler hakkında tüm yaş gruplarındaki katılımcılar aynı görüşü paylaşmaktadırlar denilebilir. Aynı zamanda destek ve sosyal etkinliklerin tüm gruplara uygun bir biçimde gerçekleştirilmiş olduğu düşünülebilir.

Katılımcıların yaşlarına göre programın zamanlaması ile ilgili görüşleri arasında .05 anlamlılık düzeyine göre bir farklılık olmadığı belirlenmiştir. Buna göre programın zamanlamasının tüm yaş gruplarına uygun olarak seçildiği söylenebilir.

Katılımcıların yaşlarına göre programda öğretim elemanlarının davranışları hakkındaki görüşlerinde .05 anlamlılık düzeyinde farklılık olmadığı belirlenmiştir. Buna göre değişik yaş gruplarındaki katılımcıların öğretim elemanlarının davranışları ile ilgili olarak aynı görüşleri paylaştıkları söylenebilir. Aynı zamanda öğretim elemanlarının değişik yaş gruplarındaki katılımcıların ihtiyaçlarına cevap verece nitelikte olduğu düşünülebilir.

Katılımcıların yaşlarına göre programda başarının değerlendirilmesi ile ilgili görüşleri arasında .05 anlamlılık düzeyinde bir farklılık olmadığı belirlenmiştir. Bu bulguya göre değişik yaştaki katılımcılar değerlendirme ile ilgili olarak aynı görüşü paylaşmaktadırlar denilebilir. Aynı zamanda değerlendirme hakkındaki görüşlerde farklılık olmaması, değerlendirmede tüm yaş gruplarının özelliklerinin dikkate alındığı şeklinde yorumlanabilir.

b. Katılımcıların öğrenim durumlarına göre eğitim programı ile ilgili görüşleri

Katılımcıların öğrenim durumlarına göre eğitim programı ile ilgili görüşlerine ilişkin varyans analizi sonuçları Tablo 13'de verilmiştir.

Katılımcıların öğrenim durumlarına göre amaçlar hakkındaki görüşlerinde .05 anlamlılık düzeyinde bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Bu bulguya göre öğrenim durumları farklı olan katılımcıların amaçlar hakkında aynı görüşleri paylaşmadıkları düşünülebilir. Aynı zamanda amaçların farklı öğrenim durumunda olan katılımcıların özelliklerine uygun olarak belirlenmemiş olduğu düşünülebilir.

Katılımcıların öğrenim durumlarına göre içerikle ilgili görüşleri arasında .05 anlamlılık düzeyine göre bir farklılık olduğu görülmüştür. Bu bulguya göre farklı öğrenim durumunda olan katılımcıların, içeriğin

TABLO 13
KATILIMCILARIN ÖĞRENİM DURUMLARINA GÖRE
EĞİTİM PROGRAMI İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN VARYANS ANALİZİ
SONUÇLARI

	Değişkenlik Kaynağı	Serbestlik Derecesi	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	F	Anlamlılık Düzeyi
Öğr.Dur./Amaçlar	Gruplararası	2	2.4666	1.2333	4.5043	<.05
	Gruplarıçi	184	50.3800	.2725		
	Toplam	186	52.8466			
Öğr.Dur./İçerik	Gruplararası	2	1.8231	.9115	3.4066	<.05
	Gruplarıçi	184	49.2338	.2676		
	Toplam	186	51.0568			
Öğr.Dur./Yön.Tek.Ar.Ger.	Gruplararası	2	.5035	.2517	.5261	>.05
	Gruplarıçi	184	88.0517	.4785		
	Toplam	186	88.5552			
Öğr.Dur./Des. ve Sos. Etk.	Gruplararası	2	2.3017	1.1509	1.3934	>.05
	Gruplar içi	184	151.9719	.8259		
	Toplam	186	154.2737			
Öğr.Dur./Zamanlama	Gruplararası	2	2.9175	1.4588	.1638	>.05
	Gruplarıçi	184	1638.6493	8.9057		
	Toplam	186	1641.5668			
Öğr.Dur./Öğr.Elm. Davr.	Gruplararası	2	1.2401	.6201	1.5446	>.05
	Gruplarıçi	184	73.8637	.4014		
	Toplam	186	75.1039			
Öğr.Dur./Başar. Değerl.	Gruplararası	2	1.0009	.5005	.9821	>.05
	Gruplarıçi	184	93.7665	.5096		
	Toplam	186	94.7674			

f tablo=3.04

ihtiyaçlarına uygun olarak seçildiği görüşüne aynı oranda inanmadıkları söylenebilir. Aynı zamanda içerikle ilgili görüşlerde farklılık olması, içeriğin tüm grupların özelliklerinin dikkate alınmadan seçilmiş olduğu görüşünü akla getirebilir.

Katılımcıların öğrenim durumlarına göre programda kullanılan yöntem, teknik ve araç-gereçlerle ilgili görüşlerinde .05 anlamlılık düzeyinde bir farklılık olmadığı belirlenmiştir. Bu bulguya göre programda kullanılan yöntem, teknik ve araç-gereçlerle ilgili olarak değişik öğrenim durumlarında olan katılımcılar aynı görüşü paylaşmaktadırlar denilebilir. Ayrıca yöntem, teknik ve araç-gereçlerin farklı öğrenim durumlarında olan katılımcıların ihtiyaçlarına uygun olarak seçilmiş olduğu düşünülebilir.

Katılımcıların öğrenim durumlarına göre programda yer alan destek ve sosyal etkinliklerle ilgili görüşleri arasında .05 anlamlılık düzeyinde bir farklılık olmadığı belirlenmiştir. Bu bulguya göre katılımcılar ister ilkokul, ister lise, isterse üniversite mezunu olsunlar, destek ve sosyal etkinlikler hakkında aynı görüşü paylaşmaktadırlar denilebilir. Ayrıca program düzenleyici ve öğreticilerin destek ve sosyal etkinlikleri düzenlerken farklı öğrenim durumlarında bulunan katılımcıların özelliklerini ve ihtiyaçlarını dikkate almaya çalışmış oldukları düşünülebilir.

Katılımcıların öğrenim durumlarına göre programın zamanlaması ile ilgili görüşlerinde .05 anlamlılık düzeyinde bir farklılık olmadığı belirlenmiştir. Buna göre katılımcıların, öğrenim durumları farklı olmasına rağmen, programın zamanlaması ile ilgili olarak aynı görüşleri paylaştıkları düşünülebilir. Aynı zamanda programın zamanlamasının farklı öğrenim durumunda olan katılımcıların ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde düzenlendiği görüşü akla gelebilir.

Katılımcıların öğrenim durumlarına göre eğitim elemanlarının davranışları ile ilgili görüşlerinde .05 anlamlılık düzeyinde bir farklılık olmadığı belirlenmiştir. Bu bulgu farklı öğrenim durumlarında olan

katılımcıların öğretim elemanlarının davranışları ile ilgili görüşleri paylaştıkları görüşünü akla getirebilir. Ayrıca öğretim elemanlarının kurs süresince farklı öğrenim durumlarında olan katılımcıların özelliklerine ve ihtiyaçlarına uygun bir şekilde davranmış oldukları söylenebilir.

Katılımcıların öğrenim durumlarına göre kursta başarının değerlendirilmesi ile ilgili görüşlerinde .05 anlamlılık düzeyine göre bir farklılık olmadığı belirlenmiştir. Bu bulguya göre farklı öğrenim durumunda olan katılımcıların değerlendirmeye ilgili görüşlere yaklaşık olarak aynı oranda katıldıklarını göstermektedir denilebilir.

c. Katılımcıların daha önce bir halk eğitimi merkezi kursuna katılmış olup olmama durumlarına göre eğitim programı hakkındaki görüşleri

Katılımcıların kursa katılıp katılmama durumlarına göre eğitim programı ile ilgili görüşlerine ilişkin t testi sonuçları Tablo 14'de gösterilmiştir.

Katılımcıların daha önce bir halk eğitim merkezi kursuna katılmış olup olmamalarına göre amaçlar hakkındaki görüşleri arasında .05 anlamlılık düzeyinde bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre daha önce bir kursa katılan ve katılmayan katılımcılar, amaçlar hakkında aynı görüşleri paylaşmamaktadırlar denilebilir.

Katılımcıların daha önce bir kursa katılmış olup olmama durumlarına göre içerik hakkındaki görüşleri arasında .05 anlamlılık düzeyine göre farklılık olduğu belirlenmiştir. Bu bulguya göre daha önceden kurs tecrübesi olanlarla olmayanlar, içerik hakkında aynı görüşü paylaşmamaktadırlar denilebilir. Bu durum içeriğin her iki grubun özellikleri dikkate alınmadan seçilmiş olduğu görüşünü akla getirebilir.

TABLO14
KATILIMCILARIN ÖNCEDEDEN KURSA KATILIP KATILMAMA
DURUMLARINA GÖRE EĞİTİM PROGRAMI İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİNE
İLİŞKİN t TESTİ SONUÇLARI

	Gruplar	N	\bar{X}	S	t	S.d	Anlamlılık Düzeyi																																																																				
Kursa/Amaçlar Katılıp Katılmama	Kursa Katılan	36	4.3369	.505	4.28	185	<.05																																																																				
	Kursa Katılmayan	151	3.9322	.511				Kursa/İçerik Katılıp Katılmama	Kursa Katılan	36	4.4592	.384	3.33	185	<.05	Kursa Katılmayan	151	4.1438	.535	Kursa/Yön.-Tek. Ar.Ger. Katılıp Katılmama	Kursa Katılan	36	3.5715	.641	1.83	185	<.05	Kursa Katılmayan	151	3.3391	.696	Kursa/Des. ve Sos. Etk. Katılıp Katılmama	Kursa Katılan	36	3.4131	1.109	1.97	185	<.05	Kursa Katılmayan	151	3.0829	.849	Kursa/Zamanlama Katılıp Katılmama	Kursa Katılan	36	4.3056	.804	.18	185	>.05	Kursa Katılmayan	151	4.2053	3.285	Kursa/Öğr. Elm. Davranış. Katılıp Katılmama	Kursa Katılan	36	4.3367	.423	2.69	185	<.05	Kursa Katılmayan	151	4.0246	.663	Kursa/Başar. Değerl. Katılıp Katılmama	Kursa Katılan	36	4.3472	.428	2.38	185	<.05
Kursa/İçerik Katılıp Katılmama	Kursa Katılan	36	4.4592	.384	3.33	185	<.05																																																																				
	Kursa Katılmayan	151	4.1438	.535				Kursa/Yön.-Tek. Ar.Ger. Katılıp Katılmama	Kursa Katılan	36	3.5715	.641	1.83	185	<.05	Kursa Katılmayan	151	3.3391	.696	Kursa/Des. ve Sos. Etk. Katılıp Katılmama	Kursa Katılan	36	3.4131	1.109	1.97	185	<.05	Kursa Katılmayan	151	3.0829	.849	Kursa/Zamanlama Katılıp Katılmama	Kursa Katılan	36	4.3056	.804	.18	185	>.05	Kursa Katılmayan	151	4.2053	3.285	Kursa/Öğr. Elm. Davranış. Katılıp Katılmama	Kursa Katılan	36	4.3367	.423	2.69	185	<.05	Kursa Katılmayan	151	4.0246	.663	Kursa/Başar. Değerl. Katılıp Katılmama	Kursa Katılan	36	4.3472	.428	2.38	185	<.05	Kursa Katılmayan	151	4.0364	.755								
Kursa/Yön.-Tek. Ar.Ger. Katılıp Katılmama	Kursa Katılan	36	3.5715	.641	1.83	185	<.05																																																																				
	Kursa Katılmayan	151	3.3391	.696				Kursa/Des. ve Sos. Etk. Katılıp Katılmama	Kursa Katılan	36	3.4131	1.109	1.97	185	<.05	Kursa Katılmayan	151	3.0829	.849	Kursa/Zamanlama Katılıp Katılmama	Kursa Katılan	36	4.3056	.804	.18	185	>.05	Kursa Katılmayan	151	4.2053	3.285	Kursa/Öğr. Elm. Davranış. Katılıp Katılmama	Kursa Katılan	36	4.3367	.423	2.69	185	<.05	Kursa Katılmayan	151	4.0246	.663	Kursa/Başar. Değerl. Katılıp Katılmama	Kursa Katılan	36	4.3472	.428	2.38	185	<.05	Kursa Katılmayan	151	4.0364	.755																				
Kursa/Des. ve Sos. Etk. Katılıp Katılmama	Kursa Katılan	36	3.4131	1.109	1.97	185	<.05																																																																				
	Kursa Katılmayan	151	3.0829	.849				Kursa/Zamanlama Katılıp Katılmama	Kursa Katılan	36	4.3056	.804	.18	185	>.05	Kursa Katılmayan	151	4.2053	3.285	Kursa/Öğr. Elm. Davranış. Katılıp Katılmama	Kursa Katılan	36	4.3367	.423	2.69	185	<.05	Kursa Katılmayan	151	4.0246	.663	Kursa/Başar. Değerl. Katılıp Katılmama	Kursa Katılan	36	4.3472	.428	2.38	185	<.05	Kursa Katılmayan	151	4.0364	.755																																
Kursa/Zamanlama Katılıp Katılmama	Kursa Katılan	36	4.3056	.804	.18	185	>.05																																																																				
	Kursa Katılmayan	151	4.2053	3.285				Kursa/Öğr. Elm. Davranış. Katılıp Katılmama	Kursa Katılan	36	4.3367	.423	2.69	185	<.05	Kursa Katılmayan	151	4.0246	.663	Kursa/Başar. Değerl. Katılıp Katılmama	Kursa Katılan	36	4.3472	.428	2.38	185	<.05	Kursa Katılmayan	151	4.0364	.755																																												
Kursa/Öğr. Elm. Davranış. Katılıp Katılmama	Kursa Katılan	36	4.3367	.423	2.69	185	<.05																																																																				
	Kursa Katılmayan	151	4.0246	.663				Kursa/Başar. Değerl. Katılıp Katılmama	Kursa Katılan	36	4.3472	.428	2.38	185	<.05	Kursa Katılmayan	151	4.0364	.755																																																								
Kursa/Başar. Değerl. Katılıp Katılmama	Kursa Katılan	36	4.3472	.428	2.38	185	<.05																																																																				
	Kursa Katılmayan	151	4.0364	.755																																																																							

t tablo= 1.645

Katılımcıların daha önce bir kursa katılmış olup olmama durumlarına göre içerik hakkındaki görüşleri arasında .05 anlamlılık düzeyine göre farklılık olduğu belirlenmiştir. Bu bulguya göre daha önceden kurs tecrübesi olanlarla olmayanlar, içerik hakkında aynı görüşü paylaşmamaktadırlar denilebilir. Bu durum içeriğin her iki grubun özellikleri dikkate alınmadan seçilmiş olduğu görüşünü akla getirebilir.

Katılımcıların daha önceden kursa katılmış olup olmama durumlarına göre programda kullanılan yöntem, teknik ve araç-gereçlerle ilgili görüşleri arasında .05 anlamlılık düzeyinde bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Bu bulguya göre daha önceden kurs tecrübesi olanlarla olmayan katılımcıların yöntem, teknik ve araç-gereçlerle ilgili olarak aynı görüşleri paylaşmadıkları söylenebilir. Aynı zamanda yöntem, teknik ve araç-gereçler belirlenirken her iki grubun ihtiyaçlarına aynı ölçüde cevap verecek nitelikte seçilmemiş olduğu düşünülebilir.

Katılımcıların daha önceden bir halk eğitim merkezi kursuna katılmış olup olmama durumlarına göre destek ve sosyal etkinlikler hakkındaki görüşleri arasında .05 anlamlılık düzeyinde bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Bu bulguya göre kurs tecrübesi olan ve olmayan katılımcılar destek ve sosyal etkinlikler hakkında aynı görüşü paylaşmamaktadırlar denilebilir. Ayrıca destek ve sosyal etkinliklerin her iki grubun ihtiyaçlarına cevap verecek nitelikte düzenlenmiş olmadığı görüşü akla getirilebilir.

Katılımcıların önceden kurs tecrübesine sahip olup olmama durumlarına göre programın zamanlaması hakkında .05 anlamlılık düzeyinde bir farklılık olmadığı belirlenmiştir (Bkz. Tablo 14). Bu bulguya göre daha önceden kursa katılmış olanlarla olmayanlar programın zamanlaması hakkında aynı görüşü paylaşmaktadırlar denilebilir. Ayrıca programın zamanlaması kurs tecrübesine sahip olan ve olmayan katılımcılara uygun olarak düzenlenmiştir denilebilir.

Katılımcıların önceden kurs tecrübesine sahip olup olmama durumlarına göre öğretim elemanlarının davranışları hakkındaki görüşlerinde .05 anlamlılık düzeyine göre farklılık olduğu belirlenmiştir. Bu bulguya göre kurs tecrübesine sahip olan ve olmayan katılımcıların öğretim elemanlarının davranışları hakkında aynı görüşlere sahip olmadıkları söylenebilir. Aynı zamanda öğretim elemanları kurs tecrübesine sahip olan katılımcılarla, olmayan katılımcıların ihtiyaçlarına aynı derecede cevap verememişlerdir şeklinde düşünebilir.

Katılımcıların önceden kurs tecrübesine sahip olup olmama durumlarına göre kursta başarının değerlendirilmesi ile ilgili görüşlerinde .05 anlamlılık düzeyine göre farklılaşma olduğu belirlenmiştir. Bu bulguya göre kurs tecrübesi olanlarla olmayanların değerlendirme ile ilgili görüşlere aynı oranda katılmadıkları söylenebilir. Ayrıca değerlendirmenin her iki grubun özellikleri gözönünde bulundurulmadan yapıldığını göstermektedir denilebilir.

d. Katılımcıların daha önceden dikiş bilip bilmeme durumlarına göre eğitim programı hakkındaki görüşleri

Katılımcıların önceden dikiş bilip bilmeme durumlarına göre eğitim programı ile ilgili görüşlerine ilişkin varyans analizi sonuçları Tablo 15'de verilmiştir.

Katılımcıların kursa gelmeden önce dikiş bilip bilmeme durumlarına göre amaçlar hakkındaki görüşleri arasında .05 anlamlılık düzeyinde bir farklılık olmadığı belirlenmiştir. Bu bulguya göre önceden dikiş bilen ve bilmeyen katılımcılar amaçlara ulaşıldığında aynı oranda inanmaktadırlar denilebilir. Ayrıca her iki grubun görüşlerinde farklılık olmaması amaçların her iki grubun özelliklerinin dikkate alınarak belirlenmiş olduğu şeklinde yorumlanabilir.

TABLO 15
KATILIMCILARIN DİKİŞ BİLİP BİLMEME DURUMLARINA GÖRE
EĞİTİM PROGRAMI İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN VARYANS ANALİZİ
SONUÇLARI

	Değişkenlik Kaynağı	Serbestlik Derecesi	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	F	Anlamlılık Düzeyi
Dikiş/Amaçlar Bilip Bilmeme	Gruplararası	3	1.7578	.5859	2.5859	>.05
	Gruplarıçi	183	51.0888	.2792		
	Toplam	186	52.8466			
Dikiş/İçerik Bilip Bilmeme	Gruplararası	3	.4461	.1487	.5377	>.05
	Gruplarıçi	183	50.6107	.2766		
	Toplam	186	51.0568			
Dikiş/Yön.-Tek. Ar.Ger. Bilip Bilmeme	Gruplararası	3	.3640	.1213	.2518	>.05
	Gruplarıçi	183	88.1912	.4819		
	Toplam	186	88.5552			
Dikiş/Des. ve Sos. Etk. Bilip Bilmeme	Gruplararası	3	3.4323	1.1441	1.3380	>.05
	Gruplarıçi	183	150.8414	.8243		
	Toplam	186	154.2737			
Dikiş/Zamanlama Bilip Bilmeme	Gruplararası	3	3.5218	1.1739	.1312	>.05
	Gruplarıçi	183	1638.0450	8.9511		
	Toplam	186	1641.5668			
Dikiş/Öğr. Elm. Davranış. Bilip Bilmeme	Gruplararası	3	4.9811	1.6604	4.3331	<.05
	Gruplarıçi	183	70.1228	.3832		
	Toplam	186	75.1039			
Dikiş/Başar. Değerl. Bilip Bilmeme	Gruplararası	3	1.2624	.4208	.8235	>.05
	Gruplarıçi	183	93.5050	.5110		
	Toplam	186	94.7674			

f tablo= 2.65

Katılımcıların kursa gelmeden önce dikiş bilip bilmeme durumlarına göre içerikle ilgili görüşleri arasında .05 anlamlılık düzeyine göre farklılık olmadığı belirlenmiştir (Bkz. Tablo 15). Bu bulguya göre önceden dikiş bilen ve bilmeyen katılımcıların konuların içerikte bulunmasını aynı oranda gerekli görmüş oldukları söylenebilir. Aynı zamanda program düzenleyicilerin içeriği düzenlerken her iki grubun özelliklerini gözönünde bulundurmuş oldukları akla gelebilir.

Katılımcıların önceden dikiş bilip bilmeme durumlarına göre programda kullanılan yöntem, teknik ve araç-gereçlerle ilgili görüşleri arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık olmadığı belirlenmiştir. Bu bulguya göre her iki grubun yöntem, teknik ve araç-gereçlerle ilgili görüşlere aynı oranda katılmış oldukları söylenebilir. Ayrıca program düzenleyici ve öğreticilerin yöntem, teknik ve araç-gereçlerin seçiminde her iki grubun özelliklerini gözönünde bulundurdıkları akla gelebilir.

Katılımcıların önceden dikiş bilip bilmeme durumlarına göre programda yer alan destek ve sosyal etkinliklerle ilgili görüşleri arasında .05 anlamlılık düzeyine göre bir farklılık olmadığı belirlenmiştir. Bu bulgu önceden dikiş bilen ve bilmeyen katılımcıların, destek ve sosyal etkinlikler hakkında aynı görüşü paylaştıklarını göstermektedir denilebilir. Aynı zamanda destek ve sosyal etkinlikler her iki grubun özellikleri ve ihtiyaçları gözönünde bulundurularak düzenlenmiştir şeklinde yorumlanabilir.

Katılımcıların önceden dikiş bilip bilmeme durumlarına göre programın zamanlaması ile ilgili görüşleri arasında .05 anlamlılık düzeyine göre farklılık olmadığı belirlenmiştir. Bu bulguya göre programın zamanlaması ile ilgili görüşlere her iki grup da aynı oranda katılmışlardır denilebilir. Ayrıca program düzenleyici ve öğreticilerin zamanlamayı yaparken önceden dikiş bilen ve bilmeyen katılımcıların ihtiyaçlarını dikkate almış oldukları söylenebilir.

Katılımcıların önceden dikiş bilip bilmeme durumlarına göre öğretim elemanlarının davranışları hakkındaki görüşleri arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık olmadığı belirlenmiştir. Bu bulguya göre önceden dikiş bilen ve bilmeyen katılımcıların öğretim elemanlarının davranışları ile ilgili olarak aynı görüşleri paylaştıkları söylenebilir. Ayrıca öğretim elemanlarının, dikiş bilen ve bilmeyen katılımcıların ihtiyaçlarına uygun davranışlar gösterdikleri görüşü akla gelebilir.

Katılımcıların önceden dikiş bilip bilmeme durumlarına göre kursta başarının değerlendirilmesi ile ilgili görüşleri arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık olmadığı belirlenmiştir. Bu bulguya göre önceden dikiş bilen ve bilmeyen katılımcılar değerlendirme ile ilgili görüşlere yaklaşık olarak aynı oranda katılmışlardır denilebilir. Aynı zamanda değerlendirme ile ilgili görüşler arasında farklılık olmaması, değerlendirmenin her iki grubun özelliklerinin dikkate alınarak yapılmış olduğu görüşünü akla getirebilir.

Bu bulguların yorumu ile araştırmanın "katılımcıların eğitim programı ile ilgili görüşleri; yaşları, öğrenim düzeyleri, daha önce bir kursa katılmış olup olmama, önceden dikiş bilip bilmeme durumlarına göre farklılık göstermekte midir?" alt problemiyle ilgili olarak katılımcıların bazı görüşlerinin birbirine uymadığı açıklanmaya çalışılmıştır.

BÖLÜM IV

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde elde edilen bulguların yorumuna dayalı sonuçlar belirtilmiş ve öneriler sunulmuştur.

Sonuçlar

Araştırma sonunda elde edilen bulgular ve bunların yorumuna dayalı olarak her bir alt probleme ait elde edilen sonuçlar şöyledir:

1. Temel Giyim Kursu'na katılan katılımcılar eğitim programının amaçlarına ulaşıldığına yüksek oranda katılmışlardır. Amaçlarla ilgili görüşlerin aritmetik ortalaması 5 üzerinden 4.07'dir. Bu ortalama katılımcıların programın amaçlarına iyi derecede ulaşıldığına inandıklarını göstermektedir. Buna göre program düzenleyicilerin ve öğreticilerin programın amaçlarına ulaşılması için gereken önlemleri çok iyi değil de iyi derecede aldıkları ortaya çıkmıştır.

2. Katılımcılar programın içeriğinin iyi seçildiği görüşündedirler. İçeriğin katılımcıların beklentilerine uygun ve iyi seçildiği ortaya çıkmıştır. Program düzenleyici ve öğreticilerin içeriğin seçiminde uyulacak ölçütlere çok iyi değil de iyi derecede uyduğu belirlenmiştir.

3. Araştırma sonunda öğretme-öğrenme süreci ile ilgili olarak elde edilen sonuçlar şöyledir:

a. Katılımcıların programda kullanılan yöntem, teknik ve araç-gereçlerle ilgili olarak orta derecede olumlu görüşlere sahip oldukları belirlenmiştir. Ancak bulgular tek tek incelendiğinde, yöntem ve tekniklere ilişkin görüşlerin olumlu, araç-gereçlerle ilgili görüşlerin olumsuz olduğu görülmüştür. Görüşlerin ortalaması alındığında programda kullanılan yöntem, teknik ve araç-gereçlerle ilgili görüşlerin orta derecede olduğu ortaya çıkmıştır.

b. Programda yer alan destek ve sosyal etkinliklerin katılımcıların beklentilerine orta derecede uygun olduğu belirlenmiştir. Yani program düzenleyici ve öğreticilerin destek ve sosyal etkinliklerle ilgili düzenlemeleri orta derecede gerçekleştirdikleri ortaya çıkmıştır.

c. Programın zamanlamasının katılımcıların beklentilerine iyi derecede uygun olduğu görülmüştür. Yani program düzenleyicilerin programın zamanlamasını katılımcıların beklentilerine çok iyi değil de iyi derecede olarak düzenledikleri ortaya çıkmıştır.

d. Katılımcıların görüşlerine göre, öğretim elemanları öğretime ilişkin davranışları de iyi derecede göstermektedir.

4. Katılımcıların görüşlerine göre kursta başarının saptanması için yapılan değerlendirmelerin yeterliliğinin iyi derecede olduğu ortaya çıkmıştır.

5. Katılımcıların yaşlarına göre amaçlar hakkındaki görüşlerinde anlamlı bir fark bulunmuştur. Yaşlara göre içerik, öğretme-öğrenme süreçleri ve değerlendirme hakkında anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir. Katılımcıların öğrenim durumlarına göre amaçlar ve içerik hakkındaki görüşlerinde anlamlı bir fark olduğu belirlenmiş; öğretme-öğrenme süreçleri ve değerlendirme ile ilgili olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır. Katılımcıların önceden bir halk eğitimi merkezi kursuna katılmış olup

olmama durumlarına göre amaçlar, içerik, yöntem, teknik ve araç-gereçler, destek ve sosyal etkinlikler, öğretim elemanlarının davranışları ve değerlendirme ile ilgili görüşlerinde anlamlı bir fark bulunmuştur. Katılımcıların önceden bir kursa katılmış olup olmama durumlarına göre zamanlama ile ilgili görüşleri arasında anlamlı bir farkın olmadığı belirlenmiştir. Katılımcıların önceden dikiş bilip bilmeme durumlarına göre öğretim elemanlarının davranışları hakkındaki görüşlerinde anlamlı bir fark bulunmuş; programın diğer boyutlarıyla ilgili olarak anlamlı bir farkın olmadığı belirlenmiştir.

Öneriler

Araştırma sonunda elde edilen bulgular ve sonuçlara göre geliştirilen öneriler aşağıda verilmiştir:

1. Amaçlara çok iyi derecede ulaşılmasını sağlamak için, amaçlar belirlenirken katılımcıların özellikleri gözönünde bulundurulmalı ve amaçların ulaşılabilir nitelikte olması sağlanmalıdır. Ayrıca program düzenleyici ve öğreticiler amaçlara çok iyi derecede ulaşmayı sağlayıcı tedbirler almalıdırlar. Bunun için de katılımcıları amaçlara ulaştıracak olan eğitim durumları en etkili ve verimli şekilde düzenlenmelidir.
2. Katılımcılar içeriğin ihtiyaçlarına iyi derecede uygun olduğunu belirtmişlerdir. İçeriğin, iyi durumdan çok iyi duruma gelebilmesi için, katılımcı ihtiyaçlarına uygun hale getirilmesine özen gösterilmelidir.

3. Katılımcıların öğretme-öğrenme süreçleri ile ilgili görüşlerini daha iyi bir hale getirmek için önerilenler şunlardır:

a. Katılımcılar programda kullanılan yöntem, teknik ve araç-gereçlerle ilgili olarak orta derecede olumlu görüşlere sahiptirler. Öğrencileri amaçlara ulaştırmada büyük öneme sahip olan yöntem, teknik ve araç-gereçler en iyi bir şekilde tespit ve temin edilerek işe koşulmalıdır. Programın amaçlarına ulaşmak, beklenen verimi elde edebilmek için kullanılan yöntem ve tekniklerin konuların özelliğine uygun olarak seçilmesine özen gösterilmeli, öğrenci beklentilerine uygun yöntem ve teknikler kullanılmalıdır. Öğreticiler kullandıkları yöntem ve teknikleri sürekli gözden geçirmeli, öğretim yöntem ve teknikleri konusunda eğitim almış olmalıdır.

Katılımcılar tarafından yetersiz bulunan araç-gereçler yeterli hale getirilmelidir. Bunun için meslek ve beceri eğitiminde büyük önem taşıyan ve halen elde mevcut olan araç-gereçleri en etkili ve verimli şekilde kullanmaya çalışmalı; ayrıca yeni araç-gereç temini yönüne gidilmelidir. Özellikle bozuk olan ve kullanılmayan dikiş makineleri ve ütüler tamir edilerek öğretimde bunlardan yararlanma yoluna gidilmelidir. Bunun yanısıra kurs yöneticileri ve bakanlık yetkililerinin dikkati çekilerek; sayıca yetersiz durumda olan dikiş makinesi ve ütü sayısının arttırılmasına çalışılmalıdır.

b. Programda destek ve sosyal etkinliklerle ilgili görüşleri orta dereceden çok iyi duruma getirmek için derslerin işlendiği sınıf ve atelyeler aydınlatma, havalandırma ve oturacak yerler açısından daha iyi düzenlenmiş olmalıdır. Sınıftaki öğrenci sayısı konuları öğrenme ve uygulama yapma açısından engel oluşturmayacak bir şekilde belirlenmelidir. Ayrıca dersler dışında çeşitli sosyal etkinliklere yer verilmelidir.

- c. Programın zamanlamasını iyi durumdan çok iyi duruma getirmek için, her öğrencinin konuları öğrenmede farklı sürelerle ihtiyaç duyduğu gözönünde bulundurularak her bir öğrenciye, ihtiyaç duyduğu zaman tanınmalıdır. Ayrıca program için belirlenen zamanı en iyi şekilde kullanmaya çalışmalı, kullanılan zaman diliminde etkili ve verimli bir öğretim gerçekleştirmeye özen gösterilmelidir.
- d. Programdaki öğretim elemanlarının davranışlarıyla ilgili görüşleri iyi durumdan çok iyi duruma getirmek için, öğretim-öğrenme sürecinin en önemli değişkenlerinden biri olan öğretmenlerin, öğretim hizmetini en iyi şekilde sunabilecek nitelikte yetişmiş kişiler arasından seçilmesine özen gösterilmelidir. Ayrıca öğretmenler zaman zaman hizmetiçi eğitimden geçirilerek bilgi ve pratik uygulama dengesini sağlama, dersleri ilgi çekici hale getirme, ilgi ve dikkati canlı tutma, dönüt, ipucu, pekiştirme verme gibi öğretim hizmetini daha nitelikli bir şekilde sunma konusunda yetiştirilmelidirler. Ayrıca kursun yetişkinlere yönelik olduğu gözönüne alınarak öğretmenler, yetişkin eğitimi konusunda yetiştirilmelidirler.
4. Programın amaçlarına ulaşıp ulaşılmadığı hakkında karara varmada ve program değerlendirmede büyük önem taşıyan başarı değerlendirmesinin iyi durumdan çok iyi duruma getirilmesi gerekir. Bunun için değerlendirmelerin biten her ünitenin sonunda yapılmasına, öğretimi yapılan tüm konuları kapsamına dikkat edilmeli, nelerin değerlendirileceği ve değerlendirmede esas alınacak ölçütlerin neler olacağı değerlendirme yapılmadan belirlenmiş olmalıdır. Ayrıca etkili ve amacına hizmet eden bir değerlendirme yapabilmek için öğretmenler ölçme ve değerlendirme konusunda yetiştirilmelidir.

5. Eğitim programını hazırlarken katılımcıların yaşları, öğrenim durumları, önceden bir halk eğitimi merkezi kursuna katılmış olup olmama ve önceden dikiş bilip bilmeme gibi kişisel özellikleri dikkate alınmalıdır. Özellikle amaçlar belirlenirken yaş ve öğrenim durumu; içerik belirlenirken öğrenim durumu ve kurs tecrübesine sahip olma; değerlendirme yapılırken kurs tecrübesine sahip olma gibi kişisel özellikler gözönünde bulundurulmalıdır. Ayrıca öğretim elemanları, öğretim sürecindeki davranışları sırasında katılımcıların kurs tecrübesine sahip olma ve önceden dikiş bilip bilmeme durumlarını gözönünde bulundurmalıdırlar.
6. Eğitim programı ile etkileşimde bulunan gruptan katılımcıların program hakkındaki görüşlerinin alınmasının yanısıra; bir programı değerlendirebilmek için, sözkonusu programla etkileşimde bulunan diğer grupların da özellikle öğretmenlerin ve yöneticilerin de görüşleri alınmalıdır.

Başka araştırmalara ışık tutabilmek için önerilenler ise şöyledir:

- 7a. Bu araştırmada kursta kullanılan araç-gereçlerin yetersiz olduğu ortaya çıkmıştır. Yapılacak yeni araştırmalarda hangi araç-gereçlerin yetersiz olduğu ve bunları yeterli hale getirmek için neler yapılması gerektiği konuları incelenebilir.
- 7b. Halk eğitimi merkezlerinde uygulanmakta olan diğer eğitim programlarını da değerlendirecek araştırmalar yapılmalıdır. Bu program hakkında katılımcı görüşleri ve diğer ilgililerin (örneğin; öğretmenler, yöneticiler) görüşlerine başvurulabilir.

KAYNAKÇA

- Aydın, Semiha. "Pratik Kız Sanat Okulları Giyim Bölümü Giyim Temel Kursu Yetiştirilmesinin Değerlendirilmesi." Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi, 1987.
- Ayhan, Serap. "Halk Eğitiminde Katılma: Ankara'daki Halk Eğitimi Merkezleri'nde Açılan Kurslara Katılanların Özellikleri, Katılmalarını Gündüleyen Etmenler ve Programlara İlişkin Görüşleri," *Eğitim ve Bilim*, 77, 71-79, 1993.
- Başaran, İ. Ethem. *Eğitime Giriş*. Ankara: Sevinç Matbaası, 1987.
- Bilen, Mürüvvet. "Kız Teknik Yüksek Öğretmen Okulu'nda Okutulmakta Olan Ev Yönetimi Dersinin Değerlendirilmesi." Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi, 1974.
- Boz, Hayat Avcı. "Ankara İli Halk Eğitimi merkezi Öğretmenlerinin Yetiştirme, Yönetim ve Çalışma Koşullarına ilişkin Sorunları, *Eğitim ve Bilim*, 70, 39-43, 1988.
- Bülbül, Sudi. *Halk Eğitimi*. Editör: Hikmet Seçim. Eskişehir: Açıköğretim Fakültesi Yayınları, 1991.
- Büyükkaragöz, Savaş ve Cuma Çivi. *Genel Öğretim Metodları*. Konya: Atlas Kitabevi, 1994.
- Çilenti, Kamuran. *Eğitim Teknolojisi ve Öğretim*. Ankara: Kadioğlu Matbaası, 1988.

Devlet Planlama Teşkilatı. **Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (1963-1967)**.
Ankara: DPT Yayınları, 1963.

----- **İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (1968-1972)**. Ankara: DPT Yayınları, 1968.

----- **Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı (1973-1977)**. Ankara: DPT Yayınları,
1973.

----- **Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı (1978-1983)**. Ankara: DPT Yayınları,
1978.

----- **Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (1985-1989)**. Ankara: DPT Yayınları,
1985.

----- **Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planı (1990-1994)**. Ankara: DPT Yayınları,
1990.

Erden, Münire. **Eğitimde Program Değerlendirme**. Ankara: Personel
Eğitim Merkezi Yayını, 1993.

Ertürk, Selahattin. **Eğitimde Program Geliştirme**. Ankara: Meteksan
Matbaacılık, 1991.

Fidan, Nurettin. **Okulda Öğrenme ve Öğretme**. Ankara: Alkım
Yayıncılık, 1985.

Fidan, Nurettin ve Münire Erden. **Eğitime Giriş**. Ankara: Meteksan
Matbaacılık, 1993.

Geray, Cevat. **Halk Eğitimi**. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi,
1978.

Kaptan, Saim. **Bilimsel Araştırma Teknikleri**. Ankara: Ayyıldız Matbaası, 1973.

Karasar, Niyazi. **Bilimsel Araştırma Yöntemi**. Beşinci Basım. Ankara: 3A Araştırma Eğitim Danışmanlık Ltd., 1994.

----- ., **Araştırmalarda Rapor Hazırlama**. Ankara: Bahçelievler P.K. 33, 1991.

Kılıç, Eşref. "Yaygın Eğitim," **Cumhuriyet Döneminde Eğitim**. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 1983, ss. 469-491.

MEB. **Halk Eğitimi Merkezleri Temel Giyim Kursu Eğitim Programı**. Ankara: Mesleki ve Teknik Açıköğretim Okulu Matbaası, 1994.

-----1. **Milli Eğitim Şurası**. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 1991.

-----4. **Milli Eğitim Şurası**. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 1991.

-----6. **Milli Eğitim Şurası**. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 1991.

-----7. **Milli Eğitim Şurası**. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 1991.

EKLER

T.C.
ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.30.2.ANA.0.EI.00.00-412/520

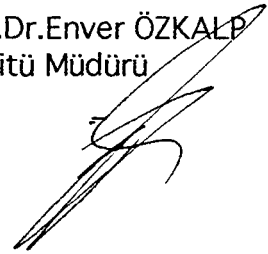
Tarih: 29.05.1996

İlgili Makama,

Enstitümüz Eğitim Bilimleri (Eğitim Programları ve Öğretim) Yüksek Lisans öğrencilerinden **Esma ÜRKMEZ**, "Halk Eğitim Merkezlerinde Uygulanan Temel Giyim Kursu Eğitim Programının Katılımcı Görüşleri Açısından Değerlendirilmesi" konulu tezi için araştırma yapmak istemektedir.

Bu öğrencinin tezi ile ilgili araştırma yapabilmesi için gerekli izin verilmesini ve yardımcı olunmasını arz ve rica ederim.

Prof.Dr.Enver ÖZKALP
Enstitü Müdürü

Y. C.
EMELİ EĞİTİM BAKANLIĞI
S E Y H A H
HALK EĞİTİMİ MERKEZİ VE AKŞAM SANAT OKULU
MÜDÜRLÜĞÜ

İLGİLİ MAKAMA

Dilekçe Sahibi Esmâ ÜRKMEZ Müdürlüğümüzce 1995-1996 Eğitim Öğretim yılında Çeşitli yerlerde açılan Temel Giyim kurslarında tezi ile ilgili araştırmalarını 15.25-Mayıs 1996 aylarında yapmıştır.

İş bu belge ilgilinin istegi üzerine verilmiştir. 27.5.1996

Müeyyen Yeter ÖZKAYA
Seyhan Halk Eğitimi Merkezi
ve Akşam Sanat Okulu Müdür Yr.

T.C
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü

**HALK EĞİTİMİ MERKEZLERİ
TEMEL GİYİM KURSU
EĞİTİM PROGRAMI**

Kurslar Şubesi
Şubat 1994

GENEL AÇIKLAMALAR

İnsan hayatında beslenme ve barınma ihtiyaçları kadar önem taşıyan giyim, tarih kadar eski olan bir konudur. Tarihin ilk dönemlerinde tabiata karşı korunmak için giyinen insanlar, daha sonraları süslenmek amacıyla giyinmeye başlamışlardır. Endüstri çağı öncesinde, fertlerin basit imkânlarla karşılamaya çalıştıkları giyim ihtiyaçları, endüstri alanında meydana gelen gelişmelerin sayesinde kumaşların fabrikada dokunması ve boyanması, dikiş makinasının icadı ile ayrı bir önem kazanmıştır.

Ülkelerin ekonomik ve teknik alandaki gelişmeleri, endüstri ve ticaret alanındaki gelişmelere bağlıdır. Ülkemiz endüstrisinin içerisinde giyim meslek alanının önemli yeri vardır. Giyim meslek alanındaki gelişmelere paralel olarak, sektörün kalifiye eleman ihtiyacı da aynı oranda artmıştır.

Bu ihtiyaçtan hareketle, Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü'ne bağlı taşra teşkilatı olan Halk Eğitimi Merkezleri bünyesinde giyim kurslarının uygulamaya konulması planlanmıştır.

Giyim meslek dalının her bölümü için ayrı ayrı düzenlenecek kursları tamamlayanlar, kendisinin ve çevresinin giyim ihtiyaçlarını karşılayabilir, giyim ile ilgili bir işte çalışabilecek beceriyi kazanır veya kendi işini kurabilecek birikime sahip olur.

Öncelikle kırsal bölgeler olmak üzere ülkemizin tüm yerleşim birimlerine yaygınlaştırılacak giyim kurslarına katılacaklarda T.C. vatandaşı olmak, en az 13 yaşında olmak şartları aranacaktır. Kursiyerlerde eğitim düzeyi aranmayacak, okur-yazar olmayan vatandaşlarımız kursta başarı değerlendirmesine tabi tutulmayacaklardır. Bu durumda olanlara kurs sonunda "**Kursa Katılma Belgesi**" tanzim edilip verilecektir.

Teorik ve uygulamalı toplam 640 saat süreli olan kurs programının hazırlanmasında kursiyerlerin yaş, eğitim düzeyi ve ihtiyaçları dikkate alınmıştır.

Mesleki teorik ve uygulamalı konuların yanısıra, kursiyerlerin, yaş, eğitim düzeyi ve ihtiyaçları doğrultusunda; Vatandaşlık Bilgisi, Ev Ekonomisi ve Beslenme, Turizm, Anne Eğitimi, Çevre Sağlığı, İlk Yardım, Elektrikli Ev Aletlerinin Bakım ve Onarımı, Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi konularından talep edilenler, kurs süresince işlenecektir.

Kırsal bölgelerde düzenlenen kurslar ile eğitim düzeyi düşük vatandaşlarımızın devam ettikleri meslek kurslarında, yukarıda yazılı destek programlara zorunlu olarak yer verilecektir.

Mesleki teorik ve uygulamalı konuların yanısıra uygulanacak destek programlarının süresi, toplam kurs süresinin 1/5 oranını geçmeyecektir.

Programdaki teorik ve pratik eğitim, merkezin kendi atölyesinde yürütülecek, imkân bulunduğu takdirde çevredeki işyeri ve atelyelerde uygulamalı eğitim yaptırılabilir.

Programın muhtevasını amaçlar, açıklamalar ve işlenecek konular teşkil etmektedir. Bu program giyim branşındaki öğretmen veya usta öğreticiler tarafından yürütülecektir. Giyim branşında yeterli sayıda öğretmen veya usta öğretici bulunmadığı takdirde Bakanlıkça açılan monitör yetiştirme ve usta öğretici yetiştirme kurslarını başarı ile tamamlayan elemanlar görevlendirilebilir. Öğretmen veya usta öğreticiler amaçlar ve açıklamalarda yer alan hususlara dikkat etmelidirler.

Konuların işlenmesinde kursiyerlerin eğitim seviyesi ve ihtiyaçları dikkate alınmalıdır. Kursiyerlerin meslek dalında yetiştirilmelerinin yanısıra meslek ahlâkı ve meslek kültürü verilmesi de ihmal edilmeyecektir.

TANIM

Temel Giyim Kursu kursiyerlere; giyimın önemini tanıtan, giyimle ilgili temel mesleki beceri ve iş alışkanlıkları kazandıran, giyimde kullanılan araç gereçlerin tanımı, bakımı ve basit onarımı ile ilgili bilgi ve beceri kazandıran ve çalışmalarda ekonomik olma ilkesini benimseten, endüstri alanında ihtiyaç duyulan nitelikli eleman yetiştirilmesini, bununla birlikte istihdam imkanı ve kolaylığı sağlayan 640 saatlik eğitim ve öğretim programıdır.

AMAÇLAR

Bu kursu başarı ile tamamlayan kursiyer;

1. Giyimle ilgili temel bilgi, beceri ve iş alışkanlıkları kazanır.
2. Giyimde kullanılan araç ve gereçleri tanır, bakımı ve gerektiğinde basit onarımını yapma becerisini kazanır.
3. İnsan vücudunun fiziksel özelliklerini ve vücut yapısının giyim seçimine etkisini bilir.
4. Ölçü alma, kalıp hazırlama, model uygulama tekniklerini kavrar.
5. Kumaş çeşitlerini tanır, özelliklerini bilir. Model ve vücut özelliğine göre kumaş seçimini ve hesabını yapar.
6. Kalıbı kumaşa uygulama tekniklerini bilir, uygulama becerisini kazanır.
7. Kontrole hazırlar, kontrol ve prova yapar.
8. Düzgün makina çekme, iç temizliği, baskı tekniklerinin önemini kavrar ve uygulama becerisini kazanır.
9. Kapama tekniklerini ilik açma düğme dikme tekniklerini bilir.
10. Giysi çeşidine uygun süsleme tekniklerini bilir, uygular.

11. Bitmiş ütü yapma tekniği ile ilgili teknik bilgi ve beceri kazanır, önemini bilir.
12. Giyimın sağlıkla ilişkisini kavrar.
13. Kendisinin ve ailesinin giysilerini, öğrendiği temel bilgi ve becerileri kullanarak diker, ailesine ekonomik katkı sağlar.
14. İyi iş alışkanlıkları ile çalışma disiplini kazanır.
15. Çalışırken zaman, enerji ve malzeme kullanmada ekonomik olma alışkanlığı kazanır.
16. Düzenli çalışma alışkanlığı kazanır.

UYGULAMA İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR

1. Giyim alanı tanıtılarak temel bilgi, beceri, tavır ve meslekî alışkanlıklar kazandırılacaktır.
2. Giyimde kullanılan araç gereç ve makinelerin tanıtılması, kullanılması, bakımı, basit onarımı ile ilgili bilgiler verilecek ve makinada dikiş dikme egzersizleri yaptırılacaktır.
3. Vücut özellikleri tanıtılacaktır.
4. Hatasız ölçü alma ve kalıp hazırlaması sağlanacaktır.
5. Her ünite de temel kalıp üzerine çeşitli modeller uygulanacaktır.
6. Kumaş çeşitleri tanıtılacak, özellikleri basit deneylerle gösterilecektir.
7. Modele ve vücut özelliğine göre kumaş seçimi öğretilecek, kumaş hesabı yaptırılacaktır.
8. Kalıbı kumaşa uygulama teknikleri gösterilecektir.
9. Kontrole hazırlama, kontrol ve prova yapma esasları uygulanacaktır.

10. Kapama teknikleri, ilik açma düğme dikme teknikleri uygulatılarak öğretilecektir.

11. Bitmiş ütü yapma teknikleri, sırasına uygun, gösterilecek ve uygulatılacaktır.

12. Programda yer alan, mesleki teorik üniteler ve uygulamalı üniteler paralel yürütülecektir.

13. Programda yer alan, mesleki uygulama üniteleri işlenirken, bilgi ve beceri konuları giyim çeşitleri üzerinde uygulatılarak kavratılacaktır.

14. Uygulamalı eğitim sırasında işlemleri, öğretmen bizzat yaparak gösterecektir.

15. Kursiyerlerin, uygulamada elde var olan malzemeleri değerlendirmeleri sağlanacaktır.

16. Konular işlenirken kursiyerin ilgi, yetenek, bilgi ve becerileri geliştirilerek yenilikleri izlemeleri dolayısıyla, çeşitli teknik ve biçimlerle özgün ürünler ortaya koymaları sağlanacaktır.

17. Programda yer alan konuları basın ve yayın organlarından takip etmeleri teşvik edilecektir.

18. İyi iş alışkanlıkları ve çalışma disiplini kazandırılacaktır.

19. Çalışırken zaman ve enerjiyi iyi kullanma ve malzemede ekonomik olma alışkanlığı kazandırılacaktır.

**TEMEL GİYİM KURSU EĞİTİM PROGRAMINDA
UYGULANACAK ÜNİTE VE SÜRELER**

Ünite No	MESLEKİ TEORİK ÜNİTELER	Süre (Saat)
I	Giyimde Temel Bilgiler	12
II	İnsan Vücudunun Tanıtılması ve Vücut Tipleri	12
III	Giyimde Kullanılan Araç ve Gereçler	12
IV	Makine Bilgisi	12
V	Kalıp Elde Etme Teknikleri	12
VI	Temel Dikiş Teknikleri	16
VII	İlik Açma Düğme Dikme Teknikleri	16
VIII	Etek	12
IX	Bluz	12
X	Gecelik	12
XI	Çocuk Elbisesi	12
XII	Basit Elbise	12
XIII	Erkek Pijaması	12
XIV	Türk Bayrağı	12
T O P L A M		176
MESLEKİ UYGULAMALI ÜNİTELER		
I	Makine Bilgisi	16
II	İlik Açma – Düğme Dikme Teknikleri	20
III	Etek	60
IV	Bluz	80
V	Gecelik	60
VI	Çocuk Elbisesi	68
VII	Basit Elbise	64
VIII	Erkek Pijaması	64
IX	Türk Bayrağı	32
T O P L A M		464
G E N E L T O P L A M		640

MESLEKİ TEORİK ÜNİTELER

ÜNİTE I GIYİMDE TEMEL BİLGİLER

KONULAR

A- Giyim alanında kullanılan temel terimler

1. Giyimin tanımı ve bölümleri,
2. Dış giyimin tanımı ve bölümleri,
3. İç giyimin tanımı ve bölümleri,
4. Hazır giyimin tanımı,
5. Sipariş (ısmarlama) giyimin tanımı.

B- Giyimin günümüze kadar geçirdiği safhalar

1. Cumhuriyetten önce giyim özellikleri,
2. Cumhuriyetten sonra giyim özellikleri,
3. Teknoloji ve moda akımına göre giyim özellikleri,

C- Giyimin endüstri ve aile ekonomisindeki yeri ve önemi

D- Giyim seçimini etkileyen faktörler

ÜNİTE II İNSAN VÜCUDUNUN TANITILMASI VE VÜCUT TIPLERİ

KONULAR

A- İnsan vücudunun fiziki özellikleri

1. Yaş ve cinsiyete göre vücut tipleri,
2. Yaş ve cinsiyete göre vücut özellikleri,

B- Vücut özelliklerinin giyim seçimine etkisi

1. Kumaş seçimine etkisi,
2. Model seçimine etkisi,
3. Renk ve desen seçimine etkisi,

ÜNİTE III

GİYİMDE KULLANILAN ARAÇ VE GEREÇLER

KONULAR

A- Giyimde kullanılan araçların tanımı ve gruplandırılması

1. Yazılı araçlar,
2. Ölçü almada kullanılan araçlar,
3. İşaretlemede kullanılan araçlar,
4. Biçki yaparken kullanılan araçlar,
5. Kontrol ve prova yaparken kullanılan araçlar,
6. Dikiş dikmede kullanılan araçlar,
7. Ütülemede kullanılan araçlar.

B- Giyimde kullanılan araç gereçlerin tanımı ve gruplandırılması

1. Kumaşlar,
 - a) Kumaş liflerinin hammaddelerine göre sınıflandırılması.
 - Bitkisel liflerden elde edilen kumaşlar,
 - Hayvansal liflerden elde edilen kumaşlar,
 - Sentetik liflerden elde edilen kumaşlar,
 - Madensel liflerden elde edilen kumaşlar.
 - b) Kumaş liflerini basit deneylerle ayırt etme yöntemi,
 - c) Piyasada kullanılan kumaşların isimleri ve özellikleri,
2. Kapama gereçleri (Düğme, çıt-çıt, fermuar, vb.),
3. İplikler,
 - a) İplik çeşitleri,
 - b) İplik seçiminde dikkat edilecek hususlar.

ÜNİTE IV MAKİNE BİLGİSİ

KONULAR

A- Dikiş makinesinin çeşitleri

1. Çalışma şekillerine göre dikiş makinesi çeşitleri.

- a) El dikiş makinesi,
- b) Ayaklı dikiş makinesi,
- c) Motorlu dikiş makinesi,
- d) Sanayi tipi dikiş makinesi,

2. Yaptığı işe göre dikiş makinesi çeşitleri.

- a) Kumaş diken makineler,
- b) Deri diken makineler,
- c) Kürk diken makineler,
- d) Ayakkabı diken makineler,
- e) Şapka diken makineler,
- f) Nakış yapan makineler,
- g) İlik açan makineler,
- h) Düğme diken makineler.

B- Dikiş makinesinin bölümleri

1. Üst bölüm,
2. Alt bölüm.

C- Dikiş makinesinin basit bakımı ve temizliği

1. Günlük basit bakımı ve temizliği,
2. Aylık ve yıllık bakımı.

D- Basit dikiş arızaları, nedenleri ve giderilmesi

ÜNİTE V KALIP ELDE ETME TEKNİKLERİ

KONULAR

A- Kalıp elde etme teknikleri ve özellikleri

B- Biçki sistemleri ve özellikleri

C- Sistemin getirdiği ölçü alma teknikleri

1. Genişlik ölçüleri,
2. Uzunluk ölçüleri,
3. Kişinin ölçü almaya hazırlanması,
4. Ölçülerin vücut üzerinden alınış yöntemleri,
5. Giyim çeşidine uygun esas ve yardımcı ölçülerde verilmesi

gereken bolluk ilaveleri.

ÜNİTE VI TEMEL DİKİŞ TEKNİKLERİ

KONULAR

A- Temel dikiş teknikleri

B- Temel dikiş tekniklerinin kullanıldığı yerler

C- Teğel çeşitleri ve özellikleri

1. Düz teğel,
2. Bol teğel,
3. İşaret teğeli,
4. Verev teğel (Z teğeli),
5. Hırsto teğeli.

D- Baskı çeşitleri

1. Sürfile baskı,
2. Elde kapalı baskı,
3. Makinede kapalı baskı.

E- Kenar temizleme çeşitleri

1. Sürfile, zigzag veya overlok,
2. Makinede kıvrarak temizleme,
3. İngiliz dikişi ile temizleme,
4. Biye çalışması ile temizleme,
5. Köşe çalışması ile temizleme.

ÜNİTE VII
İLİK AÇMA - DÜĞME DİKME

KONULAR**A- İlik çeşitleri ve özellikleri**

1. Tanımı,
2. Çeşitlerine göre kullanıldığı yerler.

B- Düğme çeşitleri ve özellikleri

1. Tanımı,
2. Kumaş özelliğine göre düğme dikme teknikleri.

ÜNİTE VIII
ETEK

KONULAR**A- Eteğin tanımı****B- Etek için gereken ölçüler**

1. Bel ölçüsü,
2. Kalça ölçüsü,
3. Kalça düşüklüğü,
4. Etek boyu.

C- Etek ölçülerine gerekli bolluk ilaveleri**D- Etek için kumaş ve model seçimi**

1. Kumaş seçiminde dikkat edilecek hususlar,
 - a) Ekonomik durum,
 - b) Çevre,

- c) Vücut özelliği,
- d) Yaş,
- e) Mevsim.

2. Model seçiminde dikkat edilecek hususlar

- a) Vücut özelliği,
- b) Yaş,
- c) Sosyal, kültürel çevre,
- d) Moda.

E- Kumaş hesaplama teknikleri

1. Kumaşın eni ve model özelliğini dikkate alarak kumaş hesaplama

- a) Tek en kumaş hesaplama,
- b) Çift en kumaş hesaplama,
- c) Desen ve tüy yönü olan kumaşları hesaplama,
- d) Kareli ve çizgili kumaşları hesaplama,
- e) Model özelliğini dikkate alarak kumaş hesaplama.

F- Kumaşı biçkiye hazırlama teknikleri

1. Isıtarak ütüleme,
2. Nemli bezle ütüleme,
3. Ütü bezsiz veya kuru ütü beziyle ütüleme,
4. Kumaş eğrilğini düzeltme.

G- Kalıbı kumaşa uygulama teknikleri

1. Tek en kumaşlarda dikkat edilecek hususlar,
2. Çift en kumaşlarda dikkat edilecek hususlar,
3. Düz kumaşlarda dikkat edilecek hususlar,
4. Desen ve tüy yönü olan kumaşlarda dikkat edilecek hususlar,
5. Kareli ve çizgili kumaşlarda dikkat edilecek hususlar.

H- Fermuar dikme çeşitleri ve özellikleri

1. Tek taraflı fermuar dikme,
2. Çift taraflı fermuar dikme,
3. İşe uygun fermuar çeşidini seçmede dikkat edilecek hususlar.

I- Astar hazırlama teknikleri

1. Astarlık kumaşlar,
2. Astarlama teknikleri,
 - a) Kumaşla birlikte astarlama,
 - b) Serbest astarlama.

İ- Bel temizleme teknikleri ve özellikleri

- a) Kemerle bel temizleme,
- b) Grogren kurdela ile bel temizleme,
- c) Astarla bel temizleme,

J- Bitmiş ütü yapma teknikleri

1. Ütü yapılacak yerin özellikleri,
2. Ütü araç - gerecinin hazırlanması,
3. Kumaş özelliğine uygun ütü ısısının ayarlanması,
4. Ütü yaparken dikkat edilecek hususlar.

ÜNİTE IX BLUZ

KONULAR

A- Bluzun tanımı

1. Temel beden kalıbı için gerekli ölçüler,
 - a) Esas ölçülerin alınmasında dikkat edilecek hususlar,
 - b) Yardımcı ölçülerin alınmasında dikkat edilecek hususlar,

c) Esas ve yardımcı ölçülere verilmesi gereken bolluk ilaveleri,

- Ölçü kontrolü yapmada dikkat edilecek hususlar,
- Vücut özelliğine uygun düzeltmeler yapmada dikkat edilecek hususlar.

B- Pens kaydırmaları :

1. Beden kalıbı üzerinde göğüs pensi kaydırma yerlerinin belirlenmesi ve dikkat edilecek hususlar,
2. Beden kalıbı üzerinde göğüs pensinin kaydırıldığı yerler,
 - a) Yan dikişe pens kaydırma,
 - b) Bebe pens kaydırma,
 - c) Ön ortasına pens kaydırma,
 - d) Yaka oyuntusuna pens kaydırma,
 - e) Kola pens kaydırma,
 - f) Bebe, yandikişin kesiştiği noktaya pens kaydırma.

C- Kapanma payı çeşitleri ve özellikleri

Kapanma payı çeşitlerine göre giyimlerde ilik düğme yeri işaretlemeye dikkat edilecek hususlar.

D- Bedene takılan yaka çeşitleri ve özellikleri :

- a) Şömiziye yaka,
- b) Bebe yaka,
- c) Hakim yaka,
- d) Ayaklı gömlek yakası.

E- Tela çeşitleri ve özellikleri

1. Yapışkan kağıt tela, bez tela, pazen tela,
2. Yün tela,
3. Kıl tela.

F- Temel kol ve manşet çeşitleri

1. Kol çeşitleri ve özellikleri,
2. Temel kol çiziminde gerekli olan ölçüler,
3. Temel kol çiziminde dikkat edilecek hususlar,
4. Temel kol üzerine model uygulamada dikkat edilecek hususlar,
5. Yırtmaç çeşitleri ve özellikleri,
6. Manşet çiziminde dikkat edilecek hususlar.

ÜNİTE X GECELİK

KONULAR**A- Geceliğin tanımı.****B- İç giyimde kullanılan kumaş çeşitleri ve özellikleri****C- İç giyimde kullanılan dikiş teknikleri ve özellikleri.**

1. İngiliz dikişi,
2. Kıvrılarak baskı,
3. Makinada sürfile baskı,
4. Dantelli baskı.

D- İç giyimde süsleme teknikleri ve özellikleri

1. Elde süsleme,
2. Makinada süsleme,
3. Hazır malzeme ile süsleme.

E- Yaka ve kol temizleme teknikleri ve özellikleri

1. Pervazla temizleme,
2. Verev biye ile temizleme,
3. Makine ile temizleme.

ÜNİTE XI ÇOCUK ELBİSESİ

KONULAR

- A- Çocuk elbisesinin tanımı, çeşitleri ve özellikleri,
- B- Çocuk elbisesi model özellikleri,
- C- Çocuk elbisesinde kullanılan kumaş özellikleri,
- D- Çocuk beden kalıbı çiziminde dikkat edilecek hususlar,
- E- Çocuk ölçülerinin alınışında dikkat edilecek hususlar,
- F- Model uygulamalı çocuk elbisesi çiziminde ((0-6) - (8-11) yaş grubu) dikkat edilecek hususlar.

ÜNİTE XII BASİT ELBİSE

KONULAR

- A- Elbisenin tanımı, çeşitleri ve özellikleri**
 - 1. Basit elbise,
 - 2. Spor elbise,
 - 3. Fantazi elbise.
- B- Ölçü alma esasları**
 - 1. Esas ölçülerin alınış yöntemleri,
 - 2. Yardımcı ölçülerin alınışı,
 - 3. Ölçülere uygun kalıbın seçilmesinde dikkat edilecek hususlar.
- C- Basit elbise model ve kumaş seçiminde dikkat edilecek hususlar**

ÜNİTE XIII ERKEK PİJAMASI

KONULAR

- A- Tanımı, çeşitleri ve özellikleri,**

B- Ölçü alma esasları

1. Esas ölçülerin alınış yöntemleri,
2. Yardımcı ölçülerin alınış yöntemleri,
3. Erkek pijaması kalıbı hazırlanmasında dikkat edilecek hususlar,
4. Ölçülere uygun kalıbın seçilmesinde dikkat edilecek hususlar.

C- Erkek Pijaması kumaş ve model özellikleri

**ÜNİTE XIV
TÜRK BAYRAĞI**

KONULAR

- A- Türk bayrağı,
- B- Türk bayrağı çeşitleri ve özellikleri,
- C- Türk bayrağı kalıbı hazırlamada dikkat edilecek hususlar,
- D- Türk bayrağı dikiminde kullanılan kumaş cinsleri ve özellikleri.

MESLEKİ UYGULAMALI ÜNİTELER

**ÜNİTE I
MAKİNE BİLGİSİ**

KONULAR

1. Dikiş makinesinde ipliksiz çalışma egzersizleri yapma.
2. Dikiş makinesinin dikişe hazırlanması
 - a) Makinenin üst bölümüne ait parçaları yerine takma,
 - b) Alt iplik takma,
 - c) Üst iplik takma,
 - d) Dikiş ayarı yapma.
3. Makinede; düz, eğri ve köşeli dikiş egzersizleri yapma,
4. Basit dikiş arızaları, nedenleri ve giderilmesi.

ÜNİTE II İLİK AÇMA - DÜĞME DİKME TEKNİKLERİ

KONULAR

1. Örme ilik çeşitlerini uygulama;
 - a) Bir tarafı yuvarlak bir tarafı biritli örme ilik açma,
 - b) İki tarafı biritli örme ilik açma,
 - c) İki tarafı yuvarlak örme ilik açma.
2. Birit atarak ilik açma;
 - a) Örme birit atarak ilik açma,
 - b) Verev biye ile birit atarak ilik açma.
3. Düğme dikme tekniklerini uygulama;
 - a) Ayaklı düğme dikme,
 - b) Ayaksız düğme dikme.

ÜNİTE III ETEK

KONULAR

1. Etek için gerekli ölçüleri almak,
2. Temel etek çizimi,
3. İki parçalı etek çizimi,
4. 6 parçalı etek çizimi,
5. Kloş etek çizimi,
6. Ölçülere uygun etek kalıbı hazırlamak,
7. Kalıba model uygulamak,
8. Kumaşı cinsine göre biçkiye hazırlamak,
 - a) Ütüleyerek,
 - b) İplik yönünü düzelterek.
9. Model özelliğine göre kalıbı kumaşa yerleştirmek,
10. Model özelliğine uygun dikiş payları oranlarını işaretleyerek kesmek,

11. Kontrole hazırlamak,
12. Kontrol yapmak,
13. Kontrolden çıkarmak,
14. Gerekli makine dikişi çekmek ve ara ütüsü yapmak,
15. İç temizlik yapmak,
16. Fermuar çalışmak, (tek taraflı fermuar)
17. Astar hazırlamak,
18. Astarı eteğe geçirmek,
19. Lişet çalışmak,
20. Bel kemeri çalışmak,
21. Etek boyu almak,
22. Baskılarını yapmak,
23. Bitmiş ütüsünü yapmak.

ÜNİTE IV BLUZ

KONULAR

Temel beden kalıbı üzerinde;

1. Pens kaydırmaları yapmak;
 - a) Yan dikişe pens kaydırmak,
 - b) Bele pens kaydırmak,
 - c) Ön ortasına pens kaydırmak,
 - d) Kola pens kaydırmak,
 - e) Ön ortasına pens kaydırmak.
2. Temel beden kalıbı üzerinde kapama payı çizimleri yapmak;
 - a) Düz kapama payı çizmek,
 - b) Pat çizimleri yapmak,
 - c) İlik ve düğme yerlerini çizmek.
3. Ölçü almak ve temel beden kalıbı çizmek,
4. Temel beden kalıbı üzerine ölçü ve model uygulamak,
5. Model özelliğine göre kumaş hesabı yapmak,

6. Kumaşı cinsine göre biçkiye hazırlamak,
7. Model özelliğine göre kalıbı kumaşa yerleştirmek,
8. Model özelliğine uygun dikiş payı oranlarını işaretleyerek kesmek,
9. Kontrole hazırlamak,
10. Kontrol yapmak,
11. Kontrolden çıkarmak,
12. Gerekli makine dikişlerini çekmek, temiz dikişini ve ara ütüsünü yapmak,
13. Ön ortası kapama payını çalışmak,
14. Yaka çalışması yapmak,
15. Yırtmaç çalışmak,
16. Manşet çalışmak, kola takmak,
17. Kolu bedene takmak,
18. İlik açma, düğme dikmek,
19. Bitmiş ütüsünü yapmak.

ÜNİTE V GECELİK

KONULAR

1. Ölçü almak,
2. Temel beden kalıbı üzerine ölçü ve model uygulamak,
3. Model özelliğine göre kumaş hesabı yapmak,
4. Kumaşı biçkiye hazırlamak,
5. Model özelliğine göre kalıbı kumaşa yerleştirmek,
6. Model özelliğine uygun dikiş payı oranlarını işaretleyerek kesmek,
7. Geceliği kontrole hazırlamak,
8. Kontrol yapmak,
9. Kontrolden çıkarmak,
10. Model özelliğine uygun temiz dikişleri yapmak,
11. Ara ütüsünü yapmak,
12. Kullanılacak süslemeyi seçerek süsleme yapmak,

13. Model özelliğine göre yaka ve kolda (pervaz, biye, fırfır vb.) gerekli işlemleri yapmak,
14. Temiz dikiş ve baskı dikişlerini yapmak,
15. Bitmiş ütüsünü yapmak.

ÜNİTE VI ÇOCUK ELBİSESİ

1. Ölçü almak,
2. Çocuk temel beden ve kol çizimi (0-6 ve 8-11 yaş),
3. Temel beden kalıbı üzerine ölçü ve model uygulamak,
4. Temel kol kalıbı üzerine; karpuz kol, üstü büzgülü kol, altı büzgülü kol çizimleri yapmak,
5. Model özelliğine uygun kumaş hesabı yapmak,
6. Kumaş cinsine göre kumaşı biçkiye hazırlamak,
7. Model özelliğine uygun kalıbı kumaşa yerleştirmek,
8. Model özelliğine uygun dikiş payı oranlarını işaretleyerek kesmek,
9. Kontrole hazırlamak,
10. Kontrol yapmak,
11. Kontrolden çıkarmak,
12. Model özelliğinin gerektirdiği süslemeleri yapmak (roba, büzgü, fırfır, fisto, dantel, kapitone, cep, aplike, pili, volan, biye v.s.)
13. Makine çekmek ve ara ütüsü yapmak,
14. Temiz dikişlerini yapmak,
15. Yaka hazırlamak ve bedene geçirmek,
16. Kol hazırlamak modele uygun kol ağzını temizlemek,
17. Kolu bedene takmak,
18. Model özelliğine göre kapanma tekniğini uygulamak (ilik açmak, düğme dikmek),
19. Etek boyu baskısını yapmak,
20. Bitmiş ütüsünü yapmak.

ÜNİTE VII BASİT ELBİSE

KONULAR

1. Basit elbise çizimi,
2. Basit model uygulamaları yapmak,
3. Hakim, şal ve erkek yaka çizimleri yapmak,
4. Temel kol kalıbı üzerine ölçü uygulamak ve kısa kol çizimi yapmak,
5. Ölçü almak, kalıp hazırlamak,
6. Kalıp üzerine ölçü ve model uygulamak,
7. Model özelliğine göre kumaş hesabı yapmak,
8. Kumaşı cinsine göre biçkiye hazırlamak,
9. Kalıbı kumaşa yerleştirmek,
10. Kontrole hazırlamak ve kontrol yapmak,
11. Kontrolden çıkarmak,
12. Makine çekmek ve ara ütüsü yapmak,
13. Dikişleri temizlemek,
14. Model özelliğinin gerektirdiği işlemleri yapmak,
15. Yaka hazırlamak,
16. Yakayı bedene takmak
17. Kol hazırlamak,
18. Kolu bedene takmak,
19. Baskı dikişlerini yapmak,
20. Bitmiş ütü yapmak.

ÜNİTE VIII ERKEK PİJAMASI

KONULAR

1. Ölçü almak,
2. Erkek pijaması temel beden kalıbı hazırlamak,
 - a) Ölçülere uygun kalıbı seçmek,
 - b) Temel pijama ceketi çizimi,
 - c) Temel pijama kolu çizimi,

- d) Temel pijama yaka çizimi yapmak,
 - e) Pijama pantolonu çizimi yapmak.
3. Kumaş hesabı yapmak,
 4. Kumaşı biçkiye hazırlamak,
 5. Kalıbı kumaşa yerleştirmek, kesmek,
 6. Pijama pantolonu dikmek,
 - a) Yırtmaç çalışmasını yapmak,
 - b) Yan ve iç paçayı dikmek,
 - c) Ağ birleştirmek,
 - d) Bel ve paça temizlemek.
 7. Pijama ceketini dikmek;
 - a) Arka ortası ve yan dikişleri dikmek,
 - b) Klapa ve etek ucunu dikmek,
 - c) Yaka hazırlamak bedene takmak,
 - d) Cep hazırlamak bedene takmak,
 - e) Kol kapağı hazırlamak ve kola takmak
 - f) Kolu bedene takmak,
 - g) İlik yerlerini tesbit etmek,
 - h) İlik açmak düğme dikmek.
 8. Bitmiş ütüsünü yapmak,
 9. Pijama katlama tekniğini uygulamak.

ÜNİTE X TÜRK BAYRAĞI

KONULAR

1. Bayrak kalıbı hazırlamak,
2. Kumaşı biçkiye hazırlamak,
3. Bayrak kumaşını ölçülere göre kesmek,
4. Ay-yıldız kumaşını yerleştirmek (Ön ve arka yüze),
5. Kalıbı yerleştirmek ve teğellemek,
6. Ay ve yıldız çevresine çift sıra makine çekmek,

7. Ay ve yıldız çevresini keserek temizlemek,
8. Bayrak kenarlarını kıvrarak teğellemek,
9. Makine çekmek,
10. Uçkurluk hazırlamak, bayrağa geçirmek,
11. Bitmiş ütü yapmak.

TAVIR VE MESLEKİ ALIŞKANLIKLAR

Temel Giyim Kursu eğitim programı sonunda kursiyerlerin aşağıdaki tavır ve mesleki davranışları kazanmaları amaçlanmıştır.

1. Kurs yeri temizliğine dikkat eder, araç ve gereçleri düzenli kullanır,
2. Giyimde kullanılan araç ve gereçleri tanır. Basit onarımını yapar,
3. İnsan vücudunu ve vücut tiplerini tanır,
4. Temel dikiş tekniklerini hatasız uygulama alışkanlığı kazanır,
5. Mesleği ile ilgili ölçü alma, kalıp hazırlama ve kalıba model uygulama becerilerini kazanır,
6. Kumaş çeşitleri ve özelliklerini tanır.
7. Giysiyi provaya hazırlama, tekniğine uygun dikme ve süsleme bilgi ve becerisini kazanır ve uygular,
8. Kumaş cinsine uygun teknik bilgi ve becerileri kazanır ve uygular,
9. İyi iş alışkanlıkları kazanır ve çalışma disiplinine uyar,
10. Zaman ve malzemede ekonomik olur,
11. Bölümü ile ilgili teknolojik gelişmeleri izler ve kullanır.
12. Öğretmen, kursiyer arkadaşları ve diğer şahıslarla davranışlarında ölçülü olur.

DEĞERLENDİRME

Ünitelerin değerlendirilmesinde bilgiyi ölçmek üzere yaygın eğitim kurumları yönetmeliğinin 110. maddesi hükümlerine göre işlem yapılacak, ürünleri ölçmede iş değerlendirme ölçeği, alışkanlıkları ölçmek için gözlem formları kullanılacaktır. Kursu başarı ile tamamlayanlara "kurs bitirme belgesi" tanzim edilip verilecektir.

Kursa devam edip başarılı olamayan kursiyerlere kursa devam belgesi verilecek, ilgi duydukları başka meslek alanlarına yönlendirilecektir.

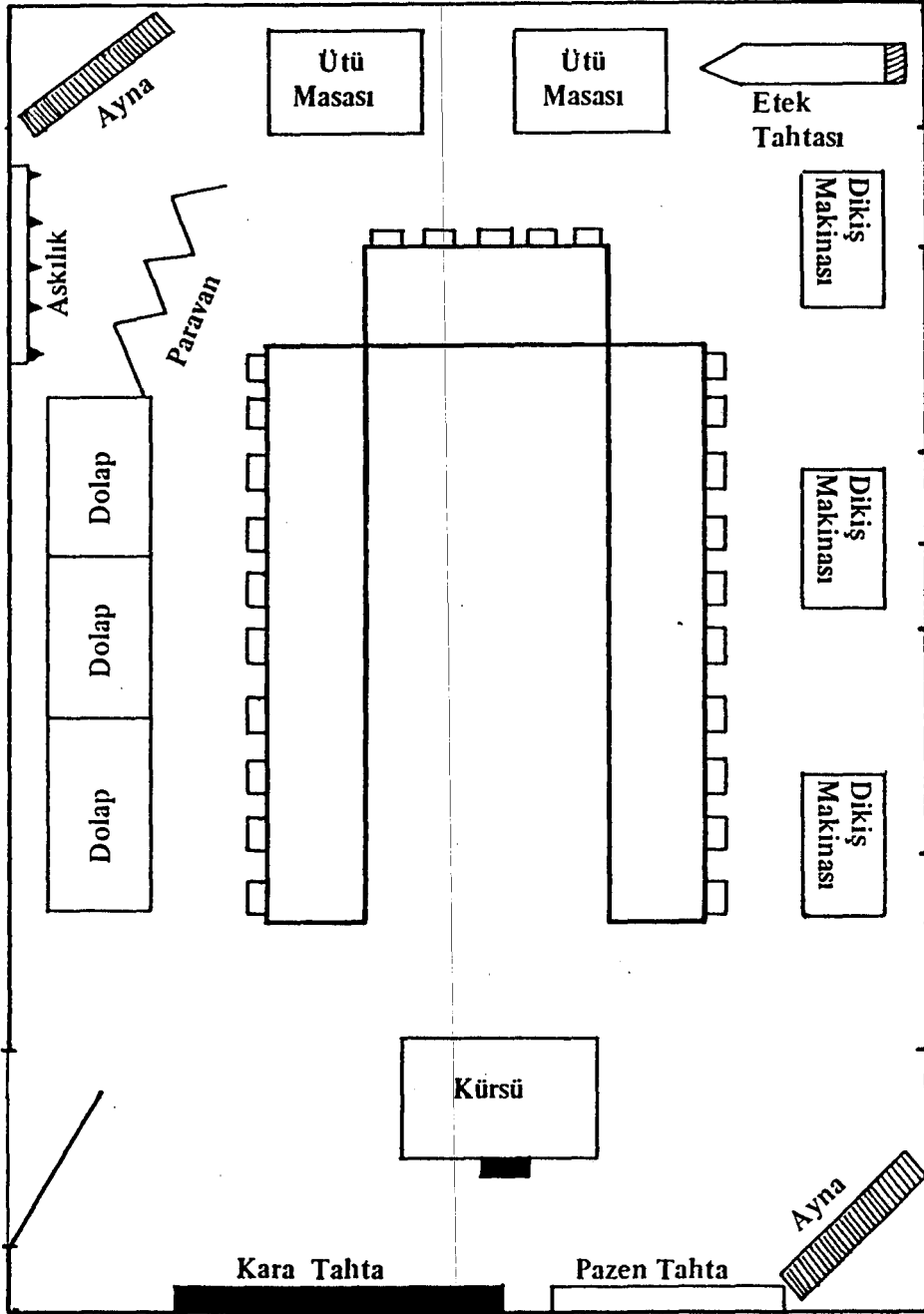
TEMEL GİYİM KURSUNDA GEREKLİ ARAÇ LİSTESİ

SIRA NO	ADETI	CINSİ
1	2 - 3	Dikiş Makinesi
2	2	Ütü Masası
3	1	Etek Tahtası
4	1	Kol Tahtası
5	2	Ütü
6	3	Cetvel (100 cm)
7	2	Riga
8	1	Yazı Tahtası
9	1	Pazen Tahta
10	1	Paravan
11	2	Boy Aynası
12	3	Çelik Dolap
13	5	Büyük Masa
14	1	Öğretmen Masası
15	1	Manken
16	21 - 26	Sandalye
17	1	Askılık

ÖĞRENCİ MALZEMESİ

SIRA NO	ADETI	CINSİ
1	—	Mülaj
2	1	Cetvel (30 cm.)
3	1	Mezur
4	1	Makas
5	1	Rulet
6	1	Biçki Sabunu
7	—	Toplu İğne
8	—	Dikiş İğnesi
9	—	Kalem, Silgi, Kalemtraş
10	1	Ütü Bezi

İDEAL YERLEŞME PLANI

EK 3

Sayın Katılımcı,

Bu anket, katıldığınız temel giyim kursunun eğitim programı hakkındaki bazı görüşlerinizi belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Anket, iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde kişisel bilgiler, ikinci bölümde katıldığınız eğitim programı ile ilgili maddeler yer almaktadır.

Sorulara vereceğiniz cevapların doğruluğu araştırmanın gerçeği yansıtması açısından önem taşımaktadır. Anket formuna adınızı ve soyadınızı yazmanız gerekmektedir. Anketten elde edilen bilgiler, yalnızca giyim temel kursu eğitim programı hakkındaki katılımcı görüşlerini belirlemede kullanılacaktır. Vereceğiniz bilgiler kimseye açıklanmadan yüksek lisans tez çalışmamda kullanılacaktır.

Anketin ikinci bölümünde her maddeye verilebilecek cevaplar şunlardır:

0. Kesinlikle katılmıyorum : İfadeyi hiç şüphe etmeden reddediyorsanız.
1. Katılmıyorum : İfadeyi biraz tereddüt ederek reddediyorsanız.
2. Kararsızım : İfadeyle ilgili kesin bir karara varamıyorsunuz.
3. Katılıyorum : İfadeyi biraz tereddüt ederek kabul ediyorsanız.
4. Kesinlikle katılıyorum : İfadeyi hiç tereddüt etmeden kabul ediyorsanız.

Araştırmanın amaca ulaşabilmesi için her maddeyi dikkatle okuduktan sonra, size en uygun olanını (X) işareti koyarak belirtiniz.

Harcadığınız zaman ve yardımlarınız için teşekkür ederim.

Saygılarımla.

Esmâ Ürkmez
Araştırmacı

I. BÖLÜM

Bu bölümde sizinle ilgili kişisel bilgilere ilişkin sorular yer almaktadır.

1. Yaşınız

- () a. 15-20
() b. 21-25
() c. 31-35
() d. 36 ve üstü

2. En son bitirdiğiniz okul

- () a. Okuma - yazma kursu
() b. İlkokul
() c. Lise ya da dengi okul
() d. Yüksekokul ya da üniversite
() e. Diğer

3. Daha önce bir halk eğitim merkezinde bu tür bir programa katıldınız mı?

- () Evet () Hayır

4. Bu kursa gelmeden önce

- () a. Yalnızca elde dikiş dikebiliyordum
() b. Makinada düz dikiş dikebiliyordum
() c. Etek ya da bluz diktim
() d. Döpiyes (etek-çeket) diktim.

Bu bölümde eğitim programı hakkında maddeler yer almaktadır.

	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
1. Giyimle ilgili temel bilgi, beceri ve iş alışkanlıklarını tam olarak kazandım.					
2. Giyimde kullanılan araç-gereçleri tanıyor, bakımını ve gerektiğinde basit onarımını yapabiliyorum.					
3. İnsan vücudunun fiziksel özellikleri ve vücut yapısının giyim seçimine etkisi hakkında tam olarak bilgi sahibi oldum.					
4. Ölçü alma, kalıp hazırlama, model uygulama tekniklerini uygulayabiliyorum.					
5. Kumaş çeşitlerini tanıyor, özelliklerini hatırlayabiliyor, model ve vücut özelliğine göre kumaş seçimi ve hesabını tam olarak yapabiliyorum.					
6. Kalıbı kumaşa uygulama tekniklerini tam olarak uygulayabiliyorum.					
7. Giysiyi kontrole hazırlayabiliyor, kontrol ve provasını yapabiliyorum.					
8. Düzgün makina çekiyor, iç temizliği ve baskı tekniklerini uygulayabiliyorum.					
9. Kapama teknikleri, ilik açma, düğme dikme tekniklerini uygulayabiliyorum.					
10. Giysi çeşidine uygun süsleme tekniklerini uygulayabiliyorum.					
11. Bitmiş ütü yapma tekniği ile ilgili bilgi ve becerileri tam olarak kazandım.					
12. Giyimın sağlıkla ilişkisini tam olarak kavrayabildim.					
13. Kendimin ve ailemin giysilerimizi, öğrendiğim temel bilgi ve becerileri kullanarak dikiyor, aileme ekonomik katkı sağlayabiliyorum.					
14. İyi iş alışkanlıkları ile çalışma disiplini kazanabildim.					
15. Çalışırken zaman, enerji ve malzeme kullanmada ekonomik olma alışkanlığı kazanabildim.					
16. Düzenli çalışma alışkanlığını kazanabildim.					
17. Giyimde temel bilgiler ünitesinin anlatılması uygundu.					
18. İnsan vücudunun tanıtılması ve vücut tipleri ünitesinin anlatılması uygundu.					

	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
19. Giyimde kullanılan araç-gereçler ünitesinin anlatılması uygundu.					
20. Makina bilgisi ünitesinin anlatılması uygundu.					
21. Makina bilgisi ile ilgili uygulamalı eğitim gerekiyordu.					
22. Kalıp elde etme teknikleri ünitesinin anlatılması uygundu.					
23. Temel dikiş teknikleri ünitesinin anlatılması uygundu.					
24. İlik açma-düğme dikme teknikleri ünitesinin anlatılması uygundu.					
25. İlik açma-düğme dikme teknikleri ile ilgili uygulamalı eğitim gerekiyordu.					
26. Etek, bluz, gecelik, çocuk elbisesi, basit elbise, erkek pijaması dikmede dikkat edilecek noktalar ünitesinin anlatılması uygundu.					
27. Etek, bluz, gecelik, çocuk elbisesi, basit elbise, erkek pijaması ile ilgili uygulamalı eğitim gerekiyordu.					
28. Türk Bayrağı ünitesinin anlatılması uygundu.					
29. Türk Bayrağı dikme ile ilgili uygulamalı eğitim gerekiyordu.					
30. Kursta öğretilen tüm bilgi ve beceriler iyi derecede dikiş dikmek için gerekiyordu.					
31. İşlenen konular bu alandaki ihtiyaçlarımıza cevap verecek nitelikteydi.					
32. Konuların sunulmasında bilgi ve pratik uygulama dengesi sağlanmıştı.					
33. Derslerin işlendiği sınıf ve atelyeler aydınlatma, havalandırma, oturacak yerler açısından iyiydi.					
34. Sınıftaki öğrenci sayısı fazlaydı, konuları öğrenmek ve uygulama yapmak için engel oluşturuyordu.					
35. Kurs süresince dersler dışında çeşitli sosyal etkinlikler düzenlendi.					
36. Kursun toplam ders saati yeterliydi.					
37. Kursun günlük ders saati yeterliydi.					
38. Kursta derslerin işleniş yöntemi derslerin ve konuların özelliğine uygundu.					
39. Derslere ilişkin verilen ders notları yeterliydi.					
40. Dersler sırasında kullanılan araç-gereç ve makina sayısı yeterliydi.					